

naša luč

1973

7

—zemlja je slej ko prej okrogla—

zakaj odhajajo?

Za izseljevanje naših ljudi je mnogo vzrokov. Objektivnih in subjektivnih, kakor pravimo. Vendar: teh vzrokov je za izseljevanje pri zdomcih najmanj.

Res je, naša zemlja je bogata, dovolj kruha je za vse, na naši zemlji bi bilo dela za stoletje, da bi dosegli raven razvitih držav. Premalo imamo cest, premalo reguliranih rek (Sava, Drava, obe Moravi, Ibar, Donava, da omenim največje). Nimamo še docela prenovljene industrije, zaostaja kmetijstvo. Na uvozni listi so krompir, zelje, kumarice, marmelada, paprike, svinje, govedina — skratka mnogokaj, kar kaže, da se te panoge nismo lotili pravilno. Železnica ima večne probleme z modernizacijo.

Toda če ni sredstev za to — v tem grmu pa tiči zajec, tega ne moremo prevaliti kar na zdomce. Štrinjam se, da manjka volje, hrabrosti, enotnosti, morale, ponosa, notranjih vrlin, čustev — toda ali res zgolj pri zdomcih?

Mnoge milijarde so pognali mali in veliki vračariči in njim podobni. Vsaka uničena milijarda je uničila toliko in toliko delovnih mest in povzročila toliko in toliko odhodov delavcev v tujino. Pa tudi nepremišljene investicije so precej pripomogle k temu. Primer EKK Velenje — da omenim samo eno.

Tega zdomci niso zakrivali, nosijo pa posledice. Te posledice so še večje, kot si lahko predstavljamo. V avstrijski Radgoni je npr. mnogo naših mladih ljudi, ki so tam dobili učno mesto, se tam priučili ali izučili za poklic, ker tega ni bilo mogoče doma. In tisti, ki so pri nas doma diplomirali, pa niso dobili delovnega mesta doma,

so si ga pač poiskali tam, kjer je bilo. To je človeško in razumljivo.

Toda ali je spet krivda doma?

Znan je beograjski primer, ko je mlad inženir delal na izumu, ki bi koristil podjetju. Izuma mu niso odkupili, zaračunali pa so mu pripomočke in obrabo strojev. Stroški so bili — to je bilo menda pred 10 leti, o tem je poročala beograjska Borba — takratnih 60.000 starih dinarjev. Odšel je v inozemstvo, izum vnovčil za nekaj sto milijonov, te izdelke pa iz inozemstva uvažamo.

In če beremo spet, da naša zunanjetrgovinska predstavništva stanejo na leto prav toliko, kot nam prinese celotno turistično gospodarstvo, potem se pač lahko nadajamo tega, da se bo selitev na tuje še nadaljevala.

Prav tako nas naši časopisi še nadalje seznanjajo tudi s tem, da imajo na Japonskem samo 14 uvožno-izvoznih podjetij, ki opravljajo promet za 35 milijard dolarjev. Takšnih podjetij pa je pri nas kar 1400! Torej stokrat več.

No, da ne bi bilo med njimi tudi nekaj koristolovcev, ne moremo zanikati. Ti so bili v vseh časih in vseh deželah sveta.

Toda pri nas gre za nekaj drugega. Ob res velikem bogastvu in res pridnih ljudeh jim nismo uspeli dati prostora pod soncem, kot pravimo. Za to je veliko razlogov in o tem bi se lahko vleklo razprave. Toda priznajmo: če so sedaj namah potrebne komisije za ugotavljanje neupravičenega premoženja, potem pomeni, da smo imeli take tudi doma in da koristolovci niso vsi odšli čez meje, temveč so si znali take in drugačne koristi dobiti tudi doma.

Je bil morda Tesla koristolovec? Je koristolovec tisti, ki si išče učno mesto? Boljši

kruh, če je zaslužek za družino doma premajhen.

Prav pa bi bilo, da se ta selitev zavre zgolj z odpiranjem delovnih mest doma. Mnogo tragedij, bi bilo s tem manj, mnogo solza manj in mnogo otrok bi imelo urejen dom. Problemi, ki nastajajo z izseljevanjem, so resnično boleči in neprijetni, to nam povedo primeri iz šolskih klopi tam, kjer so starši zdoma, otroci pa prepuščeni komurkoli.

Zato menim, da so razlogi doma. Niso jih povzročili izseljenci ali zdomci. Mnogokrat je temu pripomogla sama zakonodaja, nedognani zakoni — saj je pred letom nekdo v Gospodarskem vestniku razmišljal tudi, da bi bilo zanimivo vedeti, koliko so nam povzročili škode prav zakoni, ki niso bili temeljito proučeni.

In ko je bilo kreditov dovolj na voljo za počitniške hišice in avtomobile, kmet ni mogel dobiti posojil za kosilnice, traktorje, skratka za modernizacijo kmetije. Obdavčeni so bili navadni kmečki vozovi, stare mlatilnice. Posledice so tu: beg s kmetije se kaže v uvozu kmetijskih pridelkov od krompirja, repe, kumaric, paprike, paradižnika. Vsako leto je večji. Vsako leto manj ljudi na kmetiji. Vsako leto večje breme uvoza.

Za izseljevanje pa je vsekakor — po mojem mnenju — najmanj krivde pri zdomcih. Ti nosijo le posledice določenih dogajanj doma.

Po Delu

I G R A

vzemi že tisto tableto:
otroci emigrirajo
standard raste
država je v blagostanju
midva pa sva lačna

po Listih

Naslovna stran:

Jesen na Dolenjskem

Iz kronike Cerkve doma

Ob navzočnosti vseh petih slovenskih škofov, okrog sto duhovnikov in nad dva tisoč romarjev je bil v Rimu slovesno odprt *Slovenik*, to je zavod za slovenske duhovnike, ki bodo v Rimu nadaljevali študij, da „se bodo med svoje brate vračali bogatejši za novo širino srca in uma, za novo vesoljnost. Vsekakor more biti takšna slovenska prisotnost v metropoli krščanstva eno od znamenj naše zgodovinske doraslosti“ (Rebula), čeprav je med našimi izseljenci, ki so zavod iz lastnega žepa zgradili, čutili bojazen, da bi bil zavod izpostavljen nezaželenim izvencerkvenim vplivom od doma. Vsekakor je upravičenost te bojazni manjša, odkar je vzel papež zavod v svoje varstvo, s tem da mu je podelil naslov „papeški“.

V letošnji 24. številki je objavila ljubljanska *Družina* fotografije 59 letošnjih slovenskih novomašnikov, v naslednji številki pa še enega. Marsikakšna veliko večja škofija, kot so slovenske tri, bi bila vesela tolikšnega števila novih duhovnikov v letu 1973. Sicer s tem še zdaleč niso pokrite praznine, ki nastajajo z umiranjem starejših in odhajanjem mlajših duovnikov, a številka je le dokaz še vedno žive prisotnosti Cerkve v našem narodu.

Sekretar sekretariata CK ZKS Franc Šetinc je govoril na zborovanju v Žužemberku 15. julija. Pol govora je namenil graji Cerkve, pol hvali partije. Po njegovem mnenju je Cerkev ravnala zgrešeno pred vojno, med vojno in po vojni — skratka zmeraj. Ugotovil je med drugim, da „šele socialistična družba ustvarja razmere za resnično versko svobodo“ (tako!), istočasno pa je izdal prepoved: „Ne dovolimo, da bi v imenu cerkve razvijali socialne, športne, kulturne in druge dejavnosti,“ in opomin: „Cerkev na Slovenskem se bo morala zamisliti, ker bo sicer sama kriva, če bo prišla v ostra nasprotja s socialističnimi silami, kakor to že dolgo opozarjamo.“ Govor je naredil vtis živčnosti, negotovosti, nemira, strahu. Živčnosti zaradi časa? Strahu pred čem?

29. julija je ljubljanska *Družina* prinesla naslednje poročilo: „Začeli so odstranjevati iz prosvete verni prosvetni kader. Tako je osnovna organizacija zveze komunistov v Somboru na zasedanju 23. maja 1973 izdala naslednji odlok: ‚Bajič Cecilija, profesor madžarskega jezika, zaradi zgubljanja lika pri vršenju dolžnosti v izobraževalno-vzgojnem delu v šolskem letu 1973/74 ne bo mogla več poučevati.‘ Sledi obrazložitev odloka: ‚Učitelj ali vzgojitelj ne more biti nihče, ki na kakršenkoli način izraža verske predsodke. Vzgojitelji, ki s svojim delovanjem odvrtaajo mladino od prave poti (izpovedujejo versko prepričanje), ne morejo vzgajati naše mladine. Učitelji in vzgojitelji se morajo boriti proti vplivom religije in cerkve na otroke in mladino ter proti vsakemu verskemu delovanju. Mladinski odbor ZK šolskega centra je obveščen, da je Cecilija Bajič na verski praznik aktivno sodelovala pri verskih obredih v cerkvi!‘“

Na cerkvenem praznovanju tisočletnice Škofje Loke je nadškof Pogačnik med drugim dejal: „Naši predniki so si s tem, da so sprejeli krščanstvo in stopili v krog zahodnih kulturnih narodov, zagotovili obstoj. Moramo vedeti, da nas gmotna blaginja ne more rešiti. Prihodnost še vedno ostaja v rokah duhovnega. Treba je ostati trden v veri.“

naša
luč
1973

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 22
september 1973

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	1,40 angl. f.
Avstrija	60 šil.
Belgija	150 bel. fran.
Francija	15 f. fran.
Italija	1800 lir
Švica	15 š. fran.
Nizozemska	10 n. gold.
Nemčija	13 n. mark
Švedska	15 š. kron
Avstralija	3,5 av. dol.
Kanada	4 kan. dol.
ZDA	4 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštlin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Erscheinungsort:
Klagenfurt
Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt

Printed in Austria
P. b. b.

7

— kako se imajo doma? —

SLIKAR STANE KREGAR UMRL

V Ljubljani je 1. avgusta po hudi bolezni umrl profesor Stane Kregar, duhovnik in akademski slikar. Štirideset let je neumorno slikal, mnogo naših cerkvá je obogatil s svojimi deli. Zanj kot slikarja so bili značilni svetloba, barva in ritem. Označujejo ga kot predstavnika tistega likovnega rodu, ki je v največji meri prispeval k razcvitu naše sodobne likovne umetnosti, za Jakopičem prav gotovo največjega umetnika v izrazni moči barv in slikarja, ki se je marsikdaj povsem sam zoperstavil in utrl pot novim, mladim, prihajajočim in razvijajočim se močem. V tem smislu je bila in ostaja njegova ustvarjalnost največja.

ŠESTDESETLETNICA PRVE SLOVENSKE MATURE

5. julija 1913 je maturiralo na prvi slovenski gimnaziji prvih 30 maturantov (15 med njimi odlič-

Ptujska gora — vas na sllemenu Savinjsko, slovita božja pot

njakov!). Ljubljanski nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič je bil namreč po dolgi borbi z dunajsko vlado dosegel ustanovitev prve slovenske gimnazije in Zavod sv. Stanislava (Škofove zavode) v Št. Vidu nad Ljubljano. Po nastanku je bilo mogoče prav zaradi te gimnazije brž pripraviti celo vrsto slovenskih učbenikov za gimnazije. V novi Jugoslaviji je slovenska Cerkev to svojo gimnazijo izgubila: nova oblast jo je namenila najprej za zapore svojih miselnih nasprotnikov, potem pa za vojašnico.

V AVSTRIJI NA DELU SKORAJ 182.000 LJUDI IZ JUGOSLAVIJE

Sredi junija je bilo v Avstriji zaposlenih 230.065 tujih delavcev ali 43.000 več kot pred enim letom. Tuji delavci v Avstriji sedaj predstavljajo že 8,8% vseh zaposlenih. Največ zaposlenih je iz Jugoslavije. Na delu tam je kar 181.861 naših zdomcev, ki jim sledijo Turki; teh je okoli 27.000. Največ zdomcev je zaposlenih na Predarlškem, kjer jih je skoraj petina.

SKUPNA MAGISTRALA

Če ne bodo pohiteli v Jugoslaviji z gradnjo magistral, obstaja nevarnost, da bo ostala država z gradnjo evropske magistrale Benetke—Moskva—Carigrad prometno izolirana. Čimprej bi morali začeti z gradnjo smeri Ljubljana—Zagreb—Beograd—Niš—Skopje, s kraki do mejá. Potrebni denar naj bi zagotovila domača in tuja posojila, pa tudi davčne dajatve na bencin in plinsko olje, ki se sedaj pretežno zlivajo v državno blagajno. Seveda bi morale pri tem sodelovati vse republike.

SEMAFOR NA TRIGLAVU?

Vsak Slovenec se mora vsaj enkrat v življenju pokazati na Triglavu — to je splošno mnenje med nami. A obisk Triglava postaja vse večji in večji, s tem pa za tiste, ki nanj plezajo, prava nadloga. Saj je tak „promet“, da bodo morali kmalu postaviti nanj semaforje in miličnika. Skale, po katerih se množice tro na vrh gore, so že tako zlizane, da so kar nevarno gladke. Tam, kjer so pravi prijemi, pa je skalovje tako umazano, da bi bilo treba Triglav „poslati“ na čiščenje. Mogoče bi bilo prav, da bi se ljudje usmerili še na druge slovenske vrhove, ki so skoraj tako visoke kot Triglav, in nič manj razgledne in veličastne.

NEZAPOSLENOST UPADA

V Sloveniji je bilo lani povprečno 12.561 nezaposlenih, letos v prvi tretjini leta pa 1.423 manj. Od tega jih je bilo več kot polovica mlajših od 26 let. Več kot tri četrtine nezaposlenih je bilo po izobrazbi priučenih in nepriučenih.

SEDEM TISOČ MRTVIH NA NA CESTAH?

V prvi polovici letošnjega leta je umrlo na slovenskih cestah 297 ljudi, ranjenih je bilo pa 4729. Takó napredujemo zanesljivo k letno 600 do 650 mrtvim v prometnih nesrečah. Če bo šlo tako

Zgornja Polskava,
v ozadju Ptujška gora

naprej, bo v naslednjih 10 letih na naših cestah umrlo 7000 Slovencev v svojih najlepših letih, na deset tisoče pa bo invalidov.

SEDMA TURISTIČNA VELESILA

Po podatkih Mednarodne zveze turističnih organizacij je jugoslovansko turistično gospodarstvo med 58 državami na devetem mestu. Pred Jugoslavijo so Velika Britanija, ZDA, Španija, Italija, ZR Nemčija, Avstrija, Švica in Danska.

KRUH V SMETEH

Jugoslovani brez potrebe pomečejo vsako leto med smeti več kot 1,4 milijona ton kruha ali 10% letne proizvodnje. Ta podatek so povedali na konferenci Združenja pekov. Zavzeli so se za sklep o uporabi sredstev, ki bi določene lastnosti kruha obdržale dalj časa.

o

BEGUNJE na GORENJSKEM — V tukajšnji psihiatrični bolnici so proslavili dvajsetletnico dela te zdravstvene ustanove. Uvodni govor je imel primarij dr. Jurij Zavorakar, temu je sledil kulturni spored, ki so ga pripravili bolniki in

bolniško osebje. Zatem so odprli razstavo zaposlitvenega zdravljenja: vezenine, izdelke iz keramike, slame, stenske podobe, mozaike in druge predmete, ki so jih izdelali bolniki.

BLLED — Lani je Blejski otok obiskalo 75.690 turistov, letos pa računajo, da bodo dosegli morda celo rekordno številko 100 tisoč. Otok so v zadnjih dveh letih lepo uredili, saj je tu res dosti zanimivega. Med drugim najdemo prazgodovinske sledi že iz 11. stol. pred Kristusom, grobove s skeleti iz 9. stoletja, dosti obiskovalcev pa ima lepa baročna cerkev iz 17. stoletja. K dobremu obisku prispeva tudi hiter prevoz z motornim čolnom in prenovljeno gostišče.

BRASLOVČE — Skupaj so tukaj praznovali v letošnjem juliju novo mašo Slovenec, Avstalec, Vietnamec, Nigerijec, Mehikanec, Tajlandijec, Formožan in Cejlonec. Slovesnost se je vršila zaradi velike množice vernikov na prostem. Novomašniki so prejeli ob pozdravu šopek nageljnov, zahvalili so se pa s pesmijo ob kitari.

CERKLJE na GORENJSKEM — V lepi in prostorni cerkljanski cerkvi se je vršil tradicionalni festival (Dalje na strani 10)

domači termometer

Laže je zgraditi kažipot kot pot v komunizem.

Prekinitev dela je postala pri nas mogoča šele takrat, ko smo začeli zares delati.

Razbili so mi glavo zato, da bi vanjo vtaknili svoje ideje.

Da se nekateri med nami ne borijo za socializem, je krivo to, da ga že imajo.

Neobuti ne morejo iti v korak s časom.

Illegalno je gradil komunizem za pet oseb.

Teža greha je pogosto odvisna od velikosti grešnika.

Prosim, govorimo o boljšem jutri pojutrišnjem!

Človek, ki veliko govori, pove kdaj tudi kaj pametnega. Edina pomanjkljivost je, da ne ve, kdaj se to zgodi.

Do nebes so ga povzdignili, potem pa spustili.

Četudi osel gara kot konj, ostane osel.

Rojen sem v znamenju bika, vendar me molzejo kot kravo.

Demagog je pomotoma izrekel resnico. Sledilo je opravičilo.

Najtežje se je vrniti iz lepše prihodnosti — nazaj med ljudstvo.

Za gledanje na druge z visokega ni potrebno biti velik — lahko zlezeš drugim na glavo.

Od vsepovsod

Jezus Kristus - nadzvezdnik

Jezus Kristus Nadzvezdnik je svetovno znani „musical“, ki ga predstavljajo po odrih vsemest. V Londonu nastopajo z njim že več ko eno leto, pa so vstopnice še zdaj skoraj vedno že vnaprej razprodane. Najbrž pri gledalcih ne gre le za običajno radovednost, ki jo zna zbuditi časopisje ob vsem novem, temveč vse bolj za odgovore na odločilna vprašanja o Kristusu, ki si jih občinstvo želi.

Omenjeno delo je napisal Američan Tim Rice, uglasbil pa ga je njegov rojak Andrej Webber. Glasba, ki je bistveni sestavni del celotnega dela, je po splošnem mnenju nadpovprečna: odlikujejo jo lahko pevne melodije in živahen moderen ritem. Sklepna pesem je znana po vsem svetu, več ostalih melodij je možno slišati, ko jih žvižgajo ali pojejo po cestah pometači, branjevke in pleskarji.

To delo opisuje zadnji teden Jezusovega zemeljskega življenja: od cvetnega petka do

alozij rebula:

slovenska cerkev je ostala skozi vse čase ljudska cerkev

Tisoč dvesto let je, kar je bil Kristusov vinograd zasajen v zemlji pod Triglavom: vinograd za večnost; njegovo trtje pa naj bi rodilo med vsemi krščanskimi vini enega, ki bi nezamenljivo nosilo v sebi okus in barvo zemeljskih plasti med Muro in Jadranom, med jezeri Koroške in med gozdovi Dolenjske: enkratno krščansko vino naroda, ki ga je zgodovina, božja upravница, krstila za Slovenec.

Mladike z oglejskega juga in s salzburškega severa niso bile zasajene v prst, ki bi lahko rodila kakšen penec krščanski šampanjec.

To ni bilo pobočje, kjer naj bi se v sproščnem vseobjetu oglašila Frančiškova Pesem soncu, kjer naj bi v zmagovalju snovi zasijali Reimsi in Chartresi. To tudi ni bilo pobočje, kjer naj bi dozorel kakšen Janez od Križa ali kakšna Terezija iz Lisieuxa. Vinogradu pod Triglavom takšen razmah ni bil usojen. Pretesna je bila gorica, na katero je bil zasajen, nasuta s prodrom ubogih, odprta pohlepu vetrov od vseh strani.

To ni bila mastna prst v senci dvorov, ožarjena z junaštvom potujočih pevcev in križarjev, z bliščem srednjeveških univerz in renesančnih galerij. To je bil vinograd za odrinjence od mize zgodovine, za tlačana, ki mu je bilo tisoč let vedriti v svetem rimskem cesarstvu nemške narodnosti, podložnik velikašu, ki iz svojega družbenega obupa ni imel drugega izhoda kot punt z vilami in cepci, ne za kakšno višjo sanjo, kakor je odmera davkov na sol. Zato se je moglo vino tega vinograda navze-

ti iz svojih strpinčenih tal samo reznega okusa križa.

Položen v to reber siromašnih je ta božji nasad imel tudi najmanj pogojev, da zdivia, kakor se je kdaj zgodilo v drugih, večjih krščanskih občestvih, v cezarpapizem, v družbeni okras ali celo v zakrinkano poganstvo. Za kaj takega sta mu manjkala moč in bogastvo tega sveta.

Največ, do česar se je slovensko krščanstvo povzpelo skozi stoletja v svoji vidni zgradbi, je bila postavnejša podeželska cerkev in onkraj starodavne lipe košatejša farovška zgradba.

Slovenska Cerkev je ostala skozi vse čase na poseben način ljudska Cerkev. Njen glavni opornik je bil brezimni slovenski človek, ki je izpod svoje slamnate strehe, s svojih lazov in klancev iskal v cerkev, tam je praznoval svoj god, tam je bila njegova šola, galerija in opera. In tako si je kljub svoji siromašnosti privoščil edinstveno razkošje: da ni opustil skoraj niti enega od tistih blaženih naročij, v katera se je odpirala njegova knežja podalpska zemlja, ne postavnejšega griča ali razglednejšega gozdnega obronka, ne da bi tam sezidal eno tistih cerkvic, ki so ostale do danes nezamenljiv čar v razvalovanem zelenju slovenske krajine.

Hvala večnemu Vinogradniku, da je usmeril noge svojih blagovestnikov tudi pod vzhodne opornike Alp, da nam zasadijo Kristusovo trto. V metezu brezupa, ki zasipa svet, sredi natrpanih atomskih skladišč, ob izumiranju vodá in gozdov ostaja drevo križa naša smer in naše upanje, kažipot za večnost in markacija za plezarijo

Sv. Peter pri Begunjah
na Gorenjskem

časnega. Ta naš dragi vinograd, ki nosi v svojih grudah znoj Viktorina in Modesta, Mohorja in Fortunata, Barage in Slomška, Gnidovca in Ukmarja, ostaja namreč v času, na svoji tostranski rebri, izpostavljen vsem pomladnim in vsem zmrzalim prihodnosti.

Kakšna bo ta prihodnost?

Vse sodobno tehnološko upanje kristjana ne more zapeljati, da bi spregledal temeljno usodnost, ki seče počez človekovo bivanje na zemlji: usodnost, po kateri ostaja človek po kakršnikoli revoluciji prav tako malo odrešen, kakor je bil pred njo.

Eno je nedvomno: čez ves svet gre val desakralizacije; slovenska zemlja pri tem ne bo ostala oaza. Zato bo slovenski kristjan nosilec krščanske pristinosti v svojem narodu samo v toliko, kolikor bo svoje krščanstvo živel, z vsem tveganjem osebnega pričevanja, kolikor bo njegovo misel obvladovalo prvenstvo duhovnega, kakor je dejal pokojni Jacques Maritain.

Kristjan pa, ki se zaveda svoje krščanske izbire, ve, da ga ta izbira zavezuje za neko temeljno spoštljivost do učiteljstva in do oblasti Cerkve. Ta spoštljivost

mora izvirati ne iz ozkega visenja na suhi črki, ne iz prepričanja, da pomeni skok iz Petrove barke skok v temo, ampak predvsem iz ljubezni do Cerkve v njeni božji ljubeznivosti, onkraj oseb in notranjih zgradb, prav kakor je dejal Janez XXIII: „Od Cerkve bomo imeli toliko, kolikor bomo Cerkev ljubili.“

Ta krščanska izbira nas zavezuje proti tistemu žalostnemu farizejstvu, ki omogoča nastopati z eno moralo do Boga, z drugo pa do sočloveka.

Kristjana v slovenskem prostoru pa zavezuje krščanska izbira še do nečesa drugega: do zvestobe lastnemu narodu. Slovenskemu kristjanu bo vera potrjevala njegovo narodno zavest z nadčasovno razsežnostjo. V svoji katoliški vesoljnosti ga bo varovala pred ozkosrčnim samozapiranjem, pred folklorno zatohlostjo in kulturno provincialnostjo.

Tudi danes ni mogoče odvezati duhovnika od tega, kar je njegova slava v naši kulturni zgodovini, da je bil usmerjevalec vseh tistih pobud, ki so naredile iz Slovencev narod. Tudi danes si mora slovenska kultura samo želeti pospeševanja tiste žlahtne dediščine, ki je dala slovenski kulturi Trubarja in Vodnika, Finžgarja in Izidorja Cankarja, Breznika in Šolarja.

smrti na križu. Gledalec vidi na odru znane prizore iz svetega pisma: Marija Magdalena mazila Jezusa, Juda to oporeka, zaroto judovskih voditeljev, Jezusov slovesni vhod v Jeruzalem, njegovo žalost nad svetim mestom, očiščenje templja, ozdravljanje bolnikov, Judovo izdajstvo, zadnjo večerjo, trpljenje in smrt, pa Judov obup in samomor.

Pravega dramatskega zapleta opera sploh nima. Gre predvsem za Jezusovo zavestno pot v smrt. Jezus sam je tisti, ob katerem nastajajo v gledalcu vprašanja: „Kdo si, Jezus? Bog ali samo človek? Prerok ali slepar?“ Okrog teh vprašanj se razvija vse drugo. Posamezni igralci odgovarjajo na ta vprašanja vsak po svoje in ob tem doživljajo svoj osebni polom ali zmago. Predstava se konča s smrtjo na križu, o vstajenju ni sledu.

Čeprav delo ne predstavlja Kristusa kot Boga, ga vendar kaže kot več kakor navadnega človeka, saj Kristus vidi v duše ljudi, ozdravlja bolnike in napoveduje bodočnost.

Preirano je prikazana klavnost apostolov kot skupine. Juda Tadej nagovarja Jezusa, naj začne z revolucijo, češ saj petdeset tisoč privrženecv na cvetno nedeljo že zagotavlja uspeh. Skoraj prevažno vlogo ima Marija Magdalena, ki zapoje po Petrovem padcu eno najlepših pesmi: „Daj nam priložnost, da začnemo znova!“ Juda Iškarjot se pred smrtjo sprašuje: „Zakaj Bog potrebuje izdajalca?“

Gotovo ni vse v „musicalu“ v skladu s svetim pismom. A svojo dobro plat ima delo v tem, da modernemu človeku v vabljivi obliki zastavlja vprašanje, s katerim se mora končno vsakdo soočiti: kdo je Kristus?

ovce: 99 belih + 1 črna

V vsem času svojega bivanja v Judeji se Jezus razgovarja z nasprotniki. Na stalnem ozadju sovražnih spletk in morilskih načrtov se pojavljajo podobe Jezusovih velikih prilik, s katerimi še bolj kot doslej oznanja svojo neskončno ljubezen do ljudi.

Pa ne, da bi on ne poznal imen svojih sovražnikov: saj jim večkrat celó strga krinko z obraza in z razkritjem njihovih namenov kaže Judom strašne posledice njihovih hotene in zločinske slepote. Jezus hoče s tem ravnanjem povedati, da imamo ljudi tedaj zares radi,

ko smo spoznali vso njih nizkost, pa znamo iti prek tega in odkriti edino zlato zrno, ki se skriva v njihovem morju blata.

100. ovca pastir zadene na rame

„Resnično, resnično povem vam,“ je vzkliknil Jezus, „kdor ne pride v ovčji hlev skozi vrata, ampak prileze drugod, ta je tat in ropar. Kdor pa pride skozi vrata, je pastir ovac. Njemu vratar odpre

in ovce njegov glas poslušajo in on pokliče svoje ovce po imenu in jih vodi ven. Kadar izpusti ovce, gredo za njim, ker poznajo njegov glas. Za tujim pa ne pojdejo, ampak bodo zbežale od njega, ker ne poznajo glasu tujih.“

Judje bi morali prodreti v smisel teh besed in vendar jih ne razumejo, kljub temu da poznajo besede preroka Ezekijela, ki je preklel slabe pastirje, ki „uživajo mleko ovac in se oblačijo z njihovo volno, nje pa puste razkropljene, v plen divjim živalim“. Judje nočejo narediti sklepa, na katerega jih Jezus opozarja. Zato mora biti še bolj jasen.

„Jaz sem vrata k ovcam. Kdor vstopi skozi mene, bo rešen in bo hodil noter in ven in bo našel pašo. Tat ne pride, razen da krade in kolje in pogublja. Jaz sem pri- (Dalje na strani 8)

življenje piše svoje zgodbe

Inženir Jesenko, vodja oddelka v ugledni tovarni in oče dveh iskrivih otrok, se je po desetih letih srečnega življenja nepričakovano znašel v skrajno neprijetnem položaju. Na pot blesteče službene kariere se mu je zakotalila „nabanalnejša“ izmed vseh možnih zaprek: prvo obhajilo njegovih dvojčkov. Kakšna neumnost!

Ko sta ga otroka prosila za obisk cerkve, je pogoltnil hudo besedo o neumnosti in ju odpravil z obljubo, da se bodo pomenili jutri...

Doslej mu je šlo vse nekako po sreči. V zakon je dobil idealno ženo (o tem je še vedno prepričan) z eno samo napako: verna je in hodi z otrokoma v cerkev. Svojo napako pa je videl v preveliki strpnosti, v imenu katere je ženi puščal proste roke pri vzgoji. Preveč jo je imel rad in prepošten je

bil, da bi skušal z njo nazorsko tekmovati iz zakulisja.

Kot organiziran človek je privolil v cerkveno poroko nekje zunaj in v globoki tajnosti. Tedaj je podpisal izjavo, ki jo mora zdaj spoštovati. Priznati pa si mora, da je pred desetimi leti vse bolj doživljal očarljivost svoje neveste kakor teža izjave, ki ga zdaj tolče po petah.

Ko mu je umirala mati, ji je sicer izpolnil poslednjo željo, toda duhovnik je smel priti k njej šele ponoči, pokopali pa so jo v najožjem družinskem krogu. Osmrtnico je dal objaviti šele dan po pogrebu. Previdnosti namreč ni nikoli preveč.

Ko mu je žena povila zdrava in lepa dvojčka, je bil zelo ponosen. Sledil je krstni obred in spet je moral spoštovati izjavo. Dovolil si je le posmehljivo pripombo: „Takole brez sodelovanja osebne volje lah-

ko iz njiju napraviš tudi Kitajca!“ In spet so iz previdnosti šli nekam ven.

Da, vse doslej mu je po zaslugi ženine obzirnosti šlo nekako po sreči. Zdaj pa sta dve nasprotujoči si vrednosti tako nenadoma in sočasno planili predenj, da se čuti hkrati dvig-

njenega na prestol in pahnjenega v jarek: v podjetju so ga predlagali za generalnega direktorja, otroka pa ga prosita, naj bi njun „zlati dan“ sodoživljal z njima v domači cerkvi...

Počuti se, kot da je ves čas dotlej preživel v omami, zdaj pa stoji prebujen pred povsem novo resničnostjo. Vse je čudno spremenjeno. Kaj se dogaja z njim? Čuti, da ga prav tisto, na čemer je dotlej tako trdno stal, pušča na cedilu.

S kolikšno lahkoto in odločnostjo je svoja otroka poslal h krstu na deželo, ko ga je žena prosila, da bi to opravili doma; zdaj, ko otroka sama upirata vanj razumne in tople proseče oči, jima ne upa reči NE. Kaj je tisto, kar jima tako nezadržno sije iz oči? Ve, da je to žar osebnostne trdnosti, a poleg tega je še nekaj.

In tisto „nekaj“ mu brani, da

bi v sebi ponovil svojo sodbo o „najbanalnejši“ zapreki, ki se mu je zakotalila na pot. Sprva se mu je zdela neznatna ko frnikola, ki jo bo igraje spotoma odsunil. Odkar pa o nji premišlja, se je frnikola razrasla v ogromno skalo, ki mu sega visoko prek glave, da ne vidi ničesar pred seboj. Oblazinjeni stol generalnega direktorja ga še čaka na drugi strani, a ve, da si ga bo za zmeraj zapravil, če mu ne uspe diplomatsko preplezati te skale. Kako, kako?

Zvečer je bil utrujen od razmišljanja. Pred seboj je uzrl žalostne oči umirajoče matere, ki ji ni privoščil poslednje tolažbe pred nočjo. Čeprav mu je odpustila, je svojo žalost ponesla v grob. In te oči ga iz groba vprašujejo, ali bo tako storil tudi z otrokoma.

Zdi se mu, da sta otroka sredi noči vstala in bedita pred

njegovimi vrati, da bi prej dočakala obljubljeni „jutri“. V sencih mu kljuje žila v ritmu dihanja čakajočih otrok, ki bedita za vrati, da jima oče brez odgovora ne pobegne v tovarno. Ne, teh nedolžnih in resno zavezujočih oči ne sme oslepiti s trnjem razočaranja.

Zjutraj sta otroka še v spalnih srajčkih pritekla k njegovi postelji:

„Očka, obljubil si...“

Tisto „nekaj“ je še jasneje posijalo iz štirih oči, ki so ga obiskovale vso noč. In nendoma ni videl pred seboj ne poti do direktorskega stola ne frnikole in ne skale, samo svoja svetlooka otroka, ki sta mu vse.

„Pojdeš tudi ti z nama?“

„Seveda pojdem! Skupaj pojdemo. Naj ljudje v cerkvi vidijo, da imata poleg mamice tudi živega očeta.“

J. L.

vatican: komunizem ni to, za kar se izdaja

Vatikanska politika sožitja z vzhodnoevropskimi državami, kjer so na oblasti vsiljeni komunistični režimi, ima namen, olajšati dušno-pastirsko delo tam in omiliti postopanje tamkajšnjih oblasti z verniki. Motil bi se, kdor bi mislil, da je Vatikan ob tem pozabil na to, kaj je komunizem. Pred nedavnim je vatikanski radio objavil sledečo izjavo:

„Komunizem je v prvi vrsti miselnost, ne pa gospodarsko dejstvo. Je miselni pojav, četudi se pretvarja in se predstavlja kot dejavnik blaginje. Je življenjski in svetovni nazor, ne pa bojevnik za boljšo plačo. Je vera, katere oznanilo se začinja z besedami: ‚V začetku je bila snov in snov je bila bog.‘ Je vera izbrisanega neba in oboževanje zemlje.

Zaustavljati komunizem izključno na gospodarskem področju, v tekmi za višjo življenjsko raven, se pravi posredno pritrjevati pravilnosti komunističnega življenjskega in svetovnega nazora. Prepustiti zaključek

(Nadaljevanje s str. 6)

šel, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju. Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za ovce. Najemnik, ki ni pastir in ovce niso njegove, ko vidi prihajati volka, ovce zapusti ter zbeži in volk jih pograbi in razkropi. Jaz sem dobri pastir in poznam svoje in moje poznajo mene, kakor mene pozna Oče in jaz poznam Očeta... Še druge ovce imam, ki niso iz tega hleva. Tudi tiste moram pripeljati. In poslušale bodo moj glas in bo ena čreda, en pastir.“

Prilika spominja na še današnje navade pastirjev v Palestini. Vaška živina je ponoči v ogradah iz kamnov. Pastir ali domači sin, če gre za bogatega posestnika, bedi pri njej. Zjutraj pride vsak pastir po svojo čredo. Živali ga spoznajo po glasu. Tudi je res, da mora pastir včasih tvegati življenje, da brani živali. Še danes se dogaja isto: šakali, hijene in volkovi niso nič redkega v judijskih in prekjordanskih stepah.

A Jezus s priliko opozarja predvsem na pastirjevo ljubezen do njegovih živali, njegov pogum, da jih brani. Globoki smisel prilike še presega podobo, v katero je zavil. Kratki stavek „Svoje življenje dam za ovce“ bo postal razumljiv šele mnogo pozneje.

Kako odgovarjajo Judje na Jezusovo ljubezen? V evangeliju beremo: „Vnovič je zaradi teh be-

sed nastal razpor med Judi. Mnogo izmed njih je govorilo: ‚Hudega duha ima in meša se mu, kaj ga poslušate?‘ Drugi so govorili: ‚To niso besede takega, ki je obseden.‘“

Jezus je te svoje nasprotnike kljub temu ljubil. Pojasnil pa jim je: „Človeškim otrokom bo odpuščeno vse, kar so zagrešili grehov in kletev. Kdor pa izreče kletev zoper Svetega Duha, ne dobi odpuščenja nikoli!“ Ni grehov, ni ti najbolj nizkotnih, ki jih ne bi mogla odpraviti neskončna moč ljubezni, razen greha, ki odklanja ljubezen sámo, ki noče priznati svojega zločina in odklanja odpuščanje.

Jezus nadaljuje primerjavo z dobrim pastirjem v priliki o stoti ovci, ki se je oddaljila od črede in jo pastir vneto išče. O tem je govoril že prerok Ezekijel, a je ugotovil le, da je dobri pastir privedel izgubljeno nazaj in skrbel zanjo, če je bila ranjena ali bolna. Jezus pa dodaja besede, ki kažejo njegovo resnično ljubezen: „Jo zadene vesel na rame. Ko pride domov, skliče prijatelje in sosede in jim pravi: ‚Veselite se z menoj, zakaj našel sem svojo ovco, ki se je bila izgubila!‘“

In zopet: „Katera žena, ki ima deset drahem pa eno izgubi, ne prižge svetilke in ne pomete hiše in skrbno ne išče, dokler je ne najde? In ko jo najde, skliče prijateljice in sosede in pravi: ‚Veselite se z menoj, zakaj našla sem

odrgnini, čelo potno, v očeh pa izraz zaskrbljene negotovosti.

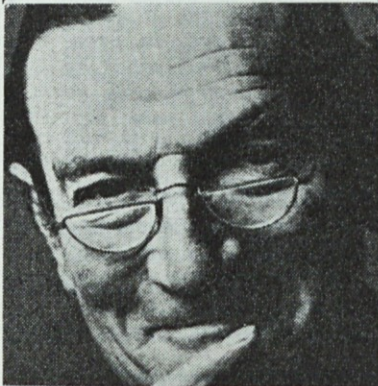
Vprašam jo, če ji lahko pomagam.

Njen kratki odgovor je povedal vse: „Tako rada bi šla domov, pa ne morem, padla sem.“

Kaj naj storim? Svojega vozila nimam, zato tvegam in vprašam voznika avta, ki je pravkar pripeljal na parkirišče,

Starka

Na klopci v parku je sedela stara ženica, nebogljena, opirajoča se na palico. Po nosu in desni ličnici je imela močni

drahmo, ki sem jo bila izgubila! Tako bo, povem vam, veselje med božjimi angeli nad enim grešnikom, ki se spokori."

Godba in ples za pastirja svinj

Mogoče se nikjer v vsem evangeliju ne pokaže božje usmiljenje bolj kakor v priliki o izgubljenem sinu.

Slikar Rembrandt nam je v čudoviti sliki pokazal vrnitev strtega, obupanega in razcapanega izgubljenega sina, ki ga oče sprejme z razprostrtimi rokami.

Kateri kristjan se še ni v svojih mračnih urah oklenil kot tolažbe iz večnosti prelepih besed te prilike? Kdo ne spozna v sebi predrznega sina, ki je zahteval svoj delež dediščine in zapustil očetovo hišo, odšel v daljnje dežele in z razuzdanim življenjem zapravljal premoženje? Vsi dobro poznamo domotožje po izgubljenem domu, kjer je vse mirno in spokojno.

Po judovskem pravu je bila po očetovi smrti dediščina razdeljena med sinove. Najstarejši je dobil dvojni delež, moral pa je zato vzdrževati mater in neporočene sestre. Pred očetovo smrtjo niso imeli sinovi pravice do ničesar. Ko torej mlajši zahteva, kar mu

gre, zahteva nekaj, kar mu dejansko še ne gre.

Blagor tistemu, ki si upa pohiteti k očetu, pasti predenj na kolena in reči: „Grešil sem!“ Oče veli svojim služabnikom: „Brž prinesite najboljšo obleko in ga oblecite in dajte mu prstan na roko in čevlje na noge! Pripeljite pitano tele in ga zakoljite in jejmo in se veselimo! Zakaj ta moj sin je bil mrtev in je oživel, je bil izgubljen in je najden.“

Ne vemo, če je človeški jezik kdaj s tako malo besedami objel tolikšen svet ljubezni in modrosti. V tem prizoru je vse do konca in pretresljivo človeško. Gane nas izgubljenčeva žalost, prav tako pa tudi veselje postaranega očeta, ki „je sina zagledal, ko je bil še daleč, in se mu je milo storilo in je prišel, ga objel in poljubil“.

če bi morda odpeljal ženo domov, kot si je želela.

Takoj je zapeljal avto tik klopi, kjer sva z njegovo ustrezljivo sopotnico namestila ženo na sprednji sedež. Slišal sem mladega človeka: „Vsi bomo stari in ne vemo, kako bo z nami.“

Odpeljali so se.

Mene je to dejanje mladega voznika in njegove prijazne sopotnice tako ganilo, kot da bi pomagala moji mami.

boja proti komunizmu le proizvodnji in delitvi snovnih dobrin zavaja v dvoumnost, da se vrednost vsake miselnosti dá meriti samo še po količini zemskih dobrin, katero ta ali druga miselnost lahko tudi resnično nudi.

Treba je podčrtati, vedno ponavljati in ljudi prepričevati, da komunizem ni to, za kar se rad izdaja, namreč prvi borec zatiranih, glasnik pravičnosti in svobode, borec za neodvisnost narodov in branilec miru. Treba je podčrtati, vedno ponavljati in ljudi prepričevati, da je komunistični nazor smešen v svojih načelih, zmoten v svojem nauku in nečloveški v svojem ravnanju.

V človeku se mora vzbuditi zavest resničnosti njegovega duha in uveljaviti dostojanstvo njegove osebnosti, kajti človek je poklican k svobodi in namenu, ki presega okvir naše zemlje. Odločno in vsak dan znova uvelljaviti dejansko uresničenje družbene pravičnosti, vera v krščanski svetovni nazor, prepričanje o veličini človekove osebnosti in veličini njenih pravic in dolžnosti, da se bomo lahko vsi veselili tiste svobode, katera omogoča mirno sožitje v družbi ljudi z različnimi gledanji.

Potrebni so naporji na gospodarskem področju, da se ustvarijo človeka vredne življenjske razmere, da bo človek laže in svobodneje sledil povabilu krščanstva in oči povzdignil k nebu. Za uresničenje teh ciljev pa potrebujemo globoko versko prepričanje in krščanski družbeni nauk.

Kaj pravijo doma in po svetu

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! Op. ured.

družina

„Družina“ izhaja dvakrat na mesec. Iznos stane 50 par. letna naročnina 12 Ndin. za inozemstvo

ALI BO ŽUŽEMBERK RES BREZ FARNE CERKVE?

V zadnjem času časopisi precej pišejo proti gradnji nove farne cerkve v Žužemberku.

V kraju samem in v njegovi bližini sem preživel polnih 55 let. Moj življenjski „konjiček“, s katerim sem se rad ukvarjal v prostem času, je bila zgodovina. Zato je razumljivo, da jo kar dobro poznam, posebno še tisto, ki se je odvijala pred mojimi očmi v Suhu krajini.

Cerkev v Žužemberku je bila nesporno najlepša župnijska cerkev na Dolenjskem. Med vojno, 4. maja 1944, je bila požgana in je zdaj v razvalinah. Hrib, na katerem je stala, je pač strateška točka, cerkev sama pa ni bila nikdar in nikoli mučilnica, kot to piše *Dolenjski list*. To je najbolj smiselna izmišljotina.

Druga žužemberška cerkev je bila cerkev sv. Jakoba v trgu. Cerkev sv. Leonarda (ali Lenarta) na Golem vrhu je bila tretja stara cerkev.

Na levi strani Krke so bile skozi stoletja tri veličastne cerkve v ponos Žužemberka. Vse tri so postale žrtev vojne. Sedaj pa naj ne bi bilo nobene? Zakaj? Saj ljudje niso krivi, da so bile cerkve porušene. S porušeni cerkvami ni bila prizadeta nobena vojaška sila; trpeli so predvsem nedolžni ljudje, katerim je cerkev pomenila vse, ker so v njej iskali tolažbe in miru v času strahot druge svetovne vojne.

Mučilnice v cerkvi ali v župnišču ni bilo nikdar in nikoli.

Pač pa sem na lastne oči videl, ko je dekan Gnidovec prihitel v trg in po roški ofenzivi prepričeval italijanske oficirje, da so ljudje, ki so zaprti v grajski žitnici, nedolžni. Meni je zaklical: „Pomagaj, komur moreš; to je sedaj najina največja dolžnost!“ Prav tako sva reševala ljudi ob nemški ofenzivi po zlomu Italije.

Leta 1945, ko je bila v Žužemberku domobranska postojanka, je bila ta v hiši Janeza Mačerola (po domače Babiča) in ne v župnišču, ki je že pogorelo. Tja v tisto hišo sem šel prosit za odpeljane Šmihelce in Šmihelke in sem rekel častnikom: „Če mislite jemati z domov take, ustrelite najprej mene!“ In šli smo vsi nazaj v Šmihel!

Ko sem prosil na Krki pri nemški komandi za Žužemberčana Staneta V., je zarežal nad menoj nemški komandant: „Zginite, če ne bom še vas zaprl!“ Sporočil sem dekanu Gnidovcu v Žužemberk. Naslednjega dne je šel peš na Krko posredovati in ga je rešil, da ni bil ustreljen. Ker pa je bil kasneje odpeljan v Mlačevo pri Boštanju in je tam nekdo pokazal mobilizacijski list s polnim podpisom Stane V., so Staneta brez usmiljenja ustrelili.

Ko sem tu v Šmihelu imel za kaplana begunca Martina Vranjeka in so bili mostovi čez Krko podrti, sem hodil več kot eno leto maševat k Sv. Roku za farane na desnem bregu Krke. Tako sem lahko na lastne oči videl, kako je na sv. večer leta 1943 gorelo župnišče. Tedaj je dekan komaj rešil matične knjige, arhiv pa je izginil v ognjenih plamenih. Ko pa je v maju leta 1944 zgorela še farna cerkev, ki je bila tedaj prazna,

novice od doma

(Nadaljevanje s str. 3)

slovenske cerkvene pesmi. Z bogatim in pestrim sporedom je nastopilo osem cerkvenih pevskih zborov iz domovine iz zamejstva. Pred številnimi poslušalci — bilo jih je okoli 1300 — se je zvrstilo 250 pevk in pevcev s 24 pesmimi slovenskih skladateljev: Adamiča, Briclja, Brumata, Cveka, Gallusa, Gržinčiča, Jereba, Kimovca, I. Laharnarja, Maliča, A. Mihelčiča, S. Mihelčiča, A. Rakuščka, H. Sattnerja, V. Vodopivca in U. Vrabcica. Nastopili pa so mešani pevski zbori iz Cerkelj na Gorenjskem, Sv. Trojice na Blokah, Drežnice, Sv. Ivana v Trstu, Ptuja in Akademski pevski zbor sv. Cecilije iz Ljubljane, moški zbor Mirko Filej iz (stare) Gorice ter komorni zbor Juventus Seraphica iz Ptuja.

ČRNOMELJ — Bela krajina je sprejela tisoč gostov, ki so prišli na jurjevanje. Na slavnostnem prostoru pri železniški postaji v Črnomlju so folklorne skupine iz Bele krajine, Lazine pri Karlovcu in Rezije (Italija) prikazale stare ljudske običaje. Letošnje jurjevanje je pokazalo, da so folklorne skupine zelo pomlajene.

DOMŽALE — Profesor Matija Tomc, župnik v Domžalah, je julija slavil zlato mašo. Slovesnost je imela vseslovenski pomen, saj je prof. Tomc vodilni skladatelj slovenske cerkvene glasbe. Župnija je jubilej svojega župnika zares dostojno proslavila. V petek pred zlato mašo je 60-članski cerkveni pevski zbor priredil koncert njegovih cerkvenih skladb. Močno ploskanje ob koncu je potrdilo kvaliteto skladb in izvajalcev. Zlata maša v nedeljo, 8. julija, je

bila nadvse slovesna. Seveda so postavili mlaje in prišlo je mnogo fantov in deklet v narodnih nošah. Zvrstili so se občuteni pozdravi zastopnikov župnije. Omeniti je še treba izvorno okrasitev cerkve. Vence so na cerkvene stene postavili v obliki notnih črt in na desni strani pritrdili nanje note za pesem Povsod Boga, na levi pa za Hvala večnemu Bogu. Na zlato mašo so prišli tudi slavljenci bližnji sorodniki. Govoril je nadškof Pogačnik.

KRANJ — Na mejnem prehodu na Jezerskem vrhu je bilo letos sicer nekoliko več prometa kot lani, vendar je vladalo tu še zmeraj pravo zatišje v primerjavi z drugimi meddržavnimi cestnimi prehodi na Gorenjskem. Zlasti na Korenskem sedlu in na Ljubelju so se poleti valile dolge kolone avtomobilov, v katerih so se ljudje kuhali na soncu in dušili v izpušnih plinih. Pot čez Jezersko je bila občutno mirnejša in krajša.

LENDAVA — Obrat Elme v Lendavi zaposluje 250 delavcev, vendar se bo obrat v kratkem številčno in prostorsko povečal. Proizvodne prostore bodo povečali za 200 kvadratnih metrov, razširili pa bodo tudi skladišča. V obrat, ki ima letno 25 milijonov bruto proizvoda, bodo vložili 16 milijonov din, od tega 6,5 milijona v osnovna sredstva. Do leta 1975 bodo, kot predvidevajo, povečali proizvodnjo za dobro polovico.

LJUBLJANA — Pevski zbor frančiškanske cerkve Marijinega oznanjenja v Ljubljani je z orkestrom in solisti izvedel Sattnerjevo kantato *Oljki na besedilo Simona Gregorčiča*. Kot solisti so nastopili sopranistka Ileana Bratuž-Kacijanova, altistka Božena Glavakova in basist Marijan Žveglič. Dirigiral je dr. p. Vendelin Špendov.

LJUBLJANA — V Ljubljani so poleg sedanje Metalkine poslovne stolpnice odprli novo Metalkino blagovnico, ki je med najmodernejšimi blagovnicami v našem glavnem mestu. Orjaška stavba ima tri kletne etaže, pritličje in tri prodajne etaže po nadstropjih.

pometena in zaklenjena, je imel dekan mašo v trški cerkvi. Stanoval pa je v Kadunčevi hiši.

Videl sem, ko je gorel grad, sodnija z bogatim arhivom, šola in zdravstveni dom. Vrh vsega tega je bil Žužemberk približno dvajsetkrat bombardiran in končno ves v razvalinah. Faro in farno življenje pa je moral dekan preseliti na Vrhovo pri Sv. Križu...

Menim, da je bil Žužemberk sam z vso strahotno tragedijo ena sama velika mučilnica, nikakor pa ni bila to cerkev ali župnišče.

Končno so celo člani Osvobodilne fronte prosili dekana Gnidovca, naj se vrne z Vrhovega nazaj v Žužemberk k mostu v prazno hišo Edvarda Globokarja. Tako je bila maša poslej stalno le v cerkvi sv. Roka v Stranski vasi, torej izven Žužemberka.

Kmalu po vojni se je podrl še štirioglati grajski stolp. Tako je bilo uničeno v Žužemberku zadnje najstarejše svetišče.

Sprašujem se, ali je mogoče, da bo velika žužemberška župnija, ki je med vojno izgubila kar sedem cerkva, farno in šest podružniških, še naprej ostala brez farnega središča, brez farne cerkve, in to v družbi, v kateri je po ustavi zagotovljena demokracija. V demokratični družbi pa imajo običajni vsi, ne glede na svetovni nazor, enake pravice. Bolime, ker se zaradi netočnih zgodovinskih podatkov v časopisih po nedolžnem krati pravica vernih, pravica do gradnje nove farne cerkve.

Alojzij Zupanc, župnik, Šmihel pri Žužemberku.

Družina, Ljubljana, 17. junija 1973, str. 6.

KDO NAJ ODLOČA O GRADNJI NOVIH CERKVA?

V zadnjih letih se je dialog med Cerkvijo in ljudsko oblastjo večkrat vrtel okoli gradnje novih cerkva. Da je bil dialog pogosto uspešen, dokazujejo nove cerkve. Zlasti v mariborski škofiji se lahko pohvalijo z uspehi.

Včasih pa se zatakne. In to tam, kjer bi se ne smelo. Ob prošnjah za novo cerkev se pojavijo organizacije od Zveze mladine prek Zveze borcev in še nekatere druge, ki sprejemajo sklepe, da nova cerkev v tem ali onem kraju ni potrebna. Povod za te vrstice je bil „primer Žužemberk“, lahko pa bi se ustavil tudi v Novi Gorici ali pa še kje drugje.

Ali je cerkev potrebna ali ne, kje bi bila potrebna, kako naj bi bila opremljena, odloča v prvi vrsti verska skupnost sama.

Odstotek občanov SFRJ, ki so praktični verniki, se bistveno ne razlikuje od odstotka v drugih evropskih državah. In vendar nisem še v nobeni razgrnitvi načrtov za novo sosesko videl označenega prostora za cerkev.

Ni v skladu z ustavo, če družbene in politične organizacije na pravilno in zakonito postavljeno prošnjo Cerkve za gradnjo novega bogo-sluznega prostora brezpogojno odločijo: nova cerkev ni potrebna. Ne morem razumeti, kako more nekdo (izven Cerkve, ki je ločena od države) odločati o potrebnosti ali nepotrebnosti bogočastnega prostora.

Zadnji dogodki so pokazali, da tukaj nekaj ni v redu. Nisem pravnik, zato se ne bi spuščal v zakonitost postopka, po katerem so v Žužemberku dali naknadno na dnevni red zbora občanov razpravo o novi cerkvi. Na zbor občanov bi gotovo prišlo več ljudi, ki jih zanima gradnja nove cerkve, ko bi predhodno objavili, da bo na dnevnem redu tudi ta točka.

Družina, Ljubljana, 24. junija 1973, str. 2.

RTV LJUBLJANA NE SPOŠTUJE USTAVE — KADAR GRE ZA VERNE

Verska svoboda je pri nas z zakonom zajamčena in to je jasno veščini naših ljudi. Ni pa jasno nekaterim (najbrž neodgovornim) pri RTV Ljubljana. Poglejmo, za kaj gre.

Rad poslušam, kar naša radiodifuzija pošilja v eter. Ni mogoče prezreti, da se velikanski kolektiv ljudi resno trudi dvigati kulturno raven

človeka, če naj dam vse njihovo delo na skupni imenovalec. Ne mislim tukaj naštevati stvari, ki na ves aparat vendarle mečejo senco, kot na primer nojevski prijem in dvojna morala, ko gre za posredovanje čestitk (če gre za naše zdomce) h godovom, ki pa ne morejo biti več godovi, ampak le „prazniki“, ko gre za ljudi doma.

Zdaj imam v mislih povsem nekaj drugega:

11. aprila 1970 zvečer je v naši cerkvi Marijinega oznanjenja koncertiral orglarski mojster prof. p. Egidijo Circelli iz Rima.

Da bi ljudi bolje obvestili, smo poleg objave v našem župnijskem glasilu sklenili objaviti napovedani koncert tudi v Delu in po radiu, Reklamservis pa je razobesil po Ljubljani reklamne lepake. Delo je napovedalo koncert trikrat, po radiu pa smo naročili in plačali dve obvestili.

Toda s tema obvestiloma po radiu ni bilo nič. Že drugi dan po naročilu nas je RTV Ljubljana po telefonu obvestila, da naj dvignemo denar (90 ND), ker obvestila ne bo. Na naše telefonsko vprašanje o razlogih za odpoved smo dobili odgovor: „Ker to (namreč prirejanje koncertov) ni vaša dejavnost.“

Nemudoma smo pohiteli na občino Ljubljana-Center, kjer so nam na Upravi za upravno-politične zadeve začudenj izdali potrdilo, ki smo zanj zaprosili, namreč, da je bil koncert pravočasno in v redu prijavljen, s pripombo: „Mi smo pristojni za presojanje, kaj smete in česa ne, ne RTV Ljubljana.“

9. 4. 1970 smo poslali RTV Ljubljana uradni dopis s prošnjo za pojasnilo o njihovem ravnanju. Odgovora do danes nismo dobili.

Spominjam se, da sem po telefonu onemu na drugi strani žice (RTV, radijski program) dejal: „Saj prirejanje veselic tudi ni dejavnost gasilcev, pa vendar obveščate o gasilskih veselicah.“ Odgovor je bil zopet isti: „To ni vaša dejavnost.“

Ker vplačanega denarja nismo hoteli dvigniti, so nam ga poslali nazaj po pošti, odgovora na dopis pa do danes še ne.

P. Circelli ravnanja RTV Ljubljana ni razumel. Jaz tudi ne.

Odtlej so minila tri leta.

Letos 19. maja pa smo imeli v naši cerkvi spet koncert (Gregorčič-Sattnerjeva kantata „Oljki“) in spet smo želeli o njem ljudi vnaprej obvestiti. Dnevnik Delo je v redu sprejel in opravil naročilo, pri RTV so pa še vedno pri svojem mnenju izpred treh let, le da je motivacija (po telefonu) zdaj nekoliko drugačna: njihovo tolmačenje ločitve Cerkev od države ne dopušča sprejemati in objavljati takšnih obvestil.

Če RTV meni, da njeno ravnanje narekuje katero izmed zakonskih določil, zakaj tega ne pove javno ali vsaj pismeno na našo prošnjo?

Morda pa imajo pri RTV Ljubljana kakšen samoupravni sporazum, kakšen interni statut, pravilnik ali kaj takega, kar znabiti narekuje in opravičuje takšno ravnanje?

Potem pa je vprašanje, ali je takšen dogovor v skladu z našim temeljnim zakonom — državno ustavo. Poglejte: če bodo še druge ustanove ali podjetja sledila zgledu RTV, me bodo, naprimer, lepega dne vrgli z vlaka (ker je Cerkev ločena od države, prevažanje sem in tja pa ne cerkvena dejavnost), mi odklopili telefon, elektriko, vodo, plin, če ne meni osebno — kajti jaz sem navsezadnje le svoboden državljan SFRJ, doslej še nekaznovan — pa vsaj cerkvi ali našemu samostanu ... vse zato, ker je Cerkev ločena od države.

V teh in takšnih primerih bi bila Cerkev prisiljena iskati rešitev v ustanavljanju svojih lastnih „struktur“: elektrarne, plinarne, PTT podjetja (in omrežja, jasno), prevozniškega podjetja (in tudi, seveda, RTV postaje.

Ne bi bilo to preveč zamotano?

Nismo v naši družbi in miselnosti z „vzporednimi strukturami“ že opravili?

Sploštevani urednik!

Nedavno je v Mladini (15. 5. 1973, str. 10) Lev Kreft zapisal, kako lahko „mirno govorimo, da je približno 80 odstotkov prebivalcev Slovenije religioznih.“

Kako velika je nova blagovnica, pove podatek, da je Metalka za njeno izgradnjo (začela se je maja leta 1970) potrošila 65 milijonov dinarjev, da ima 600 kvadratnih metrov čistih prodajnih površin ter 240 zaposlenih.

LJUBLJANA, MARIBOR, KOPER — V ljubljanski, mariborski in koprski stolnici so prejeli mašniško posvečenje letošnji slovenski novomašniki. „Bogata žetev.“ je zapisal nekdo, „velik dogodek za Cerkev na Slovenskem,“ pravi drugi. Za vseh 59 fantov, ki so se odločili za duhovniški poklic, pa je to neke vrste matura, zrelostni izpit, sklep študentovskih let, a hkrati začetek poti: spoznavanja, učenja, pomoči bližnjemu.

MARIBOR — Vaščani Rač pri Mariboru in zaselkov Brezule, Podove in Zgornje ter Spodnje Gorice so zgradili nov vodovod, ki je pripeljal svežo pitno vodo v 550 domačij. Gradnja je veljala tri milijone dinarjev, krajani sami pa so prispevali 1,8 milijona. Vsaka družina je dala po 3500 dinarjev.

MARIBOR — Občinsko sodišče je izreklo sodbo skupini mariborskih narkomanov, ker so preprodajali mamila. Sodba je bolj vzgojna kot zastraševalna, kajti sodišče je upoštevalo številne olajševalne okolnosti: da so bili samo trije od 13 že obsojeni, da so vsi mladi in da so dejanje, ne samo na glavni obravnavi, temveč tudi že v preiskavi odkrito priznali in obžalovali.

MURSKA SOBOTA — Jugoslavija je med devetimi evropskimi proizvajalci mineralne vode, ki vsako leto pošljejo na trg nad 6 milijard litrov slatine, na četrtem mestu z letno proizvodnjo 500 milijonov litrov. Vodi Francija (2,7 milijarde litrov letno), ki je obenem tudi najbolj žejna država, saj popije vsak Francoz na leto povprečno 50 litrov slatine. Mi pa, ki smo bili pred desetimi leti glede porabe slatine zadnji v Evropi, si delimo danes s 25 litri v Jugoslaviji in s 36 litri letne porabe v Sloveniji drugo mesto s Švico. Samo lani

Dvorni norci naših dni imajo vsaj to zadoščenje, da svojim gospodarjem lahko rečejo tovariš.

NEKA MIŠKA JE SAMOKRITIČNO PRIZNALA, DA JE POŽRLA SLO-NA. BILO JI JE ODPUŠČENO!

Kdor hitro da, še hitreje vzame.

VSE ŽIVLJENJE JE POSKUŠAL SPREMENITI SVET — ZDAJ PA ZAHTEVAJO OD NJEGA, NAJ DELA.

„So to svinjska ali telečja jetra?“
„Telečja. Samó cena je svinjska.“

VSAKO ZIMO IMAJO KOMUNALNA IN CESTNA PODJETJA VELIKE STROŠKE S PLUŽENJEM CEST IN ULIC TER S POSIPANJEM S SOLJO. LETOŠNJO ZIMO JE BILO ZELO MALO SNEGA. KAM BODO USMERJALI ZA TO PLANIRAN DENAR?

● V raziskave, zakaj ni bilo snega.

PROLETARCI IZ VSEH EVROPSKIH DEŽEL, VRNITE SE!

Če ne varčuješ pri vrhu vreče, tudi varčevanje pri dnu ne pomaga.

TUDI ČEBELE POTREBUJEJO TROTE, LE DA SE JIH ZNEBIJO, KO SO ODVEČ.

Mnogi so podobni balonom: ne bi se mogli napihovati, ko bi ne bili tako prazni.

VIŠKE DELIMO PO ZASLUGAH, PRIMANJKLJAJE PA PLAČUJEMO VSI.

Sezonec ob povratku domov: „Zdaj bom pa eno leto spet delal v Jugoslaviji, da se bom počeno spočil.“

BLAGOR REVNIM IN SOCIALNO ŠIBKIM, KER JIH DRUŽBA NE BO POZABILA NITI V BREZRAREDNIM DRUŽBI.

Čudno je, da nekateri, ki so že dolgo časa pri koritu, sploh ne

opazijo, da zaradi njih drugi ne morejo blizu.

ČUDNO JE, DA JE DOSTI LAŽE KOMU NAPOLNITI UŠESA KOT PA ŽELODEC.

On njej: „Pomlad je tu in jaz te ljubim za dvajset odstotkov bolj kot v istem obdobju lani.“

GLAVA GLAVI MOŽGANE UMIJE.

Gost: „Pravite, da je pečenka dražja zaradi podraženega sladkorja? Kdo pa je sladko pečenko, prosim vas?“

Natakar: „Vaša stvar, tovariš. Sladkor ste imeli na mizi.“

KAJ SI BO OSTARELI KMET LAHKO PRIVOŠČIL ZA SVOJIH 250 DINARJEV POKOJNINE?

- Par čevljev, da bo lahko hodil na sestanke poslušat, kako skrbimo za ostarele kmete.
- Izlet na njivo.
- Veliko. Lahko bo sodeloval pri samoprispevkih.

NA NAPAKAH SE UČIMO VSI, DELAJO JIH PA SAMO NEKATERI.

„Za bencin že napovedujejo novo ceno: 3 dinarje za liter!“

„Glej no, kot mleko! Ali ga bodo prodajali tudi v tetrapaku?“

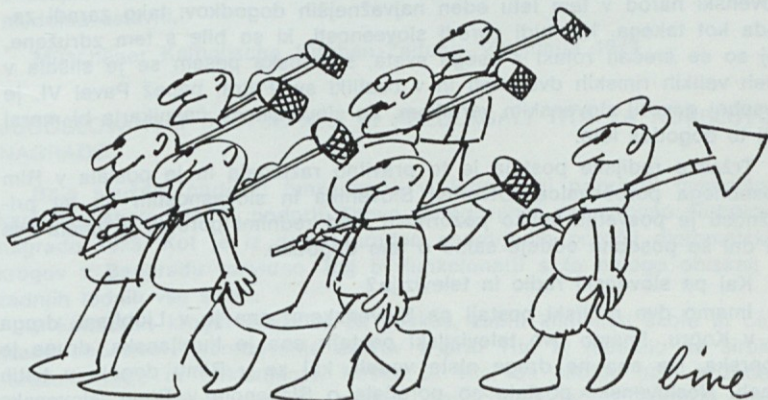
LAHKO JE STOPITI NA PRSTE TISTIM, KI SO ŽE NA TLEH.

Prvi bogataš drugemu o tretjem: „Ta se mi zdi sumljiv: več troši, kot ukrade.“

VSEGA JE IMEL ZADOSTI — ZATO JE Odstopil.

„Jaz, tovariši, vem, v katerem grmu tiči zajec, le tega ne vem, kje raste tisti grm.“

Po Pavlihi

Prav zato tudi pišem vam, uredniku lista, ki ga bere pretežno teh „80 odstotkov prebivalcev Slovenije“. In tudi zato, ker imate visoko naklado.

Hieronim Žvegljč, Ljubljana

Družina, Ljubljana, 24. junija 1973, str. 15.

UČITELJI MORAJO BITI ATEISTI

Beograjski list *Večerne novosti* je 22. maja, sklicujoč se na *Borbo*, poročal, da je bil v Subotici sprejet prvi kodeks za prosvetne delavce v naši državi. Med lastnostmi, ki jih mora imeti prosvetni delavec, je tudi ta, da mora biti ateist. Novica je bila objavljena v okvirju pod rubriko *Morala*.

Kolikor vemo, je to prvi primer, da neka listina, ki govori o kvalitetah javnega delavca pri nas, izrečno zahteva od takšne osebe, da mora biti ateist.

Isti časopis je 21. maja poročal, da tudi na novosadskem vseučilišču pripravljajo podobno listino. Novica pravi, da bo novosadsko vseučilišče „sprejelo med prvimi v naši državi dokument o kriterijih, po katerih naj se utrjuje moralno-politični lik profesorskega osebja in nosilcev samoupravnih funkcij“. Po predlogu *Kriterijev*, pravi sporočilo, „bo treba upoštevati, ali je profesor in nosilec samoupravnih funkcij prihajal navzkriž s glavnimi smernicami ZKJ. Poudarjajo še, da je s položajem univerzitetnega profesorja nezdržljivo zastopanje nacionalizma, protisocialističnih in protisamoupravnih pogledov in religioznosti“.

Družina, Ljubljana, 10. junija 1973, str. 4.

SLOVENSKA TV IN RADIO
ZA VERNIKE BREZ POSLUHA

Biti obveščen je pravica posameznikov in skupnosti. Tisti, ki vodijo družbena občila, pa so dolžni, da posameznike in družbo obveščajo. To velja še prav posebej za tista občila, ki so v lasti države in jih zato podpira vse ljudstvo s svojim denarjem. Taka občila so v prvi vrsti dolžna, da ljudi obveščajo „po resnici in neokrnjeno“. (2. Vatikanski koncil)

Med občili, ki so v družbeni lasti, sta pri nas radio in televizija. Zasebnih radijskih in televizijskih oddaj ne poznamo ne v Italiji ne v Jugoslaviji. Kako je s temi občili in z njihovim odnosom do slovenskih poslušalcev?

Odprtje Slovenika v Rimu v dneh od 18. do 20. junija je bil za naš slovenski narod v tem letu eden najvažnejših dogodkov, tako zaradi zavoda kot takega, kot tudi zaradi slovesnosti, ki so bile s tem združene, saj so se srečali rojaki z vsega sveta, slovenska pesem se je slišala v dveh velikih rimskih dvoranah in v baziliki sv. Petra, papež Pavel VI. je posebej govoril slovenskim vernikom. Za slovenskega časnikarja bi moral biti to dogodek leta.

Tržaška radijska postaja je to pravilno razumela in je poslala v Rim posebnega poročevalca. Otvoritvi Slovenika in slovesnostim ob tej priložnosti je posvetila veliko pozornosti med rednimi poročili in imela vse tri dni še posebne oddaje samo o tem dogodku.

Kaj pa slovenski radio in televizija?

Imamo dve radijski postaji na Slovenskem: ena je v Ljubljani, druga je v Kopru. Imamo dve televizijski postaji: ena je ljubljanska, druga je koprška. Ne ena ne druga nista vedeli, kaj se v Rimu dogaja v tistih dneh. Neslovenske postaje so poročale o Slovencih v Rimu, slovenske postaje niso o rojaki v Rimu nič vedele, oziroma niso hotele nič vedeti.

Ob tem in sličnih primerih se posebno mi zamejci vprašujemo, ali

je 28 jugoslovanskih proizvajalcev slatine poslalo na zunanji trg kar 5 milijonov litrov mineralne vode.

NOVA OSELICA nad Poljansko dolino — Ta kraj je bil prizorišče privlačne turistično-etnografske prireditve, ki so ji njeni pobudniki, člani turističnega društva Sovodenj, dali naslov Praznik koscev. Dogodek obeta postati tradicionalen, saj ga organizirajo že drugič po vrsti. Osnovni cilj Sovodenjčanov je prikazati obiskovalcem, kako so okolišani v preteklosti opravljali košnjo, kakšno orodje so uporabljali in kaj vse je bilo takrat v navadi med kmeti.

NOVO MESTO — V tretjem mesecu izkopavanj odkriva rimska nekropola na Beletovem vrtu v Novem mestu arheološki skupini vse več svojih skrivnosti. Odkrili so že 70 grobov, narejenih iz tesno sestavljenih kamnitih plošč, ki s svojimi pridatki kažejo na dokaj visoko življenjsko raven nekdanjih prebivalcev. Med ostanki neizgorelih kosti in žganine so doslej našli veliko bogato okrašenih keramičnih posod različnih velikosti, žare, bronast nakit, okrasne zaponke, majhne stekleničke za dišave, broške in igle.

NOVO MESTO — 19. julija se je nad Slovenijo razbesnelo neurje, ki je imelo še posebno na Dolenjskem zaradi toče usodne posledice za kmetovalce. Kot oreh debela toča je padala na ozkem pasu od Mirne peči preko Srednjega Grčevja, Trške gore, Vinjega vrha čez Šentjernejsko polje do Pleterskega hriba.

NOVO MESTO — Medved je napadel nabiralco gob, 63-letno Marijo Kmet iz Gornjega Podšumberka, ko je 17. julija zjutraj, četrte ure od doma, v gozdu nabirala lisičke. Od doma je šla ob šestih, ob sedmih je še slišala zvonjenje, drugega pa se ne spominja. Medved ji je poškodoval glavo, roke in noge, jo odvrlel 30 metrov vstran in jo pustil. Tam so jo popoldne okoli pol treh našli Kocjančičevi. Kmetovo so odpeljali v novomeško bolnišnico.

POSTOJNA — V Postojnski jami je bilo v prvih šestih mesecih letos že 292.000 obiskovalcev, od tega domačih 89.500, tujih pa nad 202.000, kar je za 106.000 več kot lani v istem času; od tega je bilo tujcev 93.000 več. Predjamski grad prav tako beleži vse večji obisk. V šestih mesecih je imel nad 29 tisoč obiskovalcev, od tega precej več domačih (19.000), kar je nad 7.000 več kot lani v istem času.

RADOVLJICA — Čolni na električni pogon, ki so pred dnevi povzročili razburjanje in stavko čolnarjev, so na Blejskem jezeru sedaj dobili tudi domovinsko pravico. Občinska skupščina Radovljica je namreč dovolila prevoz potnikov s takimi čolni, medtem ko so drugi motorni čolni še vedno prepovedani. Za motorne čolne so se odločili zato, da zagotovijo reden prevoz na otok in prisilijo čolnarje pleten k večjemu redu. Vendar pa tradicionalnih blejskih pleten s tem ne mislijo odrinti.

SEČOVLJE — Sedemsto metrov dolga asfaltna steza za športna letala, ki sameva že leto dni in več, bo za portoroški visoki turizem zamrznjena vse dotlej, dokler skromno letališče ne bo dobilo radijskega oddajnika in sprejemnika, pokrite lope za letala in carinske službe. Portoroški športni in turistični delavci pravijo, da bitka za letališče traja že približno deset let in da je posebno zdej škoda, da ni letališče popolnoma opremljeno, saj Avstrijci in Nemci premorejo približno 15.000 zasebnih in športnih letal ter stalno sprašujejo, kdaj bo sečoveljska steza končno tako urejena, da bo lahko služila svojemu namenu.

ŠT. JERNEJ — Tradicionalne konjske dirke v Št. Jerneju si je v organizaciji domačega kluba na šentjernejskem hipodromu ogledalo približno tri tisoč ljudi.

ŠKOFJA LOKA — Letos praznuje Škofja Loka tisočletnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti je bila v mestu posebna „proslava tisočletnice loškega ozemlja“, kasneje

pravzaprav potrebujemo radijsko in televizijsko postajo v Ljubljani in Kopru. Za tuje dogodke zvemo iz tujih postaj, ki so bolj objektivne in bolj informirane, kot so slovenske, o slovenskih dogodkih in o slovenskem življenju pa Ljubljana in Koper nočeta poročati „po resnici in neokrnjeno“. Čemu ju zato še poslušati in gledati?

Katoliški glas, Gorica-Trst, 5. julija 1973, str. 2.

Iz tujih časopisov

Z izrezki iz nepristranskih tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši. Seveda pa odgovarjajo za točnost pisanja časopisi oziroma njih poročevalci. Op. ured.

500 DIREKTORJEV OBTOŽENIH

V preteklem letu je bilo v Jugoslaviji obtoženih 500 direktorjev različno velikih podjetij. To je dvakrat toliko kot leta 1971. V večini primerov so bili obtoženi poneverbe, tatvine, zlorabe položaja in podobnega. Po poročilih beograjskih časopisov je glavno državno pravdnništvo obvestilo parlament, da znaša skupna škoda okrog 100 milijonov mark.

Süddeutsche Zeitung, 26. aprila 1973.

ZATIRANJE VERNIKOV NEMUDOMA USTAVITI!

Westminstrski nadškof kardinal John Heenan je ostro obsodil zatiranje kristjanov na področju, kjer so komunisti na oblasti. V londonski westminstrski katedrali je pozval kristjane vsega sveta, naj nikoli ne pozabijo žrtev komunističnega preganjanja, temveč naj si vzamejo za zgled solidarnost, ki jo imajo Židje do svojih bratov po veri v vzhodnem bloku.

„Najslabše je v Albaniji. Toda tudi v Vzhodni Nemčiji, Poljski, Jugoslaviji, Romuniji, Bolgariji in v baltičskih državah je Cerkev preganjana in sicer „brez velikih protestov s strani Zahoda,“ je dejal Heenan.

Po njegovih besedah se je v zadnjih mesecih položaj kristjanov predvsem v Jugoslaviji in Sovjetski zvezi občutno poslabšal. Prav tako se zatiranje krščanske vere na Madžarskem in v ČSSR neprekinjeno nadaljuje, „pa čeprav tisk komaj o tem poroča. Če svetovni komunizem resno misli s svojimi mirovnimi parolami, potem bi moral predvsem ta zatiranja nemudoma ustaviti.“

Münchener Katholische Kirchen-Zeitung, 29. junija 1973.

JUGOSLOVANSKI ŠKOFJE NAJ BI PREDLAGALI TITA ZA NOBELOVO NAGRADO

Baje skušajo partijski funkcionarji v Jugoslaviji pripraviti tamkajšnje katoliške škofe, da bi podprli Titovo potegovanje za mirovno Nobelovo nagrado 1973. Kot je iz doslej uradno nepotrjenih poročil diplomatskih krogov v Beogradu razvidno, naj bi funkcionarji s to nalogo obiskali v zadnjih tednih vse škofe.

V katoliških krogih imajo to za poskus, zabiti klin med škofe in cerkveno občestvo. Posredovanje škofov v prid Titu bi naletelo na široko nerazumevanje in odklanjanje. Nastal bi vtis, da škofov niso prizadeli napadi, ki se od lanske spremembe političnega tečaja množijo proti Cerkvi in ki se kažejo v procesih in nagajanju oblasti duhovnikom in laikom, pa tudi v naraščajočem zapostavljanju vernikov.

Škofje niso glede teh vabil še ničesar izjavili. Kot je čuti, naj bi skoraj vsi škofje ob tej zahtevi zastopali mnenje, da bi bilo priporočanje nekega politika kot kandidata za Nobelovo nagrado „politično dejanje“, ki ga ni mogoče vskladiti z načelom ločitve Cerkve in države: to načelo je zapisano v jugoslovanski ustavi, pa tudi 2. vatikanski cerkveni zbor ga je potrdil.

Münchener Katholische Kirchen-Zeitung, 24. junija 1973.
Katoliški glas, Gorica-Trst, 5. julija 1973, str. 2.

SOVJETSKO POSOJILO OSTAJA PREDVSEM NA PAPIRJU

Z rdečimi gladiolami in modrimi gardisti je sprejel Tito septembra 1971 Leonida Brežnjeva. Izkazal mu je čast, kajti ugled Brežnjeva je v Beogradu še trpel pod posledicami praškega vdora.

Šef sovjetske partije se je zahvalil s čudovito zvenečimi gospodarskimi in denarnimi ponudbami: če je bilo sprva govora o 130 milijonih dolarjev sovjetskega posojila, so v Beogradu kmalu računali z neomejeno sovjetsko radodarnostjo in tako s koncem lastne gospodarske revščine.

Zbliževali so se korak za korakom. Čim močneje je jugoslovanski maršal vklepal prozahodne sile v svoji deželi, toliko višje vsote, tako se je zdelo, so bile odobrene. In izvenblokovska Jugoslavija je zašla v sum ljubimkanja z vzhodom.

Šole, gledališča, sodstvo in novinarstvo, tisk in partija so bili „očiščeni“ zahodnih vplivov.

Za primer vojne na Bližnjem vzhodu naj bi bil Tito sovjetskim letalom ponudil pravico pristanka na svojih vojaških letališčih. Maršal Grečko je osebno nadzoroval letališča na jugu Jugoslavije.

Novembra lanskega leta sta Sovjetska zveza in Jugoslavija potem podpisali tudi pogodbo, po kateri naj bi dobavila SZ Titovi državi že do leta 1980 stroje, opremo in tovarne zaenkrat v vrednosti 540 milijonov dolarjev.

Zedinili so se na celotno višino 1,3 milijarde dolarjev (približno 4 milijarde mark) posojila. Novi, s sovjetskim denarjem podprti rudniki za premog in koks, rafinerije in elektrarne, silosi in hladilnice, ladjedelnice in pristanišča, cementarne in celo zagrebška podzemeljska železnica naj bi zopet poživilo bolno Titovo ljudsko gospodarstvo. Armada brezposelnih je pričakovala večletno zaposlitev.

Prišlo pa je čisto drugače. Potem, ko se je Tito Moskvi na ljubo ločil od svojih lastnih pristašev in postavil na Zapadu svoje ime na kocko, bo „menjava blaga leta 1973 v resnici skromnejša“ kot lani: Jugoslovonom, ki bi iz SZ radi uvažali predvsem nafto, zemeljski plin in železno rudo, ponujajo Sovjeti blago, „ki ga nihče ne potrebuje“. Načrtovani plinovodi bodo Jugoslavijo najbrž obšli. In „cene za sovjetsko blago rastejo hitreje kot jugoslovanske cene“.

Rusi zahtevajo poleg tega „povračilo škode“ za razvrednotenje dinarja. Nadalje Moskva strogo pazi, da bodo obljubljena posojila uporabljena samo za sovjetsko blago. Dostave tega jugoslovanski industriji morajo plačati Jugoslovani sami, za kar pa nimajo denarja.

Dasi znaša dogovorjena obrestna mera le 2%, zahtevajo Sovjeti pri cenitvi svojih dobav tudi tu nadomestilo za razvrednotenje dinarja. Tako zraste obrestna mera dejansko na okrog 20%. Moskovski stroji in oprema pa stojé po ceni daleč nad, po kakovosti pa pogosto pod svetovno ravno.

Posebno se čudijo Jugoslovani (ki se jim pri povračilu skupno treh milijard zahodnih dolgov ne mudi), sovjetskim opominom, češ da se morajo držati plačilnih rokov: Sovjeti sami se namreč rokov sploh ne drže.

Od skupno 50 načrtov naj bi se jih lotili do 1. aprila 22; do danes so pa podpisane šele tri delne pogodbe. Vrednost teh znaša 43 milijonov dolarjev — približno 3% pričakovane vsote.

Spiegel, 4. junija 1973.

pa se je tej civilni proslavi pridružilo praznovanje na cerkvenem področju. Staro župnijsko cerkev sv. Jakoba je napolnila množica vernikov, ki so se med mašo zahvalili Bogu za krščansko sporočilo in za ohranitev vere. Slovesnost je vodil ljubljanski nadškof Pogačnik. V govoru je poudaril, kako smo se Slovenci prav zaradi sprejema krščanstva ohranili do današnjih dni. Pa je zato prav, da se cerkvena plat proslave posveti tistim razsežnostim preteklosti, ki so kljub hudemu le ohranjale narodno in versko zavest.

ŠKOFJA LOKA — Več kot sto gledaliških amaterjev je sodelovalo pri obnovljeni uprizoritvi Visoške kronike, ki jo je po romanu Ivana Tavčarja priredil za oder in — v scenografiji ing. arh. Viktorja Molke — režiral Polde Polenec. Predstavo so večkrat ponovili na loškem gradu.

VRHNIKA — Naval na morje je bil tudi letos zelo močan, kar je bilo videti tudi po nepretganih kolonah vozil, ki so se želela kar najhitreje prebiti do morja. Prijetna osvežitev v pohodu na morje je bila avtocesta med Vrhniko in Postojno, ki so jo vozniki kar pridno izkoriščali. Dnevno se je peljalo po avtocesti od 9 do 10 tisoč vozil; pred sezono jih je bilo manj kot 4 tisoč dnevno.

ZDENSKA REBER — Okrog petsto mladih kristjanov se je zbralo k srečanju v tukajšnji cerkvi. Prišli so peš, z avtomobili in avtobusi. Na koncu maše so se predstavile veroučne skupine. Vsak predstavnik je povedal nekaj besed o delu v svoji skupini. Udeleženci so bili iz Trebnjega in dveh sosednjih dekanij.

ŽALEC — V Ferralitu v Žalcu so odprli novo livarno barvastih litin, ki bo omogočila enkrat večjo produkcijo odlitkov raznih zlitin iz barvastih kovin. Njena zmogljivost bo namreč 500 ton odlitkov letno. Ob novi livarni Ferralita gradil Gradis novo halo za razširitev livarne sivega liva, ki bo omogočila letno proizvodnjo 4.500 ton odlitkov iz sive litine.

— da se oddahnete —

„Pa še vi pridite kdaj k nama,“ se je poslavljajl mož z ženo od znancev, ki sta ju povabila na večerjo, „bo tudi moja žena pokazala, kako zna narediti dobro večerjo iz ostankov.“

„Vse ženske so neumne,“ je rekel neki možki na zabavi.

Neka ženska je dodala: „Skoraj vse. Nekaj jih vseeno ostane neomoženih.“

Zdravnik sede k bolniku na posteljo.

„Ali vas kaj boli?“ ga vpraša.
„Ja, noga, na kateri mi sedite.“

Gost: „Natakar! V juhi je maha.“

Natakar: „Nemogoče, saj sem vse ven pobral.“

Vojak je dobil pri pouku vprašanje, pa je jecljal: „Ne morem se spomniti, ne morem se spomniti...“

Moral je sestiti.

Čez nekaj časa je dvignil roko.
„Kaj si se sedaj spomnil?“ ga vpraša častnik.

„Ja, sedaj sem se spomnil, da tega vprašanja nikdar nisem znal.“

„Ne, svoje hčerke vam ne dam za ženo. Ni čisto pri pameti.“

„Kaj res? Kdaj se je pa to pokazalo?“

„Ko se je zagledala v vas.“

Žena: „Zakaj pa kar naprej zehaš, ko jaz govorim?“

Mož: „Saj ne zeham. Rad bi samo rekel, da bi me lahko vsaj enkrat pustila do besede.“

V norišnici. Dva igrata igro „Človek, ne jezi se!“

Prvi vrže kocko, vstane in reče: „Šah!“

Drugi ga debelo pogleda: „Kdaj so pa še pri taroku streljali enajstmetrovke?“

„Sijajno, najini ženi sploh ne vesta, kje sva sinoči bila.“

„Ja, res. Ti, kje sva že bila?“

„Nimam pojma.“

V časopisu je pisalo, kako je cela vrsta ljudi nasedla in poslala denar neki goljutici, ki se je v oglasih predstavljala kot „vdova neznanega vojaka“.

Pa je rekel mož svoji ženi: „Kako so ljudje neumni! Pomisli, da so poslali denar vdovi neznanega vojaka.“

In žena: „Ja, res? Saj mora ona vendar dobiti pokojnino.“

„Naš je bral Shakespeara že pri desetih letih.“

„Naš pa že pri osmih in to v grškem izvorniku.“

„Gospa, povejte odkrito, ali imate ženske egoistične može prav tako rade kot druge?“

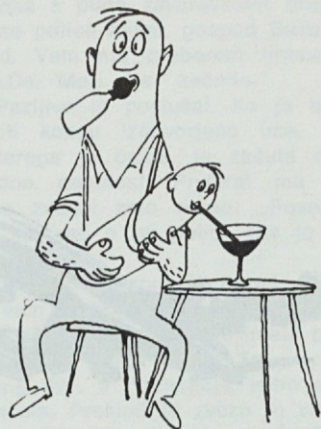
„Kot katere druge?“

Ona: „Ko bi jaz ne imela tako lepe dote, bi ti ne sedel zdaj v tako udobnem naslonjaču.“

On: „Ko bi ti ne imela tako lepe dote, bi ti ne sedela zdaj poleg mene.“

Natakar gostu: „Opozorite me, prosim, če boste našli v juhi nekaj trdega! Naš šef je izgubil stekleno oko.“

Poročiti se je dobro, ne poročiti se pa tudi.

„Žena, res ne morem gledati, kako se mučiš, ko prenašaš vedro s premogom. Prosim, pojdi drugič rajši za mojim hrbotom!“

„Gospodična, ali bi se hoteli poročiti z menoj, tako čudoviti se mi zdite!“

„Ne, tisto ne, pač pa mi bo vaš odlični okus glede žensk ostal za vedno v spominu.“

Turist zaspanemu natarkarju: „Prosim eno kavo, pa brez smetane!“

Natakar gre v kuhinjo. Čez čas se vrne: „Smetane nimamo, ali je lahko kava brez mleka?“

arthur hailey:

letališče

Dosedanja vsebina:

Neki petek v januarju zvečer. Lincolnovno mednarodno letališče v državi Illinois v ZDA dela v zelo težavnih okoliščinah: zviža se od najhujšega snežnega viharja.

Na vzletišču je proga 3-0 neuporabna, ker jo zagraja reaktivec Aero-Mexicana, ki se je pogreznil globoko v plundro ob vzletni stezi.

Vrhunsko letalo Trans Americo „Zlata Argo“ mora nocoj ob 22. uri odleteti v Rim.

Nastopajoči v zgodbi so:

Mel Bakersfeld, direktor letališča, poročen s Cindy in oče dveh deklic. Ta večer stoji pri mizi štaba za boj proti snegu.

Tanja Livingston, uslužbenka letalske družbe Trans Americo in Melova najboljša prijateljica.

Kapetan Vernon Demerest, eden najbolj sposobnih, a tudi domišljavih pilotov družbe Trans Americo. Nocoj bo nadzoroval pilotiranje „Zlate Argo“.

Gwen Meighen, glavna stvardesa nocojšnjega poleta.

Melov brat Keith, uslužbenec radarske kontrole poletov. Zaradi občutka sokrivde pri neki letalski nesreči si namerava nocoj vzeti življenje.

Joe Petroni, izvedenec za reševanje letal iz blata ali snega. Nocoj skuša rešiti iz snega reaktivec Aero-Mexicana.

D. O. Guerreru, finančno propadlemu podjetniku z napol omračenim umom, se je posrečilo vkrcati se v letalo in s seboj pritihotapiti v kovčku peklenski stroj: namerava ga nekje nad Atlantskim oceanom sprožiti in tako spustiti letalo v zrak, s tem pa doseči za svojo ženo in otroka visoko zavarovalnino.

V letalu se je poleg njega usedla slepa potnica Ada Quonsett.

Guerrerova žena Inez najde slučajno doma listek z moževim sporočilom, da bo odpotoval. Zasluti nesrečo in takoj pohiti v taksijo na letališče, a letalo je medtem že odletelo.

Mel se je obrnil, potem ko je po odhodu poročevalca Tribuna zaprl vrata svoje pisarne.

Potrkal je — počasi, a razločno.

Mel je razdraženo vzkliknil: „Kdo je?“

Vrata so se odprla. „Samo jaz,“ je rekla Tanja Livingston. „Mel, nasvet potrebujem. Gre za polet dve.“ Pristavila je: „To je letalo Trans Americo, ki leti v Rim. Odletelo je pred pol ure.“

Mel je vprašal: „Kaj je s tem letalom?“

„Če povem po resnici,“ Tanja se je obotavljala, „nisem prepričana.“

Mel je vprašal: „Kaj je?“

Tanja mu je povedala o svojem pogovoru s carinskim nadzornikom Standishom. Opisala je moškega

s sumljivim kovčkom za listine, ki ga je imel Standish za tihotapca.

„Se je vkrcal v letalo dve?“

„Da.“

„Tedaj bi ta mož, tudi če zares kaj tihotapi,“ je poudaril Mel, „tihotapil v Italijo. Cariniki Združenih držav si zaradi tega ne delajo skrbi. To skrb prepustijo drugim državam.“

„Vem. To je rekel tudi naš področni vodja prevoza.“

Tanja mu je opisala pogovor, ki ga je imela s področnim vodjem prevoza in ki se je končal s njegovim razdraženim, a odločnim nasvetom: „Ne mislite več na to!“

Mel je bil videti zbeگان. „Če je tako, ne uvidim, zakaj...“

„Povedala sem vam, da nisem prepričana, in morda je vse to neumno. Toda misel na to me ne zapusti, zato sem začela preverjati.“

„Preverjati — kaj?“

„Nadzornik Standish,“ je rekla Tanja, „mi je dejal, da se je ta možki — s kovčkom — vkrcal v letalo čisto med zadnjimi. Pred nekaj minutami sem dobila uslužbenca, ki je takrat delal pri tem izhodu, in skupaj z njim pregledala spisek potnikov in vozovnice. Tega moškega s kovčkom se sicer ni spominjal, vendar sva ga omejila v krog petih imen.“

„In potem?“

„Ni mi dalo miru, pa sem telefonirala našim prijavnim pultom, ali se kdo spominja česar koli v zvezi s katerim od teh petih mož. Na letališču se ni nihče spominjal. Pač pa se je tega moškega — tega s kovčkom — spomnil neki uslužbenec v mestu. Tako vem, kako mu je ime; opis se ujema... vse.“

„Še zmerom ne razumem, kaj je v tem tako nenavadnega. Nekje se je moral prijaviti. Se je pač v mestu.“

„Uslužbenec se je spomnil zato,“ je rekla Tanja, „ker ni imel nobene prtljage razen tega malega kovčka. Uslužbenec je rekel, da je bil tudi zelo živčen.“

„Mnogi ljudje so živčni...“ Nenadoma je Mel premolknil. Namršil je čelo. „Nobene prtljage! Potuje pa v Rim!“

„Da. Nobene, razen onega malega kovčka, ki ga je pri njem opazil nadzornik Standish. Uslužbenec je rekel, da je bil tudi zelo živčen.“

„Na takšno potovanje vendar ne gremo brez prtljage. To je nesmiselno.“

„Na to misel sem prišla tudi jaz.“ Tanja se je spet obotavljala. „Nesmiselno je, razen če...“

„Razen če kaj?“

„Razen če morda ne veste da letalo, s katerim letite, ne bo nikdar prispelo tja, kamor je namenjeno. Če veste to, veste tudi, da prtljage ne potrebujete.“

„Tanja,“ je krotko rekel Mel, „kaj hočete s tem reči?“

Nerada je odgovorila: „Nisem prepričana; zato sem tudi prišla k vam. Če razmislim, se mi zdi neumno, in vendar...“

„Nadaljujte!“

„Denimo, da ta moški, o katerem govoriva, sploh ničesar ne tihotapi; vsaj ne tihotapi v pravem pomenu besede. Vzemimo, da je brez prtljage in živčen in da nosi kovček tako, kot je opazil nadzornik Standish, zato... ker je namesto tihotapskega blaga v njem... peklenski stroj.“

Gledala sta se naravnost v oči. Mel je v mislih tehtal možnosti. Tudi njemu se je zdela misel, ki jo je Tanja pravkar izrekla, smešna in malo verjetna. Vendar so se v preteklosti take reči kdaj pa kdaj zgodile. Vprašanje je bilo, kako bi zvedeli, da gre tudi tokrat za to.

Nekaj je bilo mogoče preveriti. Šlo je sicer za ugibanje, toda storiti mu ni bilo treba nič drugega, kot da zavrti telefon.

Na telefonu na svoji pisalni mizi je zavrtel številko pulta zavarovalnih družb v glavni dvorani.

„Marj,“ je rekel, „ali ste nocoj izpolnili veliko zavarovalnih polic za polet dve Trans Americe?“

„Nekaj več kot navadno, gospod Bakersfeld. A ne samo za ta polet, ampak tudi za vse druge. V takšnem vremenu je to povsem običajno. Za polet dve sem jih izpolnila kak ducat, vem pa, da jih je Bonnie — dekle, ki dela z mano — izpolnila ravno toliko.“

„Želim,“ je dejal Mel, „da mi preberete vsa imena in zavarovalne vsote.“

„Dobro, gospod Bakersfeld; če mislite, da je tako prav. Toda trajalo bo nekaj minut, da zberem police.“

„Bom počakal.“

Mel je slišal, da se je slušalka spustila in da se dekle opravičuje nekomu pred pultom zavarovalnih družb, ker mora čakati. V slušalki je slišati šelest papirja, potem pa je drug deklinški glas vprašal: „Je kaj narobe?“

Mel je z roko pokrtil govorilno školjko in vprašal Tanjo: „Kako se piše ta moški s kovčkom?“

Pogledala je na neki listek. „Guerrero,“ ali morda Buerrero; zapisano je na oba načina.“ Opazila je, kako je Mel ostrmel. „Inicijalki D. O.“

Melova roka je še zmerom oklepala govorilno školjko. Misli so se mu strnjevale. Ženska, ki so jo pred pol ure pripeljali v njegov urad, se je pisala Guerrero. Spomnil se je, da mu je to povedal poročnik Ordway. Bila je ženska, ki jo je letališka policija videla tavati po glavni dvorani. Po besedah Neda Ordwaya je bila obupana in je jokala. Policija ni mogla izvleči iz nje nič pametnega. Mel se je bil nameraval pomeniti z njo, a ni utegnil. Videl je bil, da je zapuščala prednjo sobo, ko je prišla delegacija Meadowooda. Seveda pa je bilo tudi mogoče, da ni imela s tem nobene zveze...

Iz slušalke je Mel še zmerom slišal glasove pri pultu zavarovalnih družb, v ozadju pa hrup v glavni dvorani letališkega posloplja.

„Tanja,“ je mirno rekel, „pred približno dvajsetimi minutami je bila tu zunaj pred pisarno neka ženska — srednjih let, slabo oblečena, mokra in umazana. Ko so prišli sem neki ljudje, je odšla, a morda je še vedno kje tod. Če je kje zunaj, jo pripeljite sem! Če jo najdete, je ne smete več izpustiti!“ Tanja je bila videti zbegana. Pristavil je: „Rekla je, da je gospa Guerrero.“

Ko je Tanja odšla iz pisarne, se je po telefonu spet oglasila usluž-

benka s pulta zavarovalnih družb. „Vse police imam, gospod Bakersfeld. Vam naj preberem imena?“

„Da, Marj. Kar začnite.“

Pazljivo je poslušal. Ko je bilo proti koncu izgovorjeno ime, na katerega je čakal, je začutil nenadno napetost. Prvikrat mu je glas zvenel zelo resno: „Povejte mi kaj več o tej polici. Ste jo vi izpolnili?“

„Ne. To je izpolnila Bonnie. Da-la vam jo bom.“

Poslušal je, kar mu je imela povedati ta druga dekle, in ji postavil, dve, tri vprašanja. Hitro sta končala. Prekinil je zvezo in vrtel neko drugo številko, ko se je Tanja vrnila.

Ni se zmenil za vprašanja, ki jih je bral v njenih očeh, zato mu je takoj javila: „V mednadstropju ni nikogar. Spodaj pa je še zmerom toliko ljudi, da med njimi ne bi nikogar našli. Jo naj pokličemo po zvočniku?“

„Poskusimo lahko, vendar nimam več upanja.“ Potem, kar je vedel o njej, si je Mel mislil, da njena zavest ne sprejema veliko, zato ni bilo pričakovati, da bo slišala poziv iz zvočnika. Vrh tega je bila medtem morda že zapustila letališče in se odpravila v mesto. Očital si je, ker ni govoril z njo, kot je nameraval, toda vmes so bile prišle druge reči.

Prijel je razglasni mikrofona na pisalni mizi in ga potisnil proti Tanji.

Tedaj je odgovorila številka letališke policijske postaje, ki jo je bil Mel prej poklical. Mel je odločno rekel: „Potrebujem poročnika Ordwaya. Je še v letališkem posloplju?“

„Da, gospod.“ Seržant je poznal Melov glas.

„Poiščite ga, brž ko morete; ostal bom pri telefonu. In, mimogrede, kako je ime tisti ženski s priimkom Guerrero, ki jo je eden od vaših mož nocoj prijel? Rad bi se samo prepričal.“

„Samo trenutek, gospod. Pogledal bom.“ Trenutek pozneje je rekel: „Inez, Inez Guerrero. In poročnika smo že poklicali po njegovi piskajoči škatli.“

Mel je vedel, da ima Ordway,

kakor tudi mnogi drugi na letališču, pri sebi žepni sprejemnik, ki oddaja piskajoč signal, kadar ga nujno potrebujejo. V tem trenutku je Ordway, kjerkoli je bil, nedvomno hitel k najbližnjemu telefonu.

Mel je dal Tanji kratka navodila, potem pa vključil javni zvočnik, ki je preglasil vse druge zvočne naprave na letališču. Skozi odprta vrata med čakalnico in mednarodstropjem je slišal, kako je napoved o odhodu nekega letala American Airlines nenadoma sredi stavka utihnila. Samo dvakrat v osmih letih, kolikor je bil letališki generalni direktor, sta bila uporabljena ta mikrofoni in vse izključujoče stikalo.

Sedaj je pokimal Tanji, naj začne oddajati razglas.

„Pozor, pozor!“ je govorila Tanja s svojim jasnim neizumetnič-

nim glasom, ki ga je bilo sedaj slišati v vsakem kotu glavnega letališkega poslopja. „Prosim gospo Inez Guerrero, ali Buerrero, naj takoj pride v urad letališke direkcije v upravnem mednarodstropju glavnega letališkega poslopja. Pot ji lahko pokaže katerikoli uslužbenec katerekoli letalske družbe na letališču. Ponavljam...“

V Melovi slušalki je kliknilo. Javil se je poročnik Ordway.

„Potrebujemo to žensko,“ mu je rekel Mel. „Tisto, ki je bila tukaj, gospo Guerrero. Pravkar objavljamo...“

„Vem,“ je rekel Ordway. „Slišim.“

„Nujno jo potrebujemo; pozneje vam bom pojasnil. Za sedaj vam osebno jamčim...“

„Kdaj ste jo zadnjič videli?“

„Ko je bila v čakalnici mojega urada. Bili ste z njo.“

„Prav. Še kaj?“

„Samo to, da je zadeva morda

zelo resna. Svetujem vam, da začasno vse drugo opustite. Vzemite vse svoje može! Ne glede na to, ali jo najdete ali ne, pridite čimprej sem!“

„Dobro.“

Znova je kliknilo, ko je Ordway odložil slušalko.

Tanja je končala razglas in izključila mikrofoni.

„Telefonirajte svojemu področnemu vodju prevoza,“ je Mel naročil Tanji. „Prosite ga, naj čimprej pride sem! Povejte mu, da je pomembno!“ Bolj samemu sebi je dodal: „Najprej morajo vsi priti sem.“

Tanja je storila, kot je rekel, potem pa javila: „Že prihaja.“ Njen glas je izdajal živčnost.

Mel je bil odšel k vratom. Zaprl jih je.

„Še zmerom mi niste povedali,“ je rekla Tanja, „kaj ste dognali.“

Mel je skrbno izbiral besede.

„Vaš možakar, ta Guerrero, ki potuje razen tega kovčka brez prtljage in za katerega domnevate, da se je vkrcal v letalo dve s peklenskimi strojem, se je dal pred odhodom zavarovati za tristo tisoč dolarjev. V korist Inez Guerrero. Kot kaže, je za to izdal ves svoj denar.“

„Moj Bog!“ Tanja je prebledela. Zašepetala je: „O, ljubi Bog... nikar!“

Inez Guerrero je bila v tem trenutku duševno odsotna.

Nocojšnji dogodki, ki so jo osebno prizadeli, so ji bili skupaj s skrbmi in naporu zadnjih tednov potrdili končni popolni poraz. Prisilili so njen razum, da se je izključil — kakor prenapeta električna. To stanje je bilo prehodno, začasno, in vendar je Inez Guerrero, medtem ko je trajalo, pozabila, kje je in zakaj.

Pokvarjeni, neotesani voznik taksija, ki jo je bil pripeljal na letališče, ji je samo še škodoval. V mestu se je bil z njo pogodil za voznino sedem dolarjev. Ko je Inez izstopila, mu je dala desetdolarski bankovec — skoraj ves denar, ki ga je imela — in čakala,

Hotel na Šmarjetni gori pri Kranju

Napotki za naše delavce v ZRN

Denarne zadeve

DODATNI PRISPEVEK NA UGODNO GOSPODARSKO STANJE (Konjunkturzuschlag)

Ali ste že dobili nazaj dodatni prispevek na konjunkturo? Možno je, da inozemski delavci, ki niso dobili pred povrnitvijo dodatnega prispevka na konjunkturo junija lani več v delovnem razmerju ali ki so odšli domov, niso prejeli nazaj svojega denarja. To velja tudi za ženske, tuje delavke, ki so zapustile svoje delo pred 15. junijem 1972.

Vse te osebe imajo pravico, da dobijo denar, ki jim pripada. Finančni uradi (Finanzamt) sprejemajo odgovarjajoče zahteve do konca leta 1973.

Kot vam je znano, gre za desetodstotni dodatek na davek, ki je bil uveden za dobo od julija 1970 do junija 1971. Večinoma ste ta denar prejeli skupaj s plačo junija 1972. Tisti, ki še čakate na ta denar, morate vložiti prošnjo za povrnitev konjunktornega dodatka. Res je, da imate za to še čas, a najbolje je, da storite to čimprej.

Kako ravnati? Delojemalci, ki so prekinili delovno razmerje pred 15. junijem 1972, morajo imeti od svojega zadnjega delodajalca potrjeno, s katerega bo razvidno, koliko dodatnega prispevka na konjunkturo je bilo odvzeto. To potrjeno je treba priložiti formularju (obrazcu), s katerim zahtevajo povrnitev konjunktornega dodatka. Kdor ima sorodnike ali znanke, ki so pred 15. junijem 1972 delali v ZR Nemčiji in sedaj živijo doma, naj jim pomaga na ta način, da jim priskrbi in pošlje potrebne formularje v domovino.

Podpisano zahtevo z novim naslovom bivališča je treba poslati finančnemu uradu, ki je pristojen za

mesto vašega prejšnjega bivališča. Konjunktorni dodatek boste prejeli po pošti na naslov, ki ste ga navedli. Tudi domov v Slovenijo. Imate torej časa do konca 1973 leta, vendar pohitite!

VARČEVANJE S POMOČJO DRŽAVE

Kdor v Nemčiji redno štedi določeno vsoto denarja, lahko računa z dodatki in z nagradami s strani države. Tudi sindikati si prizadevajo, kako bi delavcem pomagali pri ustvarjanju imetja.

V mnogih tarifnih dogovorih je sklenjeno, da plačujejo delodajalci določeno mesečno vsoto na hranilno knjižico delavcev. V večini gospodarskih vej gre za 26 DM na mesec, ki jih delodajalci ne izplačujejo delavcu, temveč jih nakazujejo na delavčevo hranilno knjižico.

Zakon od 1. julija 1970, tako imenovani „Zakon o 624 DM“, predvideva posebno podporo delavcem, ki vlagajo mesečno do 52 DM. Delavec dobiva iz državne blagajne v podjetje, v katerem dela, dodatek za varčevanje, ki znaša 30 do 40 procentov varčevalne vsote. Dodatek za varčevanje se ravna po družinskem stanju, to je po številu otrok, in se giblje od 15,60 do 20,80 DM mesečno. Ugodnosti tega zakona morejo izkoristiti vsi delavci. Če sta zaposlena oba zakonca, žena in mož, moreta varčevati vsak po 52 DM mesečno. Pri vsakem mesečnem obračunu plače mora delodajalec zneske in dodatke na varčevanje posebej navesti.

Zakon o 624 DM predvideva med drugim tudi naslednje možnosti vlaganja:

1. vlaganje po Zakonu o varčevalnih nagradah;
2. vlaganje po Zakonu o nagradah za gradnjo stanovanj;

3. uporaba za zidanje, nakup, razširitev ali odplačevanje lastne hiše oziroma stanovanja.

Delavec lahko sam izbira, po katerem načinu hoče varčevati. Sam določa vrsto vlaganja in zavod, pri katerem želi vlagati. Vezani rok traja sedem let: šest let varčevanja in eno leto zaprtega roka. Rok varčevanja se začne 1. januarja, če se varčevalna pogodba sklene pred 1. julijem; 1. julija, če je pogodba sklenjena pred koncem koledarskega leta.

Delodajalec je dolžan podpreti varčevanje, kadar delavec zahteva vlaganje po najmanj 10 DM na mesec ali po najmanj 60 DM enkrat na leto.

Pred iztekom roka ne smejo biti varčevalni zneski povrnjeni. Edina izjema je lahko sprememba načina, po katerem nekdo varčuje.

Povračilo denarja brez izgube je možno v naslednjih primerih: kadar varčevalec ali njegov zakonski tovariš umre; kadar postane varčevalec ali njegov zakonski tovariš za delo popolnoma nesposoben; kadar je varčevalec po sklenjeni pogodbi stopil v zakon in sta od začetka obveznega roka pretekli najmanj dve leti.

Pri vlaganju po Zakonu o varčevalnih nagradah in po Zakonu o nagradah za zidanje stanovanja se vračunavajo nagrade na letno vplačane zneske: odvisne so od družinskega stanja in se gibljejo med 20 in 30 procentov.

Na prvi pogled se zdi, da je zakon o varčevanju mnogo bolj zapleten, kot dejansko je. Tisti, ki se je odločil za določeni način varčevanja, bo kmalu uvidel, da je celoten postopek razmeroma preprost. Kdor se odpove državní pomoči pri varčevanju, meče dejansko stran denar, ki mu pripada. Mnogi naši delavci se prestrašijo dolgega roka, šest oziroma sedem let. Kljub temu je znano, da so prav izozemski delavci skrbni varčevalci. Kdor pravilno gleda v bodočnost, se zaveda, da v enem ali dveh letih ni mogoče privarčevati velike vsote denarja. Šestletni rok pa je sprejemljiva doba, ki omogoča in olajšuje načrtovanje prihodnosti.

Stanovanjske zadeve

DRUŽINA PRI ISKANJU STANOVANJA

Gre za povsem normalno, poprečno družino, ki prihaja v Nemčijo iz južnih krajev, kjer stanovanje ni tako pereče vprašanje kot tukaj na severu, na tem zelo organiziranem delu sveta.

Mož in žena ter dvoje mladoletnih otrok. Oče Svetilnik je že nekaj let v tujini in ne želi biti več sam. Preden pripelje svojo družino v Nemčijo, si mora seveda priskrbeti primerno stanovanje.

Čeprav povprašuje pri prijateljih in znancih, četudi išče pomoči pri podjetju, kjer dela, čeravno bere

časopisne oglase, stanovanja vseeno ne uspe dobiti.

Ko je izgubil že vsako upanje, mu njegov delovni tovariš pove, da pozna neko gospo, ki oddaja majhno stanovanje v najem.

Svetilnikov Stanko si obleče praznjo obleko, zbere ves pogum, ki ga premore njegova slaba nemščina, in potrka na vrata lastnice stanovanja. Gospa ga najprej ljubeznivo in s pozornostjo posluša. Ko pa ugotovi, da je tujec, je presenečena nad njegovo prošnjo. Hipoma se spremeni v drugo osebo. Čeprav se zaveda, da ne dela prav, ko zavrača njegovo prošnjo, se vendarle ne more upreti notranjemu glasu, ki ji zlobno prišepetava: „Tvoje stanovanje tujcu, Gastarbeiterju? Nikoli! Če to storiš, se lahko za večno posloviš od hišnega miru. Ti tuji delavci so umazani in vedno bučno govore. Kuhajo čudne jedade, ki zaudarjajo po neznosnih vonjavah!“

Gospod Svetilnik lastnice ni mogel prepričati. Vendar ta prvi neuspeh Štanku ni vzel poguma. Še bo poskušal. Stanovanja pač ni lahko dobiti.

Že v petek zvečer kupi sobotni časopis in s pomočjo nemškega kolega proučuje stanovanjske oglase. Podčrta in izreže si vse oglase, ki bi prišli zanj moreriti v pošte.

Zgodaj zjutraj se odpravi ponovno na pot. Prvo stanovanje je že oddano, drugo je predrago, tretje bi bilo na razpolago, toda v tako bednem stanju je, da je našega gospoda Svetilnika resnično strah vanj vseliti ženo in otroke.

V naslednjem oglasu naslov ni naveden, temveč je zapisana le telefonska številka. V telefonski celici na ulici neutrudljivi Stanko brž zasuče številko iz oglasa. Na drugi strani žice se oglasi tajnica, ki si zabeleži vse njegove osebne podatke in mu sporoči točen naslov stanovanja. Gospod Svetilnik ne izgublja časa in nemudoma zdrvi tja. V visoki zgradbi ga sprejme namrščen upravnik. Suho mu navede pogoje iz pogodbe o najemu stanovanja. Med drugim mu mimogrede omeni tudi kavcijo in vsoto, ki jo zahteva posredovalec. Še posebej ga zanima število otrok. Cena je sicer visoka, toda ne pretirana: 320 DM za veliko spalnico, dnevno sobo, kuhinjo, predsobo in kopalnico. Razumljivo, v stari stavbi na skrajnem robu mesta.

Končno je očka Stanko dobil stanovanje. Veselja ob snidenju družine ni hotelo biti konca. A že je prišel prvi oblaček: račun 640 DM. Gospod Svetilnik se pozanima pri prijateljih, kaj naj bi to pomenilo. „Gotovo je kavcija,“ menijo. Če kdo poškodeje stanovanje, ima lastnik hiše takoj pri roki denar, da lahko odstrani okvare in stanovanje hitro prenovi. Očka Stanko se vda in poravna račun.

Čez nekaj časa, glej, že vnovič račun! Še enkrat enaka vsota dveh mesečnih najemnin. Gospod Svetilnik se razhudi. Le žena ga odvrne od tega, da čeka kratko malo ne vrže proč. Prijatelji mu zopet pojasnijo, od kod in čemu ta ček. Treba je plačati posredovalca! Vse je po zakonu, umljivo in naravno,

BINKOŠTNO SREČANJE SLOVENCEV V NEMČIJI

GÖPPINGEN, BONN — BAD GODERSBERG
10. JUNIJA 1973

BOG ŽIVI VES SLOVENSKI SVET!

FRANCE PREŠEREN

GÖPPINGEN

Binškošti, slovenske binškošti v Göppingenu!

Pred cerkvijo na robu mesta pušelj gorenjskih narodnih noš, vsaka s svojim fantom, cekarjem nageljnov in slovenskimi za-

stavicami, ki jih pripenjajo na prsi naših ljudi; beli, modri in rdeči baloni, ki v vetru nemirno čakajo, da ponesejo pozdrav BOG ŽIVI VES SLOVENSKI SVET! pod nebo in naprej, kamor jih bo pač gnalo; avtomobili s slovenskimi, nemškimi,

švicarskimi in avstrijskimi tablicami, nekateri tudi z velikim tiskanim napisom „Binškošno srečanje v Göppingenu“; pa ljudje vseh narečij in obrazov iz vseh slovenskih dežel, pretežno mladi svet; res, vse kakor za pravo slovensko žegnanje!

Cerkveni prostor, okusno oblikovan v nepravilni obliki in z velikimi abstraktno pobarvanimi okni, se je napolnil od kraja. To so ljudje naše krvi, mogoče zgarani od pehanja na tujem za družino domá, a obenem s tistim nepogrešljivim žarom v očeh, ki je znamenje vere v svet duha, v božjo ljubezen.

Sveče na oltarju so prižgane, rdeči nageljni v njih svetlobi še bolj žaré. Duhovniki pristopijo, šest jih je. Verniki zapojó iz posebej za danes tiskanih knjižic. Maša se je začela.

„Mi vsi smo bili napolnjeni z enim Duhom,“ ponavlja besede apostola Pavla slavnostni prid-

gar na ta dan Svetega Duha, na ta praznik Ljubezni. „Kakor voda napojí zemljo, da začne kličiti življenje, kakor voda osveži uvelo rožo in drevo, kakor voda uteši žejo, tako spočne Sveti Duh v verniku novo življenje, krepi to življenje in uteši v človeku žejo po neskončnem... Ko so apostoli prejeli Svetega Duha, so odprli vrata svojega skrivališča na stežaj in hiteli oznanjevati velika božja dela. Nič več se niso bali. Prav tako moramo mi pričevati za Kristusa pred vsemi okrog nas tako živo, s takim ponosom in navdušenjem kot oni. Proč s strahom, ko gre za vero! Med nas mora več ljubezni!“ je zaključil binkoštno premišljevanje dr. Janez Zdešar, delegat slovenskih dušnih pastirjev v Zahodni Nemčiji.

„Proč s strahom, ko gre za vero! Med nami mora biti več ljubezni!“ Med pridigo dr. Zdešarja.

V zbranost in tiho molitev se je oglasila s kora „V moji duši vlada sveti mir“ in še „Tebi, Marija“. Doživeta molitev fantov in mož je bila to, članov „Donečega zvana“, pod vodstvom organista g. Damijana Jejčiča iz Stuttgarta.

„Telo Kristusovo.“ „Amen.“

Skupna molitev zbrane družine, mogočno petje, sveta večerja, litanije Matere božje z vmesnimi tako slovenskimi odpevnimi pesmimi — vse je češčenje in zahvala in prošnja za ženo doma in za otroke, za vero naših po svetu, za poštenost, za mir, za toliko potreb...

Reka vernikov se je začela spuščati iz cerkve, sto in sto, več kot tisoč, tisoč dvesto jih je bilo gotovo. In to občutje pripadnosti isti družini po krvi, po veri, po enakih pogledih — kaj ni bilo že samo zato vredno iti na te slovenske binkošti?

„V moji duši vlada sveti mir,“ poje „Domači zvon“.

„Slovenec sem, Slovenec sem, tako je mati d'jala...“ ponavlja „Domači zvon“. — Ga. Katrica

Podjavorškova pozdravlja navzoče: „Bog živi ves slovenski svet!“

mora v gostilno vsakdo, ki si ni s seboj prinesel kaj za pod zob ali ki ne more počakati, da se odpre dvorana.

Po nedeljskem kosilu se je njega dni vsa vas zbrala k reju pod lipo. V sedanjem času je prostor pod lipo zamenjala dvorana. Tudi v Göppingenu, seveda!

Dvorana je mogočna, parkirni prostor pred njo ji daje tisti potrební zrak, da lahko „diha“, da se ji ni treba stiskati med zidovje sosednjih, preblizu zidanih stavb. Razumljivo je, da se bo težko odpovedal tako prostorno in izvorno grajeni dvorani — v obliki padajočih polic — nekdo, ki je v njej že enkrat pridelil kakšno srečanje. Edino, česar bi si človek v dvorani želel, je bolj enakomerno ozvočenje, da bi bilo mogoče slišati besede izpred mikrofona v vsak konec velikega prostora. To je seveda stvar lastnika dvorane,

ne gostov, kolikor je sploh sama na sebi rešljiva.

Optično središče tega „reja pod lipo“ je oder ob vznožju visoke stene, edine brez stopničastih polic. Nad njim nemo nazdravljajo velike bele črke: BOG ŽIVI VES SLOVENSKI SVET!, ob njem pa barvajo prostor slovenske zastave. Oder je kar zasut z belimi, modrimi in rdečimi rožami, domiselnim okvirom slovenskega praznika.

Ljudje se nabirajo ob mizah na vrhni polici okrog in okrog dvorane in na obširnem dnu tega prostora — vsega skupaj dva tisoč dvesto ljudi. To ni majhna številka, saj ne zbere nobeno drugo srečanje v Zahodni Nemčiji toliko naših rojakov kot prav slovenske binškošti — to pot je to že osmič. Tudi pod tem vidikom so slovenske binškošti v Nemčiji le enkrat na leto!

Ob geslu na steni gotovo zraсте v domišljiji tega in onega Francé Prešeren, ki s kozarcem v roki napija slovenskim dekletom in fantom, vsem narodom in vsem dobrim ljudem; najprej, pred vsemi pa slovenskemu svetu: „Bog živi ves slovenski svet, brate vse, kar nas je sinov sloveče matere!“ In jim še želi: „Prost, ko je bil očakov, naprej naj bo Slovencev dom! Naj zdobé njih roké si spone, ki jih še težé!“

Po toplem pozdravu ge. Katrice Podjavorškove zapoje „Domači zvon“ „Slovenec sem“ in „Ni kraja lepšega“; takó res postavi poslušalce pod domačo lipo. G. Bajt vsem nazdravi s Prešernovo „Zdravljico“, kar bi prišlo v tihem prostoru do vse večjega učinka, kot to more biti ob pognjenih mizah. Seveda morajo priti do besede tudi otroci: deklice slovenske šole v Esslingenu zaplešejo valček ob spremljavi harmonike in zapoje venček narodnih, dve s petjem

„Le sekaj, sekaj smrečico!“ Deklice slovenske šole v Esslingenu.

Slovenski otroci iz Sindelfingena pojejo „Čebelico“.

pozdravita vse mame v dvorani, tri iz Sindelfingena pa zapoje „Čebelico“. Kdo bi ne bil vesel prisrčnega nastopa otrok! Močno ploskanje je izraz velikega zadovoljstva vseh.

Novost letošnje prireditve je tudi to, da dobí vsak otrok ob vstopu v dvorano balon. Šele pisani gozd teh belih, modrih in rdečih napihnjenih krogel navzoče opozorí na to, koliko našega malega živčava se smuka po dvorani.

„Planinski kvintet“ ima polne roke dela — še pozno v noč.

Vesele tekme med tistimi fanti ali dekleti, ki se ojunajo na odru, pred pazljivimi očmi gledalcev, pomeriti se med seboj, so si na teh srečanjih že tudi zagotovile svoje mesto. Majhen odmor so, majhno razvedrilo sredi ostalega dogajanja. To pot zavezujejo žené možem oziroma dekleta fantom kravate, fantje morajo nositi na enem prstu sabljo in gasilsko čelado na njej, dekleta navijajo niti, na katerih je privezana škatlica, otroci pa napihujejo balone.

Precej prostora na spuščajočih se policah so zasedli darovi za srečolov, saj jih je 1.299 poleg petih glavnih. Iskanje sreče je napeto in tisti, ki se jim je sreča najbolj nasmehnila, vzamejo s seboj domov kolo, harmoni-

ko, televizijski aparat in dva mopeda — vsak od njih seveda po en dobitke!

„Planinski kvintet“ se je dodobra naigral, pa je smel biti zadovoljen, saj se mu je posrečilo ustvariti rojakom svet domačih melodij, ob katerih srce poskoči in peta udari ob tla.

Vse popoldne in pozno v noč je dvorana polna vsega slovenskega: slovenske besede in pesmi, melodij in plesa, pa družabnosti, iskrenosti, poštenosti, pri-

Sloven'c Slovenca vabi: „Če se ti pit' ne gabi...“

„Le pišite pozdrave! Naj še drugi vedo, kako lepo nam je!“

srčnosti. Prireditelji morajo biti veseli izrednega uspeha.

Na koncu smo se pogovorili o nekaterih zanimivostih srečanja z g. Cirilom Turkom, ki je vsako leto predvsem zadolžen s to prireditvijo. Rad nam je odgovarjal.

„Taka prireditev zahteva mnogo dela, to je jasno. A kljub vsemu bi bilo težko uganiti toč-

„No, kdo bo napihnil največji balon? Uboga pljučka!“

no število delovnih ur. Ali nam ga lahko ‚izdaste‘?“

„Z veseljem: 23 sodelavcev je pošteno garalo tri dni, da je pripravilo in pospravilo dvorano.“

„Videli smo vas filmati in to na precej izviren način, ko vas je sodelavec na posebej za to zgrajenem vozilu pomikal po dvorani. Zakaj še to dodatno delo?“

„Posnel sem tri četrt ure dolg film. Naši ljudje se radi spominjajo takih prireditev in nikdar jih ne podoživljajo bolj, kot kadar jih vidijo v filmu. Pa tudi za zgodovino zdamskega življenja je tak film zanimiv dokument.“

„Kako? Da ste zadeli moped? Težko bi verjel. Pogledjmo!“

„Tudi od nemške televizije so filmali.“

„Ja. Kot so mi povedali, bodo po nemški televiziji kazali dva-krat kratek film o nas: 12. junija v barvah, 15. junija pa črno-belo.“

„Ljudje so pokupili precej barvnih razglednic, izdanih prav za to priložnost. Ali veste že število prodanih razglednic?“

„Boš videl, kako lepo ti bom kravato zavezala!“

„Približno 1.500 jih je bilo prodanih.“

„Kdo so bili nemški gostje?“

„Dekan Emil Küng iz Göppingena, župnik Alfred Ebert iz Esslingena, podravnatelj würtemberškega Caritas-a Josef Po-

rada in zastopnik rottenburških škofijskih mladinskih organizacij gdč. Brigitte Barth. Zadnja dva sta tudi pozdravila navzoče.

„In končni vtis?“

„Vidite, o tem je sedaj težko govoriti. Človek je po prireditvi tako izčrpan, da si ne upa mi-

sliti na novo podobno prireditve. Ko pa potem le vidi, da se na ta način utrjuje med našimi ljudmi pošteno prijateljstvo, narodna zavest, pa tudi vera, es spet odloči za takšno prireditev. Končno je vse duhovnikovo delo grajeno z mislijo na večnost.“

BONN — BAD GODESBERG

Ko so se lansko leto udeležili binkoštnega srečanja v Göppingenu tudi zastopniki Slovencev iz Severnega Porenja in Porurja — bilo jih je za en avtobus — so potem mnogi drugi dajali: „Škoda, tudi mi bi šli, le da bi bilo malo bližje!“

Letos smo jim željo izpolnili. Slovenska duhovnika v Kölnu sta si naložila breme tega dela in tveganja. Drugi so ju podprli. Menili so: „Enkrat je treba začeti! Tudi za vse dobro navdušeni Turk je začel s 400 udeleženci!“

Zmenili smo se, da naj bi bila ena sama prireditev na dveh krajih. Kaj je nekaj sto kilometrov za ljudi, ki se imajo radi! Saj so eno po programu, vsebini, namenu, režiji, duhovno povezani v en svet!

Res, tudi tukaj na „severu“ je bilo organizacijsko delo na višku. Vsem naročnikom „Naše luči“ so bile odposlane posebne položnice za vplačila, posebne dopisnice za prijavo, obljubljene posebne lepe značke kot vstopnina.

Bližal se je dan srečanja in letos, kot nalašč, tudi dnevi dopustov. V Vestfaliji smo bili prav letos prvi v Nemčiji na vrsti za šolske počitnice. Pa še binkošti so bile letos tako poznega datuma! Domovina je mnoge

bolj vlekla kot njen nadomestek, binkoštno srečanje, pa če je še tako prijetno. In ni čudno, da so najidealnejši, stoođtotni Slovenci, popustili in odšli že malo prej domov, da prehite množice avtomobilov, kar vse je seveda zelo naravno in razumljivo.

Na binkošti se je začela ob četrtr čez poldne praznična maša v cerkvi St. Albertus Magnus. Vodil jo je direktor slovenskih dušnih pastirjev v zdomstvu msgr. Ignacij Kunstelj. Kot slavnostni govornik je nastopil urednik „Ognjišča“ iz Kopa

France Bole. Somaševali so župniki Ifko, Jereb in oba organizatorja Rot in Bucik. Res nas je bilo nekoliko manj, a za začetek le ne tako slabo. Proti koncu maše se jih je nekaj več nabralo. Tožili so, da so cerkev komaj našli. No, vsaj naše tradicionalne litanije Matere božje so še ujeli in z Marijinim blagoslovom so odhiteli v bližnjo mestno dvorano.

Kdo ne bi razumel, da so se Nemci potrudili in postavili v svojo politično in upravno prestolico eno najlepših dvoran in

*Belgijski
gostje tudi
niso pozabili
prinesti
s seboj
inštrumentov.*

*Velika
slovenska
družina pri
pogrnjenih
mizah.*

*Pevski zbor
„J a d r a n“
iz Charleroi
v Belgiji
je navdušil
z ubranim
petjem.*

jo obdali s prekrasnim gojenim parkom?

Najprej smo potolažili želodce z domačo enolončnico. Kdor je želel, tudi s kranjsko klobaso. Za „začimbo“ se je oglasila po zvočniku poskočna slovenska glasba.

In potem program v glavni dvorani. Najprej pozdrav, deklamacija. Že v cerkvi je prepeval na koru, sedaj pa je sploh imel glavno besedo mešani pevski zbor „Jadran“ iz Charleroi v Belgiji. V narodnih nošah je pod vodstvom zaslužnega in dolgoletnega vodja Ivana Kodeha navdušil navzoče. Morda so stene nove dvorane prvič poslušale slovensko pesem. Pevski zbor je organiziral in ga že dvajset let vodi izseljenski duhovnik Kazimir Gaberc.

Belgijski gostje tudi niso pozabili prinesti s seboj instrumentov in težko se je bilo navzočim premagati, da ne bi šli plesat ob „namazanih“ tleh in melodijah! Šele sedaj je „prišla ven“ — kakor pravimo — pristna in vsa slovenska duša. Prvi Slovenci so plesali pod lipo sredi vasi, njih potomci v najlepši dvorani v osrčju nemške dežele!

Da so mnogi lahko odnesli „odpustke“ domov, je poskrbel dobro pripravljen in voden srečolov. Skoraj vse srečke so bile razprodane.

Tega prvega srečanja se je udeležilo kakih 400 ljudi. Led je torej prebit.

Pozno v noč so se naši ljudje razhajali in bili skoraj enodušni v mnenjih: „Škoda, da nas ni bilo vsaj tisoč! Drugo leto bom sam gotovo prišel in povabil bom še čim več drugih Slovencev in Slovencev.“

le da očka Stanko s težkim srcem odšteva prislužene marke.

Nekega dne pride k naši družini na obisk brat gospe Svetilnikove. Ima stalno zaposlitev, toda ne želi več stanovati v barakah, ki jih svojim delavcem daje na razpolago podjetje. Sprejmejo ga na stanovanje, dokler si ne bo našel primerne sobice.

Medtem gospa Svetilnikova pričakuje tretjega otroka. Novorojenčkov krst so slovesno praznovali pozno v noč. Stanovanje so napolnili prijatelji in znanci. Svetilnikovi so postregli z najboljšimi domačimi jedmi. Vonj po česnu in čebuli je napolnil visoke hodnike v hiši, oboki stare zgradbe so se kar tresli od domačih napevov in plesov. Sosedje, sostanovalci so to veselo razpoloženje spremljali najprej s šepetanjem. Ko pa je hrušč vedno bolj naraščal, so se začeli pritoževati in razburjati.

Nekaj dni zatem nenadoma pozvoni pri Svetilnikovih. Pred vrati stoji namrščeni upravnik hiše. Gospoda Svetilnika osorno spomni na to, da je bilo ob svojem času stanovanje oddano za štiri osebe in ne za šest. Prebere mu pogoje pogodbe ob najemu stanovanja. Ne ozirajoč se na pripombe očka Stanka mu upravnik sporoči, naj se njegova družina v roku treh mesecev izseli. Sedaj se bodo šele začele resnične težave...

DODATEK ZA NAJEMNINO (Wohngeld)

Denarna pomoč, ki je pod imenom „dodatek za najemnino“ dobro znana tudi tujim delavcem, je z zakonom od 1. aprila 1972 znatno povišana.

Na dodatek za najemnino imajo pravico vsi tisti, ki izpolnjujejo potrebne pogoje. To velja tako za neporočene kakor za poročene, tako za matere kakor za očete. Ta pravica pripada tudi inozemskim delavcem in njihovim družinam. Posebej poudarjamo, da gre pri tem za pravico in ne za miloščino! Zahtevo oziroma prošnjo je treba vložiti pri pristojni mestni upravi, to je pri njenem socialnem uradu, ki tudi daje pojasnila o potrebnih podatkih in dokumentih.

Kako se izračuna dodatek za najemnino? Dajemo dva primera, primer neporočene osebe in primer družine. Neporočeni ali neporočena ne sme zaslužiti mesečno več kot 800 DM in za sobo ali stanovanje ne sme izdajati več kot 190 DM. Družina z dvema otrokoma, skupno torej štiri osebe, ne sme imeti skupaj več kot 1400 DM mesečne plače in za najemnino ne sme izdati več kot 340 DM mesečno. V primeru, da bi družina zaslužila približno 1000 DM in bi stanovanje stalo 340 DM, bi bilo mogoče dobiti za stanovanje 90 DM dodatka na mesec.

Treba je še pripomniti, da so v ceno najemnine v tem primeru vračunani tudi stroški kot vodarina, od-

voz smeti itd., čeprav ti stroški niso vključeni v najemnino, ki jo najemnik plačuje lastniku stanovanja.

Pod družinskim dohodkom je treba tukaj razumeti vsoto, prejemnikov vseh članov družine po odbitku rednih odtegljajev. V luči tega zakona je torej družinski dohodek večji kot neto plača, ki jo delavcu izplača podjetje.

Jasno je, da dodatek za najemnino predstavlja precejšnjo pomoč. Zato je prav, da podporo dajejo tistim, ki jo v resnici potrebujejo. Proračun dodatka za najemnino naredi oddelek krajevne mestne uprave, ki vlagatelju prošnje tudi sporoči svojo odločbo o odobritvi ali zavrnitvi prošnje.

Kdor misli, da izpolnjuje omenjene pogoje, naj vloži prošnjo za doseg dodatka, čeprav se bo morda izkazalo, da mu ta dodatek za najemnino ne pripada.

Glede nadaljnjih zadevnih vprašanj se je treba obrniti na svet podjetja, na krajevnega socialnega delavca ali na krajevno upravo. Vsi ti vam bodo dalje pomagali.

VPRAŠANJE STANOVANJA

Primerna vselitev družine je neobhoden pogoj za normalno včlanjevanje v družbo. Na plošno vzeto je sedanje stanje tega vprašanja v ZR Nemčiji nezadovoljivo. Vsa raziskovanja kažejo, da so za reševanje tega potrebni hitri in odločni ukrepi.

Kadar inozemski delavec prihaja v ZRN kot „delovna sila“, ima pravico do stanovanja, ki mu ga mora prikskrbeti podjetje, pri katerem se bo zaposlil. Če pripelje s seboj še družino, mora računati s konkurenco tistih, ki prav tako iščejo stanovanja. V Zahodni Nemčiji še vedno vlada precejšnja stanovanjska stiska.

Tuji delavci imajo na tem področju enake pravice kot Nemci. Pod istimi pogoji lahko iščejo stanovanja kot Nemci. Za pomoč se lahko obrnejo k socialnim centrom in ustanovam. Res je, da to enakopravnost zavirajo pred sodki, ki jih imajo lastniki stanovanj, neznanje jezika in nepoznavanje zakonskih predpisov. Zato nekoliko nasvetov, ki vam bodo morda v korist.

Iz dosedanjih raziskovanj na tem področju izhaja, da je več kot polovica inozemskih delavcev najela že opremljena stanovanja oziroma sobe. Ta vrsta stanovanj je posebno draga, čeprav so bolj skromno opremljena. Brez dvoma bi bilo možno z boljšim načrtovanjem in z malo več potrpežljivosti najti neopremljena stanovanja, s čimer bi si naši delavci privarčevali precej denarja. Stanovalec takega stanovanja je tudi mnogo manj odvisen od svojega gospodarja.

Poleg tega se je izkazalo, da preko 75 % tujih družin živi v mestih z več kot 50.000 prebivalcev. Večinoma stanujejo v starih, dotrajanih stavbah. Tudi v primerih, ko se njihova delovna mesta nahajajo na robu velemest, tuji delavci raje stanujejo v mestnem središču. Manj kot 10 % tujih delavcev stanuje v mestih, ki imajo manj kot 10.000 prebivalcev. V majhnih mestih je navadno več stanovanj in najemnina je nižja. Tudi dohod do delovnega mesta je ugodnejši. Prav tako je v takih mestih lažje vzpostaviti medsebojne človeške odnose.

Morda nekatere družine premalo mislijo na to, da bi imele primerna stanovanja. Moramo opozoriti, da dobi po enem letu družina dovoljenje za bivanje samo, če dovolj zasluži in če razpolaga z odgovarjajočim stanovanjem.

ZAŠČITA NAJEMNIKOV

Družine tujih delavcev navadno stanujejo kot podnajemniki. Novi zakon želi zaščititi podnajemnika pred socialnimi krivicami in oderuhi. Najvažnejši člen nove določbe je tisti, ki govori o splošni zaščiti pred odpovedjo stanovanja.

Kdaj se lahko izteče stanovanjska pogodba? Če predvideva najemna pogodba določen čas, potem se ta izteče s potekom dogovorjenega roka. V vseh drugih primerih je potrebna odpoved. Ta pa je mogoča le ob upoštevanju določenih zakonskih rokov. Najkrajši odpovedni rok so trije meseci. To velja za vse stanovanjske pogodbe, ki trajajo manj kot pet let. Pri tem je treba vedeti, da zakonske določbe o zaščiti najemnikov ne veljajo za nameščence kakor tudi ne za prostore, ki jih je v zvezi z delovnim razmerjem dal na razpolago delodajalec.

Odpoved stanovanja je mogoča le v primeru upravičenega razloga pri tistem, ki je dal stanovanje v najem. Želja po višji najemnini ne more biti razlog za odpoved stanovanja. Odpoved brez roka je dopustna v primeru resne kršitve pogodbe, kot so osebna žalitev, pretnja, fizični napad, trajno motenje hišnega miru.

Po nemškem pravu je izključena možnost, da bi si posameznik sam vzel pravico. Oba pogodbenata partnerja se morata v primeru spora obrniti na sodišče. Če se želi najemnik izseliti pred koncem odpovednega roka, je za preostali čas dolžan še nadalje plačevati dogovorjeno najemnino.

SOCIALNA DOLOČBA — KLAVZULA

Najemnik ima pravico vložiti pritožbo proti odpovedi stanovanja, če prinaša le-ta socialne težave za njegovo družino. Ena od teh težav je, če ni mogoče pod zadovoljivimi pogoji najti drugega, prikladnega stanovanja. Pritožbo proti odpovedi stanovanja na temelju socialne določbe je treba lastniku stanovanja pisмено sporočiti in to najpozneje dva meseca pred iztekom odpovednega roka. O pritožbi odločajo od primera do primera, upoštevajoč predvsem najemnikove gmotne razmere.

KDAJ JE MOGOČE POVIŠATI NAJEMNINO?

Z izjemo Berlina, Hamburga in Münchna ni v Zahodni Nemčiji več vezanih cen za najemnino. Povišanje najemnine je lahko za določeni čas izključeno, če pogodbenika tako v pogodbi določita.

Po novem zakonu sme zahtevati gospodar stanovanja višjo najemnino samo takrat, če je bila ta eno leto nespremenjena. Zahtevana nova cena ne sme prekoračiti normalne najemnine drugih odgovarjajočih stanovanj.

ZAŠČITA PRED ODERUHI

Z novim zakonom so razširjeni predpisi o kaznovanju oderuhov. Šteje se najemnina za oderuško takrat, kadar tisti, ki daje stanovanje v najem, izrabi stanovanjsko stisko, lahkovernost in neizkušenosť najemnika in zahteva ceno, ki nikakor ni v razmerju s ponujenim stanovanjem. Žrtve oderuhov se morajo obrniti na sodišče, ki v takih primerih izreka kazni do 50.000 DM. Najemnik, ki vloži pritožbo, naj nima nobenega strahu pred možnimi škodljivimi posledicami!

Odnosi med gospodarjem in najemnikom naj načelno temeljijo na medsebojnem razumevanju! Mnoga vprašanja je moč rešiti samo z dobro voljo. Pravna sredstva so vedno le skrajne rešitve.

da bi ji vrnil ostanek. Voznik je zamomljal, da nima drobiža in da gre ponj, ter se odpeljal. Inez je živčno čakala deset minut, pogledovaje na uro na glavnem letališkem poslopju, ki se je vse bolj približevala enajsti — času odhoda letala dve — dokler se ji ni posvetilo, da se moški sploh ni nameraval vrniti. Ni si bila zapomnila niti številke taksija niti voznikovega imena — s tem pa je bil voznik tudi računal.

Čeprav se je spočetka vozila iz mesta počasi, bi bila še prispela pravočasno — če ne bi bila čakala na drobiž, ki ga ni pričakala. Tako pa je, ko je prispela k izhodu na vzletišče, samo še vide-la, kako se letalo oddaljuje.

Vendar je imela tudi še tedaj dovolj prisotnosti duha, da je uporabila izgovor, ki ji ga je po telefonu predlagala gospodična Young, dek-le pri informacijskem okencu Trans Americ. Uslužbenec v uniformi je pravkar odhajal od izhoda sedeminštirideset, kjer je bilo stalo letalo. Inez ga je nagovorila.

Kot ji je bila gospodična Young svetovala, mu Inez ni postavila direktnega vprašanja, marveč je rekla: „Moj mož je v letalu, ki je pravkar odletelo.“ Razložila mu je, da se od svojega soproga ni utegnila posloviti in da bi se rada prepričala, da ni zamudila. Razgrnila je rumeno pogodbo o obročnem odplačevanju, ki jo je bila našla doma med srajcami D. O., in jo pokazala uslužbencu Trans Americ. Ta je vrgel pogled nanjo, potem pa pregledal papirje v roki.

Za trenutek, dva si je Inez upajoče govorila, da je njena domneva, da je D. O. odpotoval z letalom, zmotna. Misel, da potuje v Rim, se ji je zdela kakor iz sanj. Potem pa ji je uslužbenec rekel, da je D. O. Guerrero zares v tem letalu.

Tedaj je Inez, ko je uslužbenec odšel in je spoznala, da je kljub gneči, ki jo je obdajala v glavni dvorani, čisto sama, zajokala.

Prve solze so pritekale počasi; pozneje, ko se je spomnila vsega, kar je bilo narobe, so ji drle med močnimi vzdihji, ki so ji stresali telo. Jokala je zaradi preteklosti

in sedanjosti; zaradi doma, ki ga je nekoč imela in potem izgubila; zaradi otrok, ki ju ni mogla več obdržati pri sebi; zaradi D. O., ki ji je bil, četudi pomankljiv soprog in nezmožen, da bi vzdrževal družino, vsaj zaupen prijatelj, a jo je sedaj zapustil.

Tedaj je, da bi se izognila razdovednim pogledom, ki so jo opazovali, začela brezciljno postopati po glavni dvorani, jokajoč kar naprej.

Kmalu zatem jo je našel letališki policaj in jo z razumevanjem, ki se policiji zmerom ne prisoja, posadil v najtemnejši kot, ki ga je mogel najti, ter telefoniral predstojnikom po navodila. Poročnik Ordway, ki je bil po naključju v bližini, se je sam zavzel za primer. Ravno on je ugotovil, da Inez Guerrero, četudi zmedena in razburjena, ni nevarna, in jo dal odpeljati v urad letališkega generalnega direktorja — edini miren in vendar manj zastrašujoč kraj od policijske postaje, ki se ga je mogel domisliti.

Inez je poslušno sledila policajju v dvigalo in po hodniku v mednadstropju, samo napol zavedajoč se, da jo sploh kam pelje, in ne meneč se za to; in potem je mirno sedela na stolu, h kateremu je bila pripeljana, potrebna počitka.

Čez čas jo je njena prožnost vrnila k spoznanju, četudi nejasnemu, da mora iti naprej, kajti življenje se nadaljuje in se je nadaljevalo zmerom in se zmerom bo, ne glede na to, koliko porazov prinaša in kako pusto in prazno se utegne zdeti.

Zato je Inez Guerrero vstala, še vedno ne vedoč, kje je in kako je prišla sem, vendar pripravljena, da bi odšla.

Ravno tedaj je prišla v čakalnico pred pisarno Mela Bakersfelda, v kateri je bila Inez, delegacija Meadowooda, ki jo je spremljal poročnik Ordway. Delegacija je odšla v sosednjo sobo. Potem se je vrnil Ned Ordway, da bi govoril z Inez Guerrero, in Melju je bežno videl, preden so se zaprla vrata njegove pisarne.

Skozí meglo negotovosti je Inez tudi opazila velikega črnega po-

licaja, o katerem je imela občutek, da ga je že nekdaj videla, pred kratkim, in da je bil takrat prijazen, kakor je prijazen sedaj, ko jo vodi z mirnim izpraševanjem, ki niti ni izpraševanje, tako da najbrž ve, četudi ji ne pove, da se mora vrniti v mesto in ni prepričana, ali ima za to dovolj denarja. Začela je brskati po svoji denarnici, da bi preštela, koliko ji je ostalo, a jo je ustavil. Potem ji je obrnjen s hrbtom proti drugi sobi, potisnil v roko tri dolarske bankovce in stopil z njo ven, ji pokazal, kje bo prišla dol k avtobusu, in še pristavil, da lahko z denarjem, ki ji ga je dal, plača vozovnico v mesto in potem do tja, kamor je pač namenjena.

Takrat je policaj odšel, se vrnil v smer, od koder je bil prišel, Inez pa je storila, kot ji je bilo rečeno: spustila se je po nekih stopnicah; tedaj je, že skoraj pri velikih vratih, skozi katera je morala iti na poti do avtobusa, zagledala nekak znanega — stojnico z vročimi hrenovkami; in v tistem trenutku je začutila, da je kljub vsemu lačna in žejna. Pobrskala je po denarnici in našla petintrideset centov. Kupila si je vročo hrenovko v slaniku in kavo v kartonski skodelici in pogled na ti dve tako vsakdanji stvari jo je pomiril.

Nedaleč od stojnice je našla prazen sedež v kotu in se spustila nanj. Ni vedela, pred koliko časa je bilo to, toda ko je popila kavo in pojedla hrenovko, jo je začela pravkar vračajoča se zavest za resničnost znova na prijeten način popuščati. Nekaj prijetnega je bilo tudi v množici okoli nje, v glasovih in razglasih, ki so prihajali iz zvočnikov. Dvakrat se ji je zadrželo, da sliši iz zvočnikov svoje ime, vendar je vedela, da ji je zagodla domišljija, zakaj nje ne bi nihče pozival, ker tudi nihče ni vedel, da je tukaj.

Megleno se je spominjala, da bo morala vsak čas oditi, vedoč, da je to v takšni noči zanjo posebno naporno. Vendar bo nekaj časa, je pomislila, še mirno sedela tukaj.

(Se bo nadaljevalo)

slovinci po svetu

anglija

Slovenska župnija na Angleškem je izdala knjižico „Slovinci na Angleškem“, tiskano v Celovcu pri Mohorjevi. Knjižica govori o razvoju slovenske skupine tu, posebej še o napredku itd., vsebuje pa tudi seznam v Angliji umrlih Slovencev v zadnjih 25 letih. S to knjižico se župnija spominja 25-letnice prihoda na Otok. Kdor bi knjižico želel, jo lahko dobi pri

Pavla Hren iz Salforda pri Manchesteru pri prvem obhajilu

Mohorjevi v Celovcu ali pa piše ponjo na Angleško.

Knjižica omenja tudi Alojzija Hočevarja, ki je bil rojen v Bakercu v Suhi krajini in je umrl 25. maja, star 58 let. Pokopan je bil 31. maja v kraju Sandy pri Bedfordu. Zadnje dneve mu je stregla sestra Veronika, ki se je pa vrnila domov kmalu po pogrebu. — V Kempstonu pri Bedfordu smo pokopali 6. julija Franca Gmajnerja, ki je umrl 2. julija v Bedfordu. Zapušča ženo in dvoje otrok. — Umrta sta še ga. E. Farazin — Smith in I. Gradišnik iz Stockporta. Vendar podrobnega poročila doslej še nismo prejeli, zato ga bomo objavili v prihodnji številki. Vsem pokojnim želimo mir in pokoj, preostalim pa naše iskreno sožalje!

Imeli smo tudi poroke. V Bedfordu se je 21. julija poročila Silvija Gmajner z Marijem Codagna. 4. avgusta pa je Jože Kralj pripeľjal pred oltar svojo nevesto Ano v Northamptonu. Čestitamo!

„Naš dom“ je obiskal 8. julija hrvarski škof Bermalinovič v spremstvu ravnatelja za hrvatske izseljence Stankovića in dominikanskega provinciala. Istega dne so Hrvatje odprli in blagoslovili svoj dom v Londonu.

Imeli smo tudi ponovitev nove maše, ki jo je opravil p. Stanko Rozman iz Kovorja. Sam je dejal, da v znak hvaležnosti, ker je bil prijazno sprejet, ko je prišel učiti se angleščine, ki jo potrebuje v šoli in na misijonu. Govoril mu je jezuitski predstojnik iz Ljubljane p. E. Böhm. Seveda je bil pri maši tudi kanonik Hulme. Vendar bomo o maši še kaj več povedali v prihodnji številki „Naše luči“.

avstrija

SALZBURŠKA

HALLEIN — Po večletnem delu na tujem se je julija vrnil g. Martin Kolenko domov v Prekmurje k svoji družini. Pogrešali ga bomo posebno pri petju v cerkvi. Za vse

sodelovanje v naši skupnosti se mu lepo zahvaljujemo.

SALZBURG — Vsi smo dobro poznali gdč. Zdenko Kos, ki je vsa leta s svojo mamo prihajala redno k našim prireditvam, čeprav iz Grödiga v Salzburg le ni tako blizu. Julija se je poročila in ostala v rodni Sloveniji. Želimo ji vso srečo in blagoslov na njeni novi življenjski poti!

7. avgusta sta se poročila v Borovljah na Koroškem študent teologije g. Herman Kelih, doma iz Sel, in gdč. Slavica Kavčič, doma iz Kostanjevice na Krki. Poročal je naš znanec g. Vladimir Wakounig. Obema želimo vsi „Salzburžani“ vso srečo na skupni življenjski poti in naj nikar ne pozabita na našo skupnost!

TENNECK — Odkar je kronist zadnjikrat poročal v „Naši luči“, se je marsikaj zgodilo v globeli med Hagenskim in Teneškim gorovjem. Junija smo imeli mašo na prostem, na dvorišču pri pristavi tovarnarja Weinbergerja. Na pristavi stanuje g. Kolarič z družino. Ker je bilo vreme malo dvomljivo, je bil kralj zelo primeren, saj bi se v dežju lahko takoj umaknili na velik skedenj. Enkrat je že kazalo, da bomo morali bežati, pa je veter spet oblake raztrgal. Med mašo je prejela sv. krst mala Valerija Vočanec, kar je bilo za vse posebno doživetje. Krstitelj je navzoče opozoril na pravice in dolžnosti, ki so s krstom združene. Po maši smo posedli po travi. G. Ritonja je z vso spretnostjo pekel čevapčiče, ki jih je pripravila ga. Kolaričeva. Zalili smo jih s pivom in vinom. Čim bolj je šlo pod noč, tem boljše je bilo razpoloženje. Zvečer smo se nato v splošnem zadovoljstvu poslovili.

22. julija smo imeli izredno božjo službo s kar dvema krstoma. Med mašo sta prejela krst Gordana Rojko in pa Edvard Tršovec. O rojstvu Valerije in Gordane je „Naša luč“ že poročala. Edvard se je rodil v Schwarzach in Pongau 7. julija. Oče Edvard je doma od Ljutomera, mati Neža pa iz

Alenka Kolarič čestita ob materinskem dnevu eni od mater.

Valerija Vočanec pri krstu v Tennecku.

Sromelj pri Brežicah. Prvorojencu želimo na življenjski poti božjega blagoslova!

14. julija se je doma poročil g. Ludvik Šrol iz Bočkovec pri Ljutomeru z gđc. Jelko Flinčec iz Žej pri Kranju. Naj ju Bog spremlja skozi življenje v zakonu!

Poleg Slovencev je v Tennecku veliko Medmurcev in nekaj Zagorcev iz sosedne Hrvatske. Veliko jih prihaja redno k maši in pomagajo tudi pri petju. Vsem rojakom Hrvatom za sodelovanje iskrena hvala!

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Počitnice so se kar močno poznale v naši skupnosti. Nekajkrat je bilo v cerkvi le toliko ljudi, kakor jih je pozimi, ali pa so se župnika naveličali in jih zato ni.

Že sedaj opozarjamo, da bo 14. oktobra spet maša narodov v Linzu, ki jo bo maševal z izseljenškimi duhovniki škof dr. Zauner. Radi bi spravili do tedaj nekaj

narodnih noš skupaj. Ljudje smo pač taki, da radi vidimo kaj posebnega, in gorenjska narodna noša je res nekaj posebnega za oko.

PREDARLSKA

Praden smo se začeli razhajati na letni dopust, smo opravili vsa-koletno romanje in letni izlet.

Zadnjega maja, na praznik Kristusovega Vnebohoda, smo se v velikem številu zbrali pri Mariji v kraju Gütle, in prosili našo Mater, naj nam ohrani vero in dom. Štiriglasno pete litanije so zaključile letošnje šmarnice.

Dolga in strma pot nas je nato vodila na gozdno jaso, kjer smo posedli. Prireditelji so prav uganili, ko so za naše malčke pripravili gugalnice na drevesih. Ob glasovih domače pesmi in glasbe ter ob raznih igrah smo čakali, kdaj bo ubogi pujsek na ražnju pečen. Dober je bil, le premalo ga je bilo za vse.

Na dan letnega izleta, na Telo-vo, pa nam vreme ni bilo naklonjeno. Megla je zakrila vse lepote krajev, gozdov in vrhov, ki smo si jih želeli nagledati. Skozi Bregen-

zerwald, ta najbolj pristno ohranjeni, kmečko nadahnjeni del Predarlske, smo dospeli v Lech in Zürs, kjer smo v kraljevskih cenah čutili, da v te kraje zimskega športa prihajata sam perzijski šah in holandska kraljica.

Po tirolski dolini Paznauntal smo dosegli Bielerhöhe (2032 m). Vemo, kaj je KELAG in kaj je TIWAG, tu pa smo slišali, kaj pomenijo za Predarlsko Illwerke, ki iz ledenikov in gorskih potokov zbirajo vodo v umetnih jezerih, kot so Silvrettastausee, Vermuntstausee, Alpe Kops, in električni tok pošiljajo tja do Hamburga in v Francijo. Vse lepote vrhov, vsa čuda narave in tehnike smo gledali le v duhu, ne pa v resnici, zakaj zašli smo v gosto meglo. Kljub temu so bili vsi zadovoljni in so tem bolj skrbeli za časne potrebe in si nabavili mnogo spominčkov in odpustkov. Vse skupne prireditve in skupni izleti pa nas še bolj povežejo med seboj. In tako je prav! Hvala tudi vsem organizatorjem in voditeljem!

V Tennecku
po maši
na prostem.

Zvestobo pred oltarjem sta si obljubila: Jožef Kolar iz Večislavcev, in Katarina, roj. Vörös, iz Središča (Bludenz).

Božja otroka sta po prerojenju v krstni vodi postala: Darija Gabor, hči Ignacija iz Gornje Bistrice, in Irene, roj. Urek, iz Senova (Dornbirn) ter Janez Koželj, sin Janeza, in Marije, roj. Jerenec, iz Godlehnik (Hohenems).

Pri romarski kapeli v Gütle
(Predarlška).

belgija

LIEGE—LIMBURG

Na binkoštni ponedeljek je bilo tradicionalno romanje, združeno s popoldanskim izletom rojakov iz Limburga. Letos smo v dveh avtobusih in v osebnih avtomobilih obiskali Moresnet. Popoldne smo se kratko ustavili v Monschau v Nemčiji. Domov grede pa smo obiskali Weywertz, kjer že dolga leta deluje slovenski duhovnik g. Franc Kokel, ki je letos slavil *biseri mašniški jubilej*. Rojaki so jubilanu, ki je še vedno pri dobrem zdravju, toplo čestitali. Kot

zaključno romarsko pobožnost so opravili pete litanijske, ki jih je vodil g. biseromašnik sam, nato pa so se nekoliko zadržali v prijateljskem razgovoru s slavlencem in domačini. Večer je že padal na slikovito pokrajino, ko smo se vračali proti domu.

Gospodu Koklu tudi „Naša luč“ toplo čestita k redkemu duhovniškemu jubileju.

V Limburgu so v kratkem časovnem razdobju *umrli* kar trije slovenski rojaki. V Maasmechelenu se je tiho poslovil od nas g. Ivan Kapler, ki je že dolgo bolehal na silikozi. Bil je tih človek, priden delavec in skrben družinski poglavar. — G. Jakob Čretnik se je že lani z avtom težko ponesrečil v domovini, kjer je ostal leto dni v bolnici. Umril je, čim so ga prepeljali v Belgijo. Njegov pogreb je bil v Eisden. — V Opgrimbe pa so rojaki spremljali na zadnji poti g. Adolfa Jakoša, ki je še razmehroma mlad podlegel operacijskemu posegu. Vse tri rojake vključimo v naše molitve. Žalujočim družinam pa izrekamo toplo krščansko sožalje.

SLOVENSKI DAN

Toplo vabimo na naš tradicionalni slovenski dan, ki bo v SOBOTO, 13. oktobra, v dvorani Casino v Eisden-Cité.

Nastopili bodo: naša mladina, mešani zbor iz Limburga, gostje iz Holandije itd. Zabavna godba bo tudi letos prvovrstna.

Slovenski dan je postal naš resnični narodni in kulturni praznik, kjer Slovenci pokažejo, česa so sposobni s svojimi lastnimi močmi.

Podrobnejši program glejte v prihodnji številki „Naše luči“.

Pridite! Obvestite in povabite prijatelje in znance!

Društvo „Slomšek“

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

V mesecu juniju t. l. je slovenski duhovnik *krstil* več otrok iz družin naših izseljencev. Tako je v Moignelée v soboto, 2. junija, krstil Juana Carlosa, sina Franca

Blazinška in Felise Mangas Guerero; naslednji dan pri slovenski službi božji v Bruslju Franca, sina Franca Žnidarja in Angeles Garcia Blanco; v soboto, 30. junija, pa v Hensies malega Thierry Ivana, sina Ivana Češka in Simone Hervé. Vsem tem srečnim družinam tudi naše čestitke!

V župni cerkvi Ste. Marie d'Oignies v Aiseau je naša rojakinja gdč. Živka Tomc sklenila sv. zakon z domačinom g. Guyem Jomaux. Novi družini želimo sreče in božjega blagoslova na življenjski poti.

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau. (Opozarjamo na uro: s prvo nedeljo v septembru začnemo zopet ob petih!)

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, telefon 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Prizor iz veseloigre „Katrcia, vesela vdova“, ki jo je uprizoril Dramatski krožek „F. S. Finžgar“ iz Charleroi na 20. slovenski prireditvi v Gilly Haies (29. aprila t. l.).

Obisk mariborskega škofa — Drugo nedeljo v septembru, 9. 9., nas bo po lurškem romanju obiskal mariborski škof dr. M. Držečnik. Ko se bomo po težko zasluženem letnem odmoru vrnili na delo in v šole, naj bo obisk slovenskega škofa naš praznik, da bomo obnovili in poglobili svojo versko in narodno povezanost. Škofova maša bo ob petih popoldne, ob pol štirih pa srečanje z družinami in otroki in dvorani poleg cerkve (97 rue de Sèvres).

Veronauk in nedeljska šola — Dragi starši! Svojim otrokom boste pripravili pot v življenje, da bodo stopili nanjo kot polnovredni člani družbe, v kateri bodo živeli in delali, če jim boste odprli tudi pot k Bogu in jim posredovali obenem povezanost s slovenskim svetom, iz katerega smo vsi zrasli. Da boste mogli izpolniti to svoje poslanstvo, zato imamo veronauk in nedeljsko šolo, kamor ste vsi prisrčno vabljeni! Nihče seveda k temu ni siljen, računamo pa, da boste v svoji verski in narodni zavednosti pripravljene tudi na majhne žrtve, za katere vam bodo vaši otroci globoko hvaležni. V nedeljo, 9. septembra, se bomo ob pol štirih popoldne srečali pred sveto mašo z mariborskim škofom v dvorani poleg cerkve (97 rue de Sèvres), kjer bo tudi vpisovanje za to šolsko leto. Redni pouk pa se bo začel v nedeljo, 23. septembra. Odgovor na vabilo sloven-

„Trio“ iz Bruslja (Franc Klasnič, Peter in Jana Fele) na 20. slovenski prireditvi v Gilly Haies (29. aprila t. l.)

Alojzija Staniča in Candida Cabezas vsa vesela v cerkvi v Dancevoir s podpisom potrjujeta, kar sta pravkar pri poročnem obredu izrekla.

Silvan Igor Ivančič je pri krstu postal božji otrok.

ske župnije v Parizu je v vaših rokah, vsi odgovorni pa so prepričani, da lahko računajo na vaše sodelovanje.

Slovenski novomašniki med nami. — Res smo bili veseli in srečni.

Janez, Danijel, Majda in Andrej Šalika pošiljajo pozdrave iz Bellegarde (Loiret), Francija.

ni, da smo imeli letos poleti kar tri slovenske novomašnike med sabo: Marjana Peršaka, Mirka Ružiča in Lojzeta Marklja. Čeprav Pariz v juliju in avgustu ne misli na drugega kot na počitnice, v čemer tudi slovenski Parižani nismo izjema, so rojaki obe nedelji, 9. in 29. julija, s številnim obiskom pokazali, da znajo ceniti poslanstvo, ki ga ima duhovnik še posebej v današnjem času. Vsem rojakom prisrčna zahvala in priznanje, posebej še tistim, ki so se toliko trudili pri obisku novomašnikov in bogoslovcev ter študentov. Novomašnikom in bogoslovcem pa želimo obilo božjega blagoslova na njihovi lepi, toda težki in odgovorni življenjski poti!

Krsti in poroki — Po krstu so bili vključeni v božje ljudstvo: Ivan Mark Komen, sin Alojzija, in Ane, roj. Kotnjek; Celina Adela Cör, hčerka Karla in Sonje, roj. Feus, ter Igor Silvan Ivančič, sin Silva in Slave, roj. Gombač. — Pred oltarjem so izrekli svojo ljubezen Alojz Stanič in Candida Cabezas (poroka je bila v Dancevoir / Haute-Marne, 16. junija) ter Albin Rodica in Terezija Ferfila (14. julija v Parizu). — Družinam novokrščencev in novoporočencem

izrekamo svoje veselje in svoje čestitke!

LOIRET

K skupni maši se bomo zbrali v Chilleurs, v nedeljo, 23. septembra, ob desetih dopoldne. Zberimo se vsi, točno ob uri, ker je nato francoska maša.

LA MACHINE (Nièvre)

Slovensko mašo bomo imeli v nedeljo, 30. septembra točno ob devetih dopoldne. Vsi lepo vabljeni!

PAS-DE-CALAIS

Vsakoletni odmor je velik del rojakov zelo dobro izkoristil. Zlasti otroci so preživel vsaj mesec dni po raznih počitniških kolonijah. Okrepljeni in spočiti bomo začeli novo šolsko leto 1973/1974. Verouk bo za vse šoloobvezne otroke ob sredah: Bruay-en-Artois ob 9. uri, Liévin ob 11. uri, Méricourt ob 14. uri, Arras ob 18. uri.

Prijavite mladino čim prej in jo redno pošiljajte tako k veroučnim uram kot k nedeljski službi božji.

Slovesnost prvega svetega obhajila je bila izredno lepa. V baziliko na Loretto je prišlo okrog

Slika ni kaka fotomontaža: Jože Ošljaj iz St. Domet (Creuse, Francija) je odkril lisičje gnezdo; lisjak in lisica sta mu sicer ušla, dobil je pa 6 mladih, toda za slikanje je še s tremi imel dovolj opravka. (Vsi mladiči so že odšli „v rejo.“)

Ivan Mark Komen ni pri krstu nič jokal, pri slikanju je pa svečo moral držati njegov bratec.

fonz Vroman in Lidija Potrpin, 2. junija Karel Justin Jean Devallez in Patricija Robaus, 7. julija Karel Slivšek in Sophie Starchel ter Jožef Simon Glabicki in Martina Grohar. Vsem novoporočencem naše iskrene čestitke!

V boljše domovino so odšli: 10. julija v bolnišnici v Arrasu Neža Brelih, stara 70 let, pokopana 12. julija na pokopališču Bealencourt. — V Bauvinu nas je zapustil 14. julija Patrik Salomon, star komaj 18 let. Bil je vesten delavec v tekstilni tovarni in izredno dober najmlajši sin številne družine. Moral je na operacijo v Lens, toda zaradi komplikacije je podlegel in našel prezgodnji grob. Ob izredno veliki udeležbi rojakov in domačinov je bil pokopan 17. julija na pokopališču v Bauvinu. — V visoki starosti 84 let, preizkušena v trpljenju, zlasti v zadnji boleznini, je 28. julija zapustila številno družino Terezija Herman, roj. Čresnar. Družina pokojne matere se je najprej naselila na Bruay-en-Artois, pozneje pa je prišla v Tourcoing, kjer je mati živela do svoje smrti. Pogrebno opravilo je bilo ob obilni udeležbi v cerkvi Naše Lurške Gospe v Tourcoing 31. julija. — Vsem preostalim naše sožalje. Pokojnikom pa miren počitek v Gospodu!

AUMETZ

7. julija se je poročila v župnijski cerkvi Mimi Kogovšek z domačinom Robertom Lebrun. Poročna maša, razen evharistične mo-

Marko Vrečko in Nevera je pri francoskem narodnem tekmovanju mladih harmonikarjev dosegel drugo mesto. Čestitamo!

litve in poroke, je bila slovenska in pri maši so peli Slovenci prav dobro. Čestitamo vsem.

Pri proslavi francoskega narodnega praznika 14. julija so sodelovali tudi Slovenci. Uprizorili so na 'vozu', kakšne so bile delovne razmere v rudniku leta 1925. Jury jim je prisodila med sedmimi četrto mesto.

MULHOUSE in okolica (Haut Rhin)

Slovenci imamo zopet našo slovensko mašo na tretjo nedeljo v septembru, 16. 9., ob 3. uri popoldne v Marijini kapelici kakor na-

1000 naših rojakov in sorodnikov prvoobhajancev. V slovesnem sprevodu so prvoobhajanci stopili v prostrano cerkev ob prelepem petju naših pevcev iz Bruay pod vodstvom organista Andreja Polina. Slovesnost je vodil delegat slovenske škofovske konference za Francijo g. Nace Čretnik, ki je za to priliko prihitel med nas z g. Jožetom Flisom. Obema prisrčna zahvala! 53 otrok je sprejelo prvokrat Gospoda v svoje srce. Starši so po cerkveni slovesnosti pripravili svojim prvoobhajancem po domovih domače slanje.

Nedeljska služba božja bo po dosedanjem redu: Liévin ob 8.30, Méricourt ob 10.15, Bruay ob 12.30. Za manjše skupine pa po dogovoru.

Krščeni so bili: V Toucoing 13. maja Blaženka Brigita Babič, 22. julija Mario Protulipac; v Liévinu 31. maja Krištof Mihael Friderik Choquet; v Méricourt 3. junija Joel Cousin, 10. junija Thirry Šuštar, 16. junija Guilheue Rohart, 24. junija Hervé Fabrice Jozefiak, 7. julija Virginija Grohar; na Bruay 10. junija Natalija Ducrocq.

Naj otroke, starše in botre blagoslovi Jezus, prijatelj otrok.

Zakrament sv. zakona so si dali: v Méricourt 12. maja Rajmund Al-

Na binkoštni ponedeljek v St. Civranu, Indre, ko je bila krščena Bernadette Kolosa.

vadno. Pridite! Pred mašo prilika za sv. spoved.

EPERNAY in okolica (Champagne)

Slovenci imamo zopet našo mašo na nedeljo, 30. septembra, popoldne ob 15.30 v kapelici sv. Vincencija Pavelskega na 26, rue Dr. Verron. Pridite! Pred mašo prilika za sv. spoved.

VZHODNA LOTARINGIJA

Življenje naših ljudi v zadnjih mesecih je bilo kakor odsev nemirnega vremena v tem času. Zasižalo je sonce: vročina do 30 stopinj — polno življenja na cesti: slavnostni sprevodi, navdušeni zvoki raznih godb, krasno razpoloženje mladih in starih na plešiščih zunaj v naravi — človek bi mislil, da je raj na svetu. Nenadoma pa so prišle silne nevihte — grom in strela — tema je pokrila pokrajine, ljudje so zbežali — plohe pa so očistile ceste.

Za veseljem pride tako rada žalost: 12. 5. je vse kolonije pretresla vest: 75-letni Slavko Rugelj je umrl pri gašenju ognja na vrtu. Ogenj ga je obžgal tako hudo, da je na posledicah tega umrl. Rad je obiskoval našo službo božjo, raznašal veliko let „Našo luč“, vedno je bil pripravljen pomagati bližnjemu. Izredno velika udeležba pri pogrebni sveti maši v Merlebachu 15. 5. je pokazala, da je bil splošno priljubljen. Cerkevni zbor „Slomšek“ mu je na 30. dan s hvaležnostjo zapel krasno sve-

to mašo kot na praznik sv. Trojice.

2. 6. je bila cerkveno pokopana v Stiringu Marija Eržen, por. Kreid; 31. 5. je umrl 61-letni Avgust Češek za kamnom na pljučih; 24. 6. je umrl naš rojak Johan Razpet, roj. 1901 v Cerknem; 5. 7. je umrla v Creutzwaldu dobra mati Jožefa Hauptman, vdova, roj. Tomše; 5. 7. je umrla tudi Suzana Peterlin v 63. letu. Dolgotrajno bolezen je prenašala silno vdano in bila zgledna mati; 5. 7. je umrl v bolnici Hochwald Avgust Vidergar, imel je kamen na pljučih; 30. 7. pa je umrla 87 let stara mati Jožefina Škoberne, roj. Sotlar, zelo dobra, zgledna krščanska mati. V dolgotrajni bolezni ji je bila velika pomoč mesečno sveto obhajilo.

Vsem rajnim želimo večno plačilo — sorodnikom pa izražamo globoko sožalje!

Po žalostnih podatkih o rajnih se obrnimo zopet k veselju: Antonija Natalija Kink, *krščena* 22. julija 1973 v Merlebachu, je naredila veselje očetu Ivanu in materi Antoniji, roj. Marinšek.

Vso srečo želimo otroku in staršem!

Enako želimo vso srečo naši dobri cerkveni pevki Marlenki Sajovec in njenemu ženinu Gastonu Lorsung, ki sta 30. 6. v župni cerkvi v Merlebachu med slovesno sveto mašo — pri kateri je pel naš dirigent g. Šinkovec s svojim zborom — sklenila pred Bogom zvestobo drug drugemu. Zelo nas je vse veselilo, ko smo videli veliko

število naših rojakov od tu in drage sorodnike iz domovine ter tudi številne domačine. Želimo, da bi z lepim petjem še dolgo delala veselje Bogu in vernikom!

Naša društva so v zadnjem času organizirala lepe prireditve, krasne izlete, o katerih so prinesli domači časopisi obširna poročila z lepimi slikami. V okolici imamo 45 narodnosti: vsi pa z veseljem ugotavljajo, da naši rojaki v izredno velikem številu zlasti pri pogrebi pokažejo veliko medsebojno ljubezen. Društva naročajo svete maše za svoje člane in članice ter se jih udeležijo z zastavo. Enako je opaziti, da je vedno največ naših rojakov okrog postelj bolnikov.

O našem romanju v Lurd bomo poročali v prihodnji številki.

Vsem našim rojakom veliko zdravja v lepi prihajajoči jeseni!

Stanko iz Merlebacha

NICA

Tudi naše vrste je obiskala smrt in to nenadoma. 1. maja je v svojem stanovanju v Rocheville umrl nenadne smrti Alojz Vatovec. Pokopan je v Le Cannet nad Cannes. Bil je tih in miren, skoraj boječ značaj in ga je zato redko kdo med nami poznal. Smrt ga je doletela komaj mesec dni potem, ko se mu je rodil otrok. Naj počiva v miru.

Vsako prvo soboto v mesecu se zbiramo k skupni maši v Cannes — La Bocca. 2. junija je bil v tamkajšnji cerkvi St. Pierre *krščen* Filip Kogoj. Srečnim staršem čestitamo. — Na binkošti pa je v Nici prejel *zakrament sv. birme* Kosmačin iz St. Rocha. Naj mu Sv. Duh pomaga, da bo v življenju zvest pričevalec Kristusov.

Na binkoštni ponedeljek smo se

Čeprav je v Cannesu in okolici malo Slovencev, se nas vedno vsaj toliko zbere k slovenski službi božji na prve sobote.

Na binkoštni ponedeljek se je lepo število Slovencev zbralo na „piknik“ v Berthemont-Les Bains.

namenili v hribe in smo skupno preživeli dan v Berthemont-Les Bains. Zbralo se nas je lepo število Slovencev in nam bo ta izlet ostal v lepem spominu. Sestre, pri katerih imamo v kapeli vsako nedeljo slovensko mašo, so nam velikodušno dale na razpolago svoj počitniški dom.

Sedaj v septembru smo se spet vrnili s počitnic, ki smo jih večina preživeli v rojstnem kraju v Sloveniji. Začenja se redno življenje in se bomo spet vsako nedeljo ob 10. uri zbirali pri slovenski službi božji. Po romanju v Lurd, ki je od 3. do 9. septembra, se bo spet začel verouk. O vsem boste še obveščeni.

nemčija

**VELIKI PRIJATELJ SLOVENCEV
JE UMRL**

Točno pred enim letom smo pod enakim naslovom poročali o smrti prelata Teodorja Tensunderna. To pot sporočamo, da je sredi maja umrl prelat Avgust Hegenkötter, prav tako velik prijatelj Slovencev.

Pokojnik je bil rojen 3. maja 1885 v Neubeckumu na Vestfal-

skem. Leta 1908 je postal dunovnik. Že kot bogoslovec je zvedel, da živi na rensko-vestfalskem industrijskem ozemlju okoli 50.000 Slovencev, ki delajo po rudnikih in so brez svojega duhovnika. Prijavil se je k pouku slovenščine že v nemškem bogoslovju, po novi maši pa se je učil v frančiškanskem samostanu v Kamniku. Slovenija mu je prav tedaj posebno prirastla k srcu.

Po vrnitvi na Vestfalsko je bil nastavljen za kaplana v Moersu-Meerbecku. V tem kraju je tedaj živel okoli 3.000 Slovencev iz Zagorja, Trbovelj, Dola in drugih krajev južne Štajerske. Ob nedeljah je imel on zanje slovensko mašo. Zanje je tudi ustanovil Društvo sv. Barbare, zavetnice rudarjev, Bratovščino rožnega venca in pevsko društvo.

Po trinajstih letih je bil prestav-

Krstna voda je prerodila Filipa Kogoja iz Cannes-La Bocca v božjega otroka.

ljen za župnika v Ossenberg, pa je še obiskoval Slovence v Meerbecku in med njimi dušnopastirsko deloval. V tem času je obiskal vse Slovence v münstrski in paderbornski škotiji.

Posebej je treba omeniti izredno veliko in lepo delo pokojnika med drugo svetovno vojno. Mnogo Slovencev so nacisti preselili v Nemčijo in jih zbrali v taborišča. In ti Slovenci po taboriščih so bili posebna Hegenkötterjeva skrb: obiskoval jih je, jih tolažil in jim vlival poguma. „Po vsaki nevihti zasije sonce,“ jim je pravil in pa: „Babilonska sužnost je trajala 70 let, vaše bo veliko prej konec.“ Ni čudno, da mu je zaradi takih

*Prelat Avgust
Hegenkötter
pri papežu.*

Slovesna blagoslovitev Slovenika

Srečanje Slovencev s Pavlom VI. v cerkvi sv. Petra (20. junija ob blagoslovitvi Slovenika)

V dneh od 18. do 21. junija je bilo pravo slovensko slavlje v Rimu ob blagoslovitvi slovenskega zavoda v Rimu.

Zavod „Slovenik“, ki je bil po dolgih pripravah in žrtvah kupljen in urejen z denarnimi prispevki Slovencev po vsem svetu, zlasti naših rojakov iz Severne Amerike, je v prvi vrsti namenjen slovenskim duhovnikom, da bodo mogli poglobiti bogoslovne študije. Ob vstopu vanj je vzdana plošča z

napisom: „Slovenci širom po svetu, hvaležni za dar vere ob 1200-letnici pokristjanjenja, izročajo Slovenik slovenskemu narodu, da bi mu hranil naprej v prihodnost plamen evangelija in luč kulture. Dom so blagoslovili slovenski škofje dne 18. junija, za časa Pavla VI. in prvega slovenskega metropolita Jožefa Pogačnika.“

V ponedeljek, 18. junija, zvečer torej je ljubljanski metropolit blagoslovil hišo, koprski škof Jenko

pa posvetil oltar, v katerem so vzdane svetinje sv. Tomaža Akvinskoga, sv. Janeza Vianneya in blaženega Maksimilijana Kolbeja, ter z mariborskim škofom Držčnikom in njegovim pomožnim škofom Grmičem opravil sveto daritev.

Kapelo krasi krasna umetniška vezenina, ki predstavlja trojno Cerkev: trpečo, v svetu delujočo in poveljano. Vezenina je delo nedavno umrlega akademskega

besed grozil Dachau: le za las mu je ušel.

Zaradi njegovega medvojnega dušnopastirskega dela po nemških taboriščih ga je papež imenoval za prelata, ljubljanski in mariborski škof pa za častnega svetnika.

Glavno imenovanje je seveda prišlo ob srečanju z Bogom: prav gotovo je moralo biti tudi to nemajhno, saj je bil pokojni gospod mož globoke vere in velike dobrote.

Pogrebno mašo je bral njegov škof, navzočih je bilo štirideset duhovnikov in velika množica vernikov. Vsi so si bili edini v prepričanju, da se poslavljajo od velikega moža.

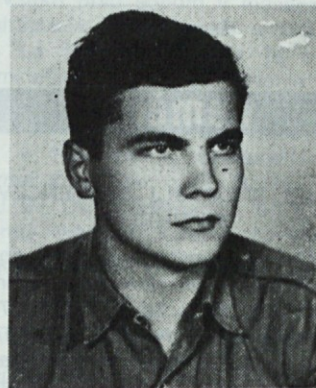
Pokopali so ga v Twistednu pri

Kevelaerju ob nemško-nizozemski meji.

OBERHAUSEN

16. junija se je pri delu smrtno onesrečil 29-letni Anton Sodja, Zapolarjev iz Češnjice v Bohinju. Gradbeno podjetje iz Düsseldorfa, pri katerem je bil zaposlen, je prevzelo prekrivanje streh na lopah letališča v Hamburgu. Tam se mu je na podstrešju udrla pod nogami in je padel sedemnajst metrov globoko. Nekaj ur so se zdravniki zaman borili za njegovo življenje. Umrli je poldrug tisoč kilometer daleč od domovine. Potem pa dolgi in zapleteni postopek za prevoz domov, tako da je imel pogreb šele 30. junija. Na pokopališču v Srednji vasi v Bo-

hinju so se poslovili od njega mnogi znanci in prijatelji. Njegov sosed, ljudski pesnik Franc Ur-

Pok. Anton Sodja

slikarja Staneta Kregarja. Kapelo je blagoslovil v torek, 19. junija, ljubljanski pomožni škof Lenič, mašo pa je opravil goriški nadškof Cocolin. Tem obredom seveda niso mogli prisostvovati vsi romarji, ki se jih je iz vseh krajev sveta zbralo čez 2000, so si pa vsi že prej po skupinah ogledali zavod.

Vsi romarji, katerim so se pridružili tudi predstavniki rimskih kongregacij, med njimi trije kardinali, so se zbrali v torek, 19. junija, popoldne v veliki dvorani Avditorija. Najprej je Slovenski oktet iz Ljubljane dovršeno zapel osem pesmi, nato je ravnatelj Slovenska, msgr. Jezernik, ki ima za uresničitev zavoda največje zasluge, pozdravil vse zbrane, nakar je pisatelj Alojzij Rebula v prelepem govoru prikazal zgodovinska in narodna vprašanja Cerkve na Slovenskem. Za njim se je dobrotnikom zahvalil ljubljanski metropolit Pogačnik. Potem so nastopili posamezni pevski zbori iz Slovenije in „Gallus“ iz Celovca ter „Rečan“ iz Benečije, končno pa so zapeli vsi zbori skupaj. Celotno srečanje je bilo edinstveno doživetje.

Višek slavlja je bila sreda, 20.

junija. Ob osmih je bila maša v apsidi cerkve sv. Petra, kjer je s slovenskimi škofi somaševalo 100 slovenskih duhovnikov z vsega sveta. V pridigi je mariborski škof Grmič med drugim poudaril, da moramo biti kristjani, kljub težavam v Cerkvi in v svetu, res luč sveta in sol zemlje, ne pa samo „kajfeži“.

Opoldne je bila v cerkvi sv. Petra avdienca pri papežu. Slovenci smo bili na častnem mestu, napolnili smo velik del srednje ladje. Papež je pozdravil slovenske škofo in romarje in v kratkem, pristrčnem govoru poudaril pomen slovenskega zavoda v Rimu, kateremu je podelil naslov „papeški zavod“, s čimer je zavod vzet pod posebno zaščito Vatikana. Nepozabni bodo ostali trenutki, ko je papež prišel pozdravit slovenske romarje, ko mu je Slovenski oktet zapel „N'mav čez izaro“ in ko se je rokoval z našimi romarji, ki so mu izročili več lepih daril.

Mnogi romarji iz domovine so morali takoj po avdienci na pot, vsi ostali pa so se zbrali v četrtki v cerkvi sv. Klementa, na grobu sv. Cirila, kjer je v pridigi mariborski škof Držičnik poudaril

odločilnost dela svetih bratov Cirila in Metoda za našo versko in narodno bitnost, poudaril pa tudi našo nalogo in naše poslanstvo, da svoje versko in narodno bogastvo poglobljamo in razvijamo za sedanost in za bodočnost.

Omeniti moramo seveda še koncert slovenske pesmi v papeški dvorani za sakralno glasbo, kjer je nastopil Slovenski oktet s celovečernim programom. Bilo je res pravo zmago slovenske pesmi, ki ga je pripravil Slovenski oktet. Koncertu so prisostvovali številni gostje in povabljeni Slovenci.

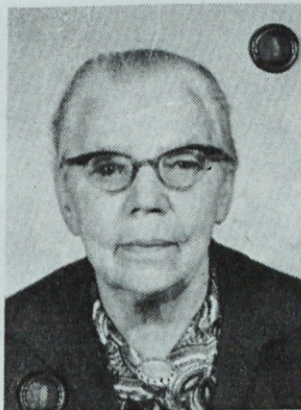
Na slovenski zavod v Rimu smo lahko vsi ponosni, ker smo prepričani, da bo res služil samo verskim in narodnim koristim, ponosni tudi na slavje ob blagoslovitvi. Menda je celo jugoslovanski veleposlanik pri Vatikanu čestital slovenskim škotom, ki so ga povabili, da si je zavod ogledal, in ki jih je, kakor razberemo iz časopisnih vesti, obenem z različnimi kurijskimi kardinali in predstavniki vatikanskih uradov povabil na kosilo. Sicer pa, kjer je bilo ljudstvo, zastopnikov „ljudske oblasti“ ni bilo.

banc Sokličev, mu je v slovo sestavil pristrčno pesem.

10. julija je umrla devetdesetletnica ga. Margareta Podreberšek iz Moersa.

Rojena je bila 20. junija 1883 v družini Sterle v vasi Bukovec, župnija Rob na Dolenjskem. Ko je bila stara osem let, so doma pogoreli. Oče je odšel v Ameriko, ona pa služiti k bogatim kmetom, da je napravila doma prostor ostalim trem otrokom in ubogi materi. Niti šole ni mogla redno obiskovati. Učila se je najnujnejšega na paši in bila je večkrat odlična in pohvaljena. Petnajstletna je šla za služkinjo v Ljubljano. Leta 1907 je prišla k bratu v Meerbeck (Moers) in se zaposlila v tovarni. Leta 1908 jo je zasnubil vdovec

Franc Podreberšek. Primožila je petletnega fantka, za svojo pa vzela siroto brez mame, nečaki-

Pok. Margareta Podreberšek

njo Marijo. Za oba otroke je bila boljša od rodnih mater.

Drugo vojno je preživela v Kranju, povojna leta pri Sv. Vidu nad Cerknico, leta 1958 pa se je spet nastanila v Meerbecku v Nemčiji. Svoj visoki življenjski jubilej je praznovala v bolnici.

Tri tedne zatem je mirno zaspala za vselej. Zadnje ure je preživela ob skrbni negi na domu svoje pohčerjenke Marije, poročene Otto, v Düsseldorfu.

Bila je žena z velikim srcem. Znala se je razdajati ne samo domačim; ob njeni smrti so se premnogi naši Slovenci spomnili njenih dobrot. Četudi ni sama imela, je rada dala. Četudi ji ni bilo vedno lahko pri srcu, je ostala družabna in postrežljiva. Njena skrivnost: trpljenje od otroštva,

Fotografiji na tej strani:

Nad 60 otrok in preko 100 slovenskih mater se je udeležilo maternelskega dne v Stuttgartu v nedeljo, 13. maja. Otroci so pripravili polurni program v dvorani Friedenau.

pogostoma, tudi čez teden k maši, iskrena otroška ljubezen do Marije.

Hvala ji za zgled plemenite žene, globokoverne kristjane in zveste Slovenke!

KÖLN

V zadnjem času je bilo gotovo največje doživetje naše „binkoštno srečanje“ v Bonn-Bad Godesbergu. Dolga priprava nanj nikakor ni bila zaman. Slovenski rojaki smo se sešli na ta dan v nemški prestolnici iz vseh koncev Porenja in Porurja.

Čeprav je najprej kazalo na dež, se je napravil krasen dan.

Že po nekajletni tradiciji binkoštnih srečanj smo se sešli najprej v božjem hramu sv. Alberta Velikega. Veseli smo pozdravili v

svoji sredi izseljenske duhovnike g. Kunstlja iz Londona, g. Gaberca iz Belgije, g. Jereba iz Bremana in urednika „Ognjišča“ g. Boleta iz Kopra.

Vsi štirje so somaševali. Urednik „Ognjišča“ je med mašo iskreno spregovoril o Kristusu.

Po maši smo zavili v lepo dvorano — Stadthalle — v Bad Godesbergu. Vesel in pester popoldan je gotovo vsakemu pomnožil dobro voljo. Hvaležni smo dragim gostom iz Belgije. Njihov pevski zbor in ansambel „Veseli bratci“ so bili res neutrudni. Domače viže in mile melodije slovenskih pesmi ne puste srca mrzlega. Posrečenim šalam smo se tudi prisrčno nasmejali. Geslo dneva — Bog živi ves slovenski svet — je vsebovalo vse naše želje in upe.

HESSEN

Bili smo na binkoštnem srečanju v Göppingenu. Čeprav je ta Göppingen od nas tako daleč in pot dolga, se nas je zbralo za poln avtobus. Mnogi pa so šli iz raznih krajev z lastnimi avtomobili. Zvečer smo bili pa le zadovoljni, da smo se udeležili srečanja in smo bili enotni v mnenju: „Splacalo se je.“

Zadnji dan v maju, bil je praznik Vnebohoda, nas je obiskal dr. Janez Zdešar, delegat slovenskih duhovnikov v Nemčiji. V pridigi nam je razlagal, kako mora kristjan živeti po svojem krščanskem prepričanju, in da mu k temu pomaga ravno udeležba pri nedeljski službi božji.

Poročili so se: V Darmstadtu Franc Majhen iz Sv. Jakoba v Slovenskih goricah in Ružica Havriljuk iz Ivanovega; v Roßdorfu Anton Slana iz Stare nove vasi in Danijela Polak iz Ivankovcev; v Frankfurtu Alojz Gomboc iz Murskih črncev in Marija Gergorec iz Andrejcev.

Novim zakoncem naše čestitke in mnogo blagoslova na novi življenjski poti!

Krščeni so bili: v Frankfurtu Marjan Novak, sin Martina in Julijane, roj. Hren; Silvester Brec,

Na prvomajskem izletu na Hohenrechbergu so Slovenci iz stuttgartske okolice pekli prašička na ražnju

sin Silvestra in Darinke, roj. Humar; Nikolaj Irgolič, sin Boruta in Doroteje, roj. Pečnik; Dušan Bencek, sin Petra in Marije, roj. Martinčič; v Mainzu Monika Račič, hčerka Janeza in Štefke, roj. Andrejaš; v Lichu Andrej Mario Vinetič, sin Andreja in Dušanke, roj. Dekanič; v Darmstadtu Aleksandra Elizabeta Novak, hčerka Antona in Branke, roj. Šalomon, ter Tatjana Jo Herbstritt, hčerka Manfreda in Jožice, roj. Kodra. Staršem čestitke, obenem pa naj bi se zavedali dolžnosti, ki so jo sprejeli ob krstu svojih otrok!

STUTTGART / OKOLICA

Šmarna gora, šmarnice in prašiček: 1. maja smo privedili izlet na Hohenrechberg. Ta hrib je tako podoben slovenskemu svetu, da smo ga krstili za Šmarno goro. Na njem najdeš baročno cerkvičo, župnišče z mežnarijo, polno košatih lip in kostanjev ter vsekrog zeleno trato, po kateri se nemoteno giblješ. Na vse strani se ti nudi krasen razgled. Prav do Stuttgarta lahko vidiš.

Topel, sončen dan je privabil okrog 250 rojakov v majniško krasoto Hohenrechberga. Prihajali so posamič in počasi in do treh popoldne, ko so bile napovedane šmarnice s petimi litanijami, se je cerkviča napolnila.

Po šmarnicah je izza kamnitega porobja zadišalo po pečenki. Tam se je namreč pekeli prašiček na ražnju in prijeten vonj je pritegnil vse izletnike v bližino ognja. „Tri bi bili morali speči, da bi vsak vsaj malo dobil,“ so potem govorili tisti, ki niso prišli na vrsto za košček pečenke.

Sem hodil po zemlji slovenski: Tak naslov je imelo skioptično predavanje aprila meseca v Stuttgartu, med katerim smo obiskali slovenski gorski svet od Uršlje gore preko Kamniških planin in Julijcev tja do Blejskega in Bohinjskega kota. Tudi Prešernovo rojstno hišo v Vrbi smo obiskali. — Nabito polna dvorana Friedenau je

potrdila, da so naši delavci za tovrstna predavanja zelo hvaležni.

Mamica je kakor zarja: V nedeljo, 13. maja, smo v Stuttgartu praznovali materinski dan. Za službo božjo je bila to pot cerkev polna kot že dolgo ne. Tudi k obhajilni mizi je pristopilo več ljudi kot navadno. Seveda, mamico ima vsak, bodisi živo ali mrtvo, in slab človek bi bil, če se je ne bi spominjal v molitvi!

Ko smo po maši napravili spo-

Slovenski prvoobhajanci v Esslingenu v Nemčiji. Lepo je bilo njihovo prvo srečanje z evharističnim Kristusom.

minsko fotografijo, smo ugotovili, da je bilo navzočih 60 otrok in preko 100 mater.

Kot cerkev se je napolnila tudi dvorana Friedenau za proslavo naših mater. Polurni spored z nagovorom, deklamacijami, petjem in muziciranjem so pripravili otroci slovenske sobotne šole v Esslingenu. S pesmijo so pozdravili navzoče matere tudi otroci iz Sindelfingena. Da ni ostalo vse le pri besedi, so si naše gospodične Majda, Olga, Fanika in Ančka zavezale predpasnike ter postregle materam s kavo in torto ter otrokom s pecivom. „Kaj takega pa do sedaj še ni bilo,“ si potem slišal po dvorani.

Stroške te materinske proslave je krila blagajna družabnih prirediteljev v okviru slovenske fare.

Telovo — prvo sveto obhajilo: Na praznik sv. Rešnjega Telesa, 21. junija, je v Esslingenu pristopilo 13 slovenskih otrok k prvemu svetemu obhajilu. Ker se jim je pridružilo še 10 drugih otrok, ki so že spomladi prejeli prvo sveto obhajilo v okviru nemških far, kjer stanujejo, je bilo tako zbranih ob oltarju 23 naših otrok. Po starem slovenskem običaju je cerkvenemu slavlju sledila skromna zakuska in farni dvorani pri cerkvi sv. Elizabete. Tudi spomin na prvo sveto obhajilo smo ohranili in podarili otrokom Brezjansko Marijo v okviru z naročilom, naj radi molijo pred to podobo.

Z avtom v hišni vogal — tri smrtne žrtve: V noči med 23. in 24. junijem so pri prometni nesreči v Knittlingenu izgubili življenje trije mladi Slovenci: Drago Germ (1946) iz Maribora, njegov sorodnik Anton Slameršek (1949) iz Župečje vasi pri Ptujju in Adolf Furlan (1952) iz Maribora. Zadnja dva sta ravno odslužila vojake in prišla po kruh v Nemčijo, naslednjega dne naj bi bila pričela z delom v Ulmu. Iz kakšnega vzroka je avtomobil zavozil naravnost v hišni vogal sredi Knittlingena, niso mogli pojasniti, ker je bil avtomobil popolnoma uničen in voznik z obema kolegom na mestu mrtvih. Trupla pokojnih so prepeljali

v domovino. — Vsem prizadetim naše iskreno sožalje!

Novorojenčki: V Waldstettenu Ervin Pliberšek, sinko Edvarda in Nade; v Aalenu Lidija Kos, hčerka Franca in Marije; v Ohnastettenu Brigita Brus, hčerka Franca in Jožice; v Stuttgartu Tanja Rozman, hčerka Ivana in Marjete, kakor tudi Klavdija Lakner, hčerka Petra in Danice; v Ludwigsburgu Aleksandra Hribar, hčerka Edvarda in Marice; v Schorndorfu Brigita Ciglar, hčerka Jožefa in Štefke; v Forchtenbergu Sonja Ribarič, hčerka Andreja in Julijane. — Tople čestitke!

Pred poročni oltar sta šla v Ludwigsburgu Edvard Hribar in Ljubljane in Marica Brčko iz Jakovelj. V domačo faro sta se šla poročiti Ivan Rozman iz župnije Št. Rupert, in Marjeta Kavčič iz Ivanjskega vrha. — Čestitamo!

MÜNCHEN

Na praznik Vnebohoda smo se peljali s posebnim avtobusom na izlet v Garmisch-Partenkirchen.

Vreme je sprva slabo kazalo, popoldne se je pa naredil sončen dan, da je bilo veselje prebiti nekaj ur v naravi. Stranska kapela velikega benediktinskega samostana v Ettalu je odmevala od našega petja med mašo, tako da so prihajali tudi tujci poslušat. Po kosilu smo si ogledali najmanjši in najlepši grad bavarskega kralja Ludvika II. Lindenhof, sredi prelepih vrtov.

Ker nismo mogli k vznožju Zugspitze, najvišje nemške gore — pot je bila namreč zaprta — smo se spravili na olimpijsko smučarsko skakalnico v Garmischu: skoraj vsi smo se dvigali po nerodnih stopnicah, ki jih ni hotelo biti konec, prav do odskočnega mostiča. Čudovit razgled po dolini in pa šmarnice, ki jih je cvetelo okrog skakalnice na kupe — to je bilo bogato plačilo za naporni vzpon.

Na poti domov smo se ustavili za dve uri na vrtu neke restavracije ob jezeru Walchensee. Kle-

pet in petje in božja kapljica — vse je ustvarjalo v nas dobro voljo in razigranost.

Pevski zbor „Doneči zvon“ je priredil 16. junija koncert v Bürgerbräukeller-ju in se nam tako v polni zasedbi in s polnim programom prvič predstavil.

Program je obsegal osemnajst pesmi, kar je za prvi nastop in za okoliščine, v katerih se zbor vadi (velika oddaljenost pevcev, vaje po dnevnem delu ob večerih...), zelo veliko. Tudi izbor pesmi je, tako po melodiji kot po vsebini, popolnoma prepričal. Omeniti je še treba, da šteje zbor 25 pevcev in pevk, kar za naše razmere ni malo.

Petje je bilo uglaseno, včasih zelo izdelano, drugič nekoliko manj, kolikor je bilo pač časa za vaje posameznih pesmi. Pomanjkljivosti, kolikor jih je bilo, gredo vsekakor na rovaš že omenjenih izrednih okoliščin, v katerih se mora zbor uriti. Upoštevač to je treba priznati, da je bil koncert lep, na višini, gotovo za naše razmere nadpovprečen. Vse priznanje, zahvala vsem, ki so pri nastanku zbora, vajah in koncertu kakorkoli sodelovali. Ljubiteljem petja je koncert nudil velik užitek.

Glede poslušalstva je treba omeniti dvoje: najprej škoda, da ni bilo več poslušalcev (zanima nja za pevsko kulturo je med nami gotovo še premalo), potem pa škoda, da niso vsi tisti, ki so se prireditve udeležili, med petjem soustvarjali prepotrebnega popolnega molka.

Zboru pa: pogumno naprej, kajti vreden je trud za našo pesem!

Poročili so se: Abdul Jabbar Wein iz Pakistana in Alojzija Pavkovič iz Dol. Radulj; Stjepan Brajković iz Bjelovara in Nada Štimec iz Križmanov pri Kočevju. Iskreno čestitamo!

Krščeni so bili: Robert Kristan, sin Janeza in Marije, roj. Vidmar; Rozvita Fajfar, hči Antona in Marije, roj. Ilešič; Zorica Karanović, hči Ilja in Milke, roj. Grahovec; Dušan Časar, sin Štefana in Šte-

fani je, roj. Bračun; Kornelija Varga, hči Emila in Katarine, roj. Devčič; Klavdija Ulrika Perkovič, hči Jožefa in Renate Gizele, roj. Gorenc; Peter Ambrožič, sin Vinca in Marjane, roj. Renko; Andreja Artič, hči Antona in Ivanke, roj. Svetec. — Staršem čestitamo, krščencem pa želimo vse dobro v življenju!

nizozemska

V Heerlerheide nas je 3. junija nenadoma zapustila gospa Maria Odilia Hermans, žena g. Franca Grila, predsednika društva sv. Barbare za to področje. Slovenci pokojnici veliko dolgujejo. Čeprav ni bila slovenskega rodu, smo jo videli pri vsaki naši službi božji in pri vsaki slovenski prireditvi, dokler ji je zdravje dopuščalo. Bolj kot mnogi Slovenci je živela s slovensko skupnostjo. S srcem je bila z nami v veselih in žalostnih trenutkih. Letni odmor je s svojo družino redno preživela v Sloveniji. Poleg lepih dni ji je življenje prineslo tudi težke križe. Nenadoma je zgubila 20-letnega sina Nikolaja in nekaj let pozneje še 36-letnega zeta Antona Robeka. Teh udarcev verjetno nikoli ni popolnoma prebolela.

Njena zadnja zemeljska pot je bila ganljiva. Spremljali so jo številni rojaki in domačini. V cerkvi in na pokopališču je pretresljivo lepo zapel „Zvon“. Čeprav je bil delavnik, so bili vsi pevci navzoči. S tem so na lep način pokazali spoštovanje do pokojnice in njene družine.

Težko prizadeti družini izrekamo krščansko sožalje, našo drago pokojnico pa bomo vključili v svoje molitve.

Dobrih 10 dni kasneje so se številni slovenski rojaki in holandski domačini zbrali v Brunssumu k pogrebu rojaka g. Mihaela Repeca, ki je dočakal skoraj 82 let. Bil je srečen in vzoren družinski oče, ki je vse svoje sile posvečal ženi in otrokom ter jih obdajal z lju-

Skupina Slovencev v Emmabodi na Švedskem, ki se je zbrala k maši ob obisku izseljenkega duhovnika p. J. Sodje.

beznijo. Bil je mož velike in preproste vere. Hvaležen je bil za vzorno oskrbo od strani svojih otrok. Smrt ga je združila z njegovo ljubo in skrbno ženo Marijo, s katero je delil vesele in grenke ure življenja celih 46 let. Okoliščine njegove smrti so zanimive. Pri dobrem zdravju je obiskal svojo hčerko in njeno družino v Avstriji. Srečanje je bilo veselo. Dobro se je počutil in nihče ne bi mislil, da se je za vedno poslavljaj. Ko je prišel domov, je zbolel in po nekaj dneh mirno umrl. Starozavezni očaki so se tako vračali k svojemu Stvarniku. Naj počiva v miru. Hčerkama in njunima družinama izrekamo toplo sožalje.

švedska

Kaj naj rečem o mojem drugem obisku med Veliko nočjo in Binkošti? Da mi je vaš večni dan omogočil še več obiskov, da smo se srečali skupno na 17 krajih, za kar se moram zahvaliti tudi „Tedenmu pregledu“, ki vas je teden za tednom obveščal, da smo imeli nekaj lepih slavij, štiri krste in cerkveno poroko (ki velja tudi za civilno) — glavno pa se mi zdi, da smo se še bolj približali, globlje razumeli, si medsebojno dajali poguma in se osrečevali.

Globoko sem se čutil blizu vsakemu, ko sem bil med vami — tem bolj čutim oddaljenost, ko sem sredi dela na svojem rednem mestu. Tako mi je nujnost prihoda stalnega duhovnika še bolj jasna. Bajje je čez šest tisoč Slovencev — brez vodnika.

Za danes upam, da ste poslali kaj slik na upravo „Naše luči“ s s kratkim poročilom o dogodku z imeni in dnevom.

Hvala vam za vse in na svidenje konec oktobra!

Vaš Janez.

EMMABODA

Ko je bil p. Sodja zadnjič na Švedskem, njegov obisk pri nas ni bil v načrtu. Izseljenki duhovnik je imel le en naslov in ko se je na njem oglasil, smo sprožili pravo obveščevalno akcijo. K skupni maši 1. maja se nas je za te razmere zbralo kar lepo število. P. Sodje je za njegov obisk lepo zahvaljujemo in želimo, da bi se kmalu spet ustavil pri nas.

švica

Slovensko romanje v Einsiedeln: Slovenci, zaposleni v Švici, priredimo enkrat na leto naše romanje in srečanje na „švicarsko Brezje“ v Einsiedeln. Letos obhajalje na strani 38)

Kako je živel Jezus?

Neke noči so bili učenci sami na morju. Neznana človeška postava se je jela pomikati proti njim. Zdelo se je, da hodi po vodi. Menili so, da je prikazen. Prevzel jih je strah. Kmalu pa so prepoznali Jezusov glas, ki jim je govoril, naj se ga ne boje.

Peter se je hotel prepričati, če je res Jezus. Od daleč ga je prosil, naj mu pomaga, da pride k njemu po vodi.

„Pridi!“

In Peter je stopil čez rob ladje in začel hoditi po vodi. Kmalu pa ga je obšel nemir. Zbal se je, da bi ga Jezus izpustil izpred oči in zapustil. Čim je podlegel tej misli, se je že pogrezal v vodo.

„Gospod, pomagaj mi!“

Jezus mu je stegnil roko naproti in rekel: „Kako malo mi zaupaš! Zakaj si dvomil?“

Učenci so hodili za Jezusom navdušeno in velikodušno. Vsak pa je imel svoj značaj in svoje napake. On jih je imel kljub temu rad. Kot dober vzgojitelj je izrabil vsako priložnost za njihovo vzgojo.

E. KÄSTNER:

Pikica in Tonček

Krevlov Bine je opozoril gospoda Kramarja, da odhaja Pikica z gospodično Roženkrančevo, svojo vzgojiteljico, vsak večer naskrivaj zdoma. Hodita, oblečeni v beračici, beračit na Ribiški most.

Gospod Kramar se je ob odhodu od doma vedel, kot da gre v opero, v resnici pa je poslal tja le svojo ženo, sam pa se je skrtil za drevo nasproti hiše in čakal. Res je kmalu opazil Roženkrančevo in Pikico, kako sta odšli proti mostu beračit.

Nekaj časa ju je opazoval, potem pa pomignil taksiju: „Peljite me kar le mogoče hitro k operi!“

Tonček, ki je tudi beračil na mostu, je nenadoma opazil zaročenca gospodične Roženkrančeve. Ta je prišel preko ceste, se približal Roženkrančevi in potegnil iz njene torbe ključe. Potem je zbežal..

Tonček ni dolgo premišljal. Stekel je v prvo restavracijo, potegnil iz žepa groš in planil v telefonsko celico.

Debela Berta je sedela v kuhinji, jedla kruh s salamo in pila

kavo. Nenadoma je zazvonil telefon. Oddrsala je k aparatu. „Stanovanje ravnatelja Kramarja,“ je rekla.

„Ali lahko govorim z gospodom ravnateljem?“ je vprašal otroški glas.

„Ne,“ je rekla Berta, „gospod so odšli z gospo v opero.“

„Kdo pa je pri telefonu?“

„Služkinja pri Kramarjevih.“

„A tako, debela Berta!“ je vzkliknil otrok.

„Pustimo tisto, debela,“ je rekla užaljeno. „Berta pa je pravilno. In s kom imam čast govoriti?“

„Pikičin prijatelj sem,“ je rekel otroški glas. „Ženin gospodične Roženkrančeve bo vsak čas pri vas.“

„Vzgojiteljica vendar že zdavnaj spi!“ je rekla Berta.

„Kje neki!“ je rekel otroški glas. „Razen vas ni žive duše v stanovanju.“

„Kaj? Da Roženkrančeva in Pikica nista v svojih posteljah?“

„Nista ne,“ je vzkliknil otrok. „In zdaj pride ženin, da bi vlomil. Ključke že ima. In načrt stanovanja tudi. Vsak čas bo pri vas.“

„Lepa je ta,“ je rekla Berta. „Kaj naj le storim?“

„Takoj pokličite policijo! Potem pa poiščite kakšno lopato za premog ali kaj podobnega! In ko ženin pride, ga česnite po butici!“

Berta se od samega zmajeva-

Pot pod noge

Micka si je nataknila namesto krila hlače, obula močne čevlje, na glavo si zavezala pisano ruto, v nahrbtnik vtaknila kos kruha, klobaso in steklenico kave, nahrbtnik vrgla čez ramo, v roko vzela gorjačo — pa hajdi po svetu! Telo se bo utruđilo, duša pa spočila!

nja z glavo in šklepetanja z zobmi skorajda ni mogla ganiti. Vsa je bila iz sebe. Pufi, ki je čepel v svoji košari pred Pikičinimi

vratih, je vstal, se pretegnil in capljaj za Berto. Zdaj se je opogumila in telefonirala policijski stražnici.

„Tako,“ je rekel uradnik. „No, takoj pošljem svoje ljudi.“

In zdaj je Berta iskala kaj, s čimer bi udarila. V otroški sobi je nazadnje našla dva lesena kija, s katerima je Pikica včasih telovadila. Enega teh kijev je vzela v roko, se postavila k vratom na stopnišče in ugasila luč na hodniku.

Tedaj je nekdo prišel po stopnicah. Vzela je kij v roko in pridržala sapo. Tisti Nekdo je stal pred vrati.

Tisti Nekdo je vtaknil ključ v ključavnico in zasukal. Potem je pritisnil na kljuko. Vrata so se odprla. Tisti Nekdo je stopil na hodnik, ki ga je medlo razsvetljevala luč iz kuhinje. Berta je dvignila kij in treščila možakarja po butici. Mož se je optekel in se zrušil ko vreča.

„Da bi le policija kmalu prišla,“ je rekla Berta, sedla nazaj na stol, vzela kij v roko in dobro pazila.

Tedaj pa! — možakar je odprl oči in se pridvignil.

„Mi je zelo žal,“ je rekla debela Berta vsa potrta in ga drugič mahnila po glavi. Možakar je malo zastokal in se spet stegnil po tleh.

(Dalje prihodnjič)

Na kolesu

Pa recite, da ni Kosov oče praktičen mož! Nad prvo kolo posadi Polonico, nad zadnje košaro z brašnom, lepó na sredi pa sedi on in poganja kolo. Kaj pa je takemu možu voziti takšno breme! Samo pogledajte ga, kako ponosno se drži! Da se le ne bi prekucnil v jarek!

Nekega dne so hoteli po bližnici iz galilejske dežele proti Jeruzalemu skozi deželo Samarijanov. V neki vasi pa jim niso dovolili prehoda. Brata Jakob in Janez sta rekla Jezusu vsa jezna: „Naj pade ogenj iz neba na to vas in pobije prebivalce, da bo zgled drugim!“

Jezus pa, ki je prišel pridobivat srca z dobroto in odpuščanjem, ju je posvaril, da sta napačnega duha. Pokaral ju je zaradi maščevalnosti, ki je govorila iz njiju, in jima je rekel, da sta „sinova groma“.

Ob neki drugi priložnosti sta pregovorila brata svojo mater, da je posredovala zanju in zahtevala od Jezusa zanju prvi mesti v vladi, ki naj bi jo Jezus po uspeli revoluciji postavil, kot sta onadva mislila. Jezus jima je odgovoril, da ne vesta, kaj prosita, da pa jima bo dal, da bosta deležna njegovega trpljenja.

Jezus je pripravil svoje učence tudi na to, da ga bodo videli trpeti in umreti. Da bodo ohranili zaupanje vanj, jim je hotel pokazati božji svet, kateremu on pripada.

Na neki gori, kamor je povedel s seboj Petra, Jakoba in Janeza, se je pokazal v lepoti, ki je ni mogoče opisati, bleščeč kot sonce. V zamaknjeno so ga učenci videli vsega spremenjenega v pogovoru z Mojzesom in Elijem.

Svojim dvanajsterim učencem Jezus zaupa svojo Cerkev, to je skupnost vseh tistih, ki bodo vanj verovali, a pod pogojem, da bodo ostali trdno povezani z vodjem skupine, s Simonom Petrom.

Simonu je rekel: „Ti si Peter, Skala, in na to skalo bom postavil svojo Cerkev. Nikdar je zle sile ne bodo mogle omajati.“

Starši in botri Matjaža Skale in Jasne Obrez so ponosni na prvorojenčka pri sv. krstu v Zürichu.

(Nadaljevanje s 35. strani)

jamo že peto obletnico obstoja slovenske kat. misije v Švici. Tako se bomo zopet zbrali pri Mariji v Einsiedelnu na 4. nedeljo, 23. septembra, da se Mariji zahvalimo za vse, kar smo prejeli po njeni priprošnji in se ji priporočimo v varstvo še za naprej.

Program: od 10. ure do tričetrt na 12 bo prilika za sv. spoved. Ob 12. uri sv. maša s pridigo. Pri tej maši bodo somaševali vsi duhovniki, ki bodo prišli v Einsiedeln za to priliko. Med mašo bo ljudsko petje. Ob 15. uri bodo pete litanije Matere božje z odpevi v Marijini kapeli. Kdor ima narodno nošo, naj pride v narodni noši, da bo bolj slovesno. Na to srečanje pri Mariji ste vabljeni vsi Slovenci in Slovenke, ki bivate v Švici, in iz sosednjih držav. Pokažimo, da smo Marijin narod in da nismo na Njo pozabili v tujini. Glejmo, da bomo naredili dober vtis z veliko udeležbo in sodelovanjem pri sv. maši!

Dušno pastirstvo med Slovenci v Švici je sedaj razdeljeno v dva dela: *vzhodni del*, ki obsega generalni vikariat Zürich, škofijo Chur, St. Gallen in Turgau ter Schaffhausen do Badna, oskrbuje p. Fidelis; *zapadni del* pa upravlja p. Angel Kralj, ki ima svoj sedež v Solothurnu. Tako lahko nudimo več sv. maš, ki so ob sobotah zvečer in ob nedeljah v sledečem redu:

Na 1. in 3. nedeljo v mesecu je sv. maša v Amriswilu ob 10. uri dopoldne, v Zürichu pa ob 16.

uri v kripti cerkve Guthirt na NordstraÙe. — V soboto pred 2. in 4. nedeljo ob 18.30 v cerkvi sv. Petra in Pavla v Winterthuru. — Na 2. nedeljo na novo vpeljana maša ob 16. uri v Schutzenselkapelle v St. Gallnu ob baziliki. — V soboto pred 3. nedeljo ob 17.30 v cerkvi sester kapucink v Appenzellu. — Na 4. nedeljo ob 16. uri v kapucinski cerkvi v Rapperswilu. V drugih krajih po dogovoru.

P. Angel pa ima sledeči red sv. maš:

V soboto pred 1. nedeljo ob 18. uri v španski kapeli v Lausanne. — Na 1. nedeljo ob 10. uri v Fribourgu pri sestrah frančiškankah, ob 17. uri pa v Bernu — Bruder Klaus. — V soboto pred 2. in 4. nedeljo ob 19. uri v Baslu v stranski kapeli cerkve sv. Antona. — Na 2. in 4. nedeljo v Solothurnu ob 9.30 v cerkvi sv. Jožefa na BaslerstraÙe, ob 16. uri pa v kapucinski cerkvi v Oltenu. — V soboto pred 3. nedeljo bo maša v Luzernu. Čas in kraj bo javljen posebej. Za peto nedeljo še ni določeno, kje bo maša. V Bielu bo maša enkrat na mesec po dogovoru.

Krščeni so bili: V Baslu Boris Milavec, sin Antona in Marije, roj. Križman; Lea Humar, hči zobozdravnika Franca in Anke, roj. Rot; v Fribourgu prvorojenček Jurij Žurej, sin Antona in Ivane, roj. Lenaršič; v Zürichu Matjaž Skala, sin Jožefa in Anice, roj. Žukovec; Jasna Obrez, hči Emila in Elizabete, roj. Špelec; Doroteja Stunf,

hči Martina in Ane, roj. Struna. Staršem čestitamo, otrokom pa želimo mnogo božjega blagoslova!

Poroke: V Rapperswilu sta se poročila Dragoslav Miličević in Veronika Udovičič; v Amriswilu Anton Slemenšek iz Frama pri Mariboru in Majda Cankar iz Lučine; v Zürichu pa so sklenili sv. zakon: Aljoša Stahler iz Ljubljane in Angela Iskrač iz Raven na Koroškem; Alojzij Bitežnik iz Grgarja in Helena Gašpar iz Čepincev v Prekmurju; Franc Pintar iz Zg. Sorice in Ljudmila Ravnak iz Zreč; Milan Podgornik iz Stare Oselice in Marija Tomšič iz Lesc.

Od Velike noči do danes pa so se v domovini poročili sledeči pari: Ivan Braut z otoka Krk in Frančiška Štukelj iz Zasipa; Marijan Drenik in Marija Starc, oba iz Leskovca pri Krškem; Metod Fikfak iz Lokavca pri Ajdovščini in Martina Medic z Jesenic; Jožef Gruden z Nabrežine in Jelka Hrovat z Jesenic; Janez Jeršin iz Grosuplja in Ana Turnšek iz Gornjanskega; Franc Nečemer iz Lokovca pri Krškem in Ana Kokot iz Zavrč; Friderik Novak iz Loč pri Poljčanah in Helena Kočever iz Ljubljane; Peter Smole iz Zibike in Pavla Pišek iz Šmarja pri Jelšah; Viktor Strašek iz Rogaške Slatine in Ana Jordan iz Bele cerkve ter Jožef Valentinčič iz Deskel (Nova Gorica) in Ljubica Bitežnik iz Solkana (Nova Gorica). Alojz Žgavec iz Loga pri Vipavi pa si je šel po nevesto v Videm pri Ptujju. Čestitamo novoporočencem, želeč jim medsebojno zvestobo do groba!

slovinci ob meji

KOROŠKA — Kulturni dom v Ločah je bil poln domačinov in tujih gostov, ki so prišli na letošnji četrti „Večer slovenske pesmi in folklore“. Po pozdravnem govoru so nastopili: moški zbor iz Sveč, plesalci iz Sel ter muzikanti bo-

goslovci. — V zavesti ter ob spoznanju, da je efektivno sodelovanje v korist vsake narodnostne skupine, je sklenila mladina občine Pliberk ustanoviti lastno mladinsko organizacijo „Peca“. — Za konec „Tedna srečanja 73“ so nastopile v veliki dvorani doma glasbe v Celovcu folklorne skupine. Koroške Slovence je zastopalo prosvetno društvo „Zarja“ iz Železne Kaple, ki je s svojim nastopom pokazalo, da se njegovi odseki z resnostjo trudijo, da bi krepili nacionalno zavest koroških Slovencev. — Na Kostanjah so obnovili Slovensko prosvetno društvo „Drabosnjak“, imenovano po velikem koroškem ljudskem pisatelju. Nekdaj zelo dejavno prosvetno društvo je bilo zamrlo pod nacizmom. — Veliko število mladih Korošcev je prišlo v Št. Ilj na letošnji mladinski dan, ki se je razvijal pod geslom „Mladina sredi konfliktov“. Odličen okvir za mašo z beat glasbo je bila še ne povsem dograjena moderna cerkev. Pestrost popoldanskega programa je bila zagotovljena z raznimi ansambli, pevsкими zbori in folklornimi skupinami. — Mladinski zbor Slovenske gimnazije je na mednarodnem festivalu pevskih zborov v Celju zasedel tretje mesto in dobil bronasto medaljo.

KANALSKA DOLINA — Polna romarjev je bila višarska cerkev, ko jo je prvič obiskal novi videmski škof. Med pridigo je govoril o simbolčnosti Višarij, ki leže na stičišču treh narodnosti, ki so pa vse eno božje ljudstvo in morajo, prav zaradi tega, živeti v bratski ljubezni. Z novim škofom se zamajski Slovenci nadejajo boljše cerkvene politike do Beneških Slovencev.

GORIŠKA — Tržaški in goriški Slovenci so poromali v Pariz in Lisieux v počastitev sv. Terezije ob stoletnici njenega rojstva, skupaj 136 oseb. — Prosvetna in Kmečka zveza v Gorici sta pripravili proslavo kmečkih puntov na Vrhu. Nastopili so zbor „Jadrán“ iz Vrtojbe in drugi pevski zbori z Goriškega, ki so za zaključek skupno nastopili s tremi pesmimi, ter članice športnega društva „Dom“ s folklornimi točkami.

TRŽAŠKA — V Marijinem domu pri sv. Ivanu sta na proslavi farnege žegnanja nastopila moški zbor „Ivo Gruden“ iz Nabrežine

ter gledališki igralec Stane Raztresen s samoigro o hlapcu Jerneju in njegovi pravici. — Slovenska glasbena šola v Trstu je zaključila šolsko leto s prireditvijo v Kulturnem domu. Zastopani so bili vsi odseki te šole. Nastopili so učenci raznih instrumentov. Gost prireditve pa je bil tržaški narodni ansambel. — V prosvetnem domu na Opčinah je bila podelitev nagrad za literarni in likovni natečaj o kmečkih uporih. Nastopili so dijaki, ki so brali nekatera nagrajena dela in predvajali glasbene točke in prizore.

slovinci po svetu

ARGENTINA — 29. julija je pevski zbor „Gallus“ praznoval 25-letnico obstoja s slavnostnim koncertom v Slovenski hiši. Zbor že ves čas odlično vodi dr. Savelli. Po številu glasov zadnje čase zbor raste, saj šteje trenutno kar 51 pevec. Zahteven program koncerta je vseboval pesmi od Gallusa pa do modernih slovenskih skladateljev in celo črnske duhovne pesmi. O uspehu tega koncerta ni potrebno govoriti, saj je zbor priznan tudi v buenosaireški javnosti. — Priprave in zbiranje denarja za Zavetišče škofa Rožmana se vztrajno nadaljujejo, da bo cilj kmalu dosežen. Zavetišče bo služilo osamelim in ostarelim rojakom. — Slovenska folklorna skupina iz Castelarja je sodelovala na mednarodnem folklornem festivalu. Mlada skupina delo nadaljuje in bo lahko tako večkrat nastopila tudi pred argentinsko javnostjo in ji pokazala naše narodne plesse. — V novi slovenski cerkvi, ki še ni povsem dogotovljena, so že imeli prvo žegnanje. Cerkev je posvečena Mariji Pomagaj. Po somaševanju in poznejšem poročilu delegata so sledili nastopi slovenskih fantov s pesmijo in smešnimi prizori. — Tisoč rojakov se je udeležilo letošnje telovske procesije v Ramos Mejia. Po številu udeležencev je ta vsakoletna procesija na tretjem mestu, za dvema romanjema. — Slovenski dom

v Carapachayu je slavil s peštrim programom že trinajsto obletnico svojega obstoja.

AVSTRALIJA — V Kew je slovenska cerkev posvečena sv. Cirilu in Metodu. Zato so imeli žegnanje na prvo nedeljo v juliju. Lepo vreme je pripomoglo, da se je zbralo veliko rojakov. — V Sidneyu je bila letos skupna telovska procesija za vse mesto. Številčno so bili najbolje zastopani Slovenci, posebno velika skupina narodnih noš pa je vzbujala mnogo priznanj in, seveda, fotografskih bliskov. — Ker je Avstralijska zelo raztegnjena dežela, ima več slovenskih centrov. Poleg večjih je še v Canberri društvo „Triglav“, v Adelaidi pa Misijon sv. Družine, kjer je kapela in pa pisarna. — Zvonovi za slovensko cerkev v Sidneyu bodo kmalu plačani, če bodo kolone vedno tako uspele, kot so zadnjikrat.

KANADA — Veliko število rojakov se je zbralo na Binkošti na slovenskem letovišču pri Boltonu, da praznujejo enajsti katoliški dan, ki je bil posvečen slovenski besedi v božji službi. Na popoldanski proslavi so nastopili pevski zbori obeh torontskih slovenskih župnij, Marije Pomagaj in Brezmadežne, otroci slovenskih šol s prizorom iz Krsta pri Savici in o Slomšku; po slavnostnem govoru pa je nastopila še folklorna skupina „Biser“. — V slovensko šolo župnije Brezmadežne se je letos vpisalo kar 220 učencev, kar je 40 več kot v lanskem šolskem letu.

ZDA — V New Yorku so „Fantje z Osme“ (na osmi aveniji je cerkev sv. Cirila, kjer se zbirajo k slovenski maši) priredili koncert. Program uspelega koncerta je vseboval štirinajst slovenskih narodnih pesmi v novejših zahtevnejših priredbah. Zdaj imajo v načrtu izdati lastno gramofonsko ploščo. — V dvorani slovenske cerkve sv. Vida v Clevelandu pa je imel svoj nastop pevski zbor „Slovenski fantje“. Program slovenskih narodnih in umetnih pesmi je žel pri občinstvu veliko odobravanje. Kritiki so predvsem poudarjali ubranost, uravnoveženost, izgovorjavo in občutenost v podajanju. — V cerkvi sv. Vida je zapel novo mašo domačin Frank Godic.

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1,50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pisnu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem v tujino.

● **JANKOVIČ**, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● **PREVAJAVSKA PISARNA** v MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi. Dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

POIZVEDBI

Lepo prosim, naj mi sporoči naslov mojega sina Janeza Vertiča, roj. 2. 12. 1948 v Bukovci, Markovci pri Ptuj, kdor ve zanj. Zadnje njegovo pismo je prišlo iz ZR Nemčije, 3505 Gudensberg. Moj naslov: Anton Vertič, 6451 Bischofsheim/Hanau, Thomas-Mann-Str., Baustelle F. B. G., BR Deutschland.

KDO GA POZNA?

Potokar Avgust, 68 Mannheim, Neckarraunestr. 229 (Pflegeheim Almenhof), bi rad zvedel za naslov svojega prijatelja z imenom Roš Marko, ki je pred leti stanoval v Stuttgartu ali okolici. Kdor ve za njegov naslov, naj mu ga sporoči.

● **SPOZNATI SEBE**, svoj značaj, in obenem razumevati soljudi, svoje bližnje, je eden najvažnejših pogojev za uspešno in zadovoljno življenje. Ravno to pa je največkrat zelo težavno in terja pomoč strokovnjaka, psihologa. V ta namen vam na podlagi znanstvene analize rokopisa rad svetuje in pomaga dipl. grafolog **FRANC UDOVIČ**, 807 Ingolstadt. Postfach 2901, BR Deutschland. Oglasite se s karto! Točne informacije sledijo.

● **POISKATI ZAKONSKEGA PARTNERJA** je sorazmerno lahko, dobro ga spoznati in razumeti pa je težje in terja mnogo časa in potrpljenja. Nam vsem je znan vzklík razočaranja: „Šele sedaj sem jo (ga) spoznal (-a), ko je že prepozno!“ K pravočasnemu in boljšemu spoznanju Vaših bodočih partnerjev Vam na osnovi znanstvene analize rokopisa rad svetuje in pomaga dipl. grafolog **FRANC UDOVIČ**, 807 Ingolstadt, Postfach 2901, BR Deutschland. Obsežne informacije sledijo po prejemu Vašega naslova. Stroga tajnost je zajamčena.

● **SLOVENEK** v Nemčiji želi spoznati preprosto Slovenko od 35 do 45 let, da bi skupaj ustvarila srečno bodočnost. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete v pisnu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 23).

● **FANT** v Nemčiji, nekadilec, nealkoholik, s premoženjem, želi spoznati pošteno slovensko dekle, staro od 18 do 22 let, da bi se z njo oženil.

Fotografija zaželen. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete v pisnu pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 24).

● **SLOVENKA**, stara 31 let, že dalj časa zaposlena v Münchnu, želi spoznati fanta do 35 let za možitev. Alkoholiki in ločenci izključeni. Fotografija zaželen. Samo resne ponudbe. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete v pisnu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 25).

● **GRADBENE PARCELE** na prodaj! V Mestinju, med Celjem in Rogaško Slatino, imam več gradbenih parcel na prodaj. So 200 m od železniške in avtobusne postaje, vodovod in elektrika sta pri roki, v kraju je lesna industrija v naglem razvoju in tovarna sadnih sokov. Helmut Kindlhofer, 652 Worms, Bensheimerstr. 31, BR Deutschland. Tel. 06241 — 2 73 42.

● **NAPRODAJ** je v Ljubljani vseljiva, prenovljena, starejša HIŠA z vrtom. Vse informacije na naslovu: Karel Gnidica, Drenikova ul. 17, 61000 Ljubljana. Tel. 56-702.

● **PRODAM** starejšo HIŠO z vrtom, 6 km iz središča Ljubljane. Sem v Zahodni Nemčiji. Telefon 07158-4106.

● **DAMSKI FRIZERSKI SALON**, dobro vpeljan, z novim inventarjem, na zelo prometni točki v Essenu, Nemčija, zaradi vrnitve v domovino poceni **PRODAM**. Theresia Pogatschar, Segerothstr. 110 a, 43 Essen, BR Deutschland.

● **PRODAM HIŠO**, 7 prostorov, zgrajeno 1938, z vodovodom in elektriko, takoj vseljivo, z vrtom, v Kamnici pri Mariboru. Vprašati na naslovu: Leopold Vlasak, 62351 Kamnica pri Mariboru, Cesta na Rošpoh 108.

● **PRODAM** obnovljeno HIŠICO, delno opremljeno, primerno za vikend, 6 × 7 m, drvarnica, garaža, nekaj zemlje, v mirnem kraju ob gozdu, Šmartno ob Paki v Savinjski dolini. Cena okoli 14.000 DM. Informacije: Anton Potočnik, 8 München 40, Leopoldstr. 254/Zim. 413.

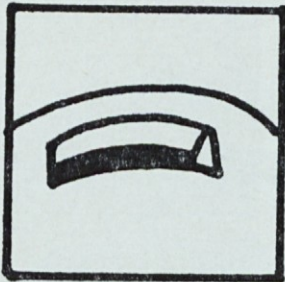
● **PRODAM** enodružinsko HIŠO zgrajeno leta 1955, v Vižmarjih pri Ljubljani. Plačilo v markah ali drugi tuji valuti. Dr. J. Stekar, Forschergruppe Praeventiv-Medizin, Stefan-Meier-Str. 8, 78 Freiburg/Br., BR Deutschland.

● **ELEKTROTEHNIŠKO PODJETJE** s koncesijo **PRODAM**. Stefan Pommer, A-8010 Graz, Pestalozzistr. 71.

● **PRODAM HIŠO** z gospodarskim poslojem. Marija Planinc, Vojniška c. 5, Črnomelj.

da bo krajši čas!

PREPROSTA RISBA

Kaj pomeni ta preprosta risba?

NOČNI ČUVAJ

Ravnatelj nekega podjetja se je zgodaj zjutraj odpravil z letalom na pot. Ko je urejal prtljago in dokumente, se je spomnil, da je pozabil pot list v svoji pisarni. Poklical je taksi in se odpeljal v podjetje.

Pri vходу ga je opazil nočni čuvaj, ki je že čakal, da ga nadomesti dnevni vratar, pa mu je rekel: „Nikar ne pojdite na pot! To noč se mi je sanjalo, da se je letalo, s katerim ste odpotovali, zrušilo. Sanje me nikdar ne varajo.“

Ravnatelj se je res dal pregovoriti. Sanje so se uresničile: letalo je padlo v morje in vsi potniki so bili mrtvi.

Ravnatelj je poklical nočne čuvaja. Ta je ves vesel prihitel. Kako je debelo pogledal, ko mu je ravnatelj službo — odpovedal. Zakaj je ravnatelj tako ravnal?

REŠITEV PREJŠNJIH UGANK

PET OTROK: Ker je znano, da je $D = 8$ in da je $F \times D$ in $G \times D$ produkt z isto zadnjo številko M , bi bilo samo po sebi možno, da odgovarjata črki F in G številkam 0 in 5 (oz. 5 in 0), 1 in 6 (oz. 6 in 1), 2 in 7 (oz. 7 in 2), 3 in 8 (oz. 8 in 3), 4 in 9 (oz. 9 in 4). Nekatere od teh možnosti pa že vnaprej izpadejo (npr. $FG = 05$, ker nihče ne množi z 0 kot s prvo

številko, ali $FG = 49$ ali 94, ker bi bil tako G starejši kot D , ki je pa najstarejši, itd.). S sklepanjem in poskušanjem ostalih možnosti pridemo do rešitve: Dušan ima 8 let, Bogdan 3, Cilka 5, Franček 2 in Gorazd 7.

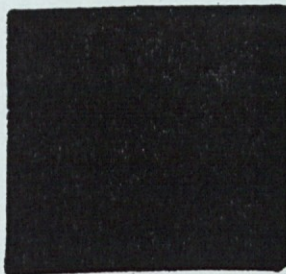
ZELENE KAPE: Zmagovalec je razmišljal takole: „Ko bi jaz imel belo kapo, bi drugi rekrut (vedoč, da ima tretji zeleno, jaz pa belo) pričakoval, da bo tretji rekrut, če ima belo kapo tudi drugi rekrut, izjavil, da ima on, tretji, zeleno kapo. Ker pa tretji molči, drugi pa tudi, je to znamenje, da imamo vsi trije zelene kape.“ Ali drugače povedano: Ko bi eden od treh rekrutov videl na glavi enega svojih tovarišev belo kapo, pa bi istočasno videl, da drugi njegov tovariš z zeleno kapo na glavi molči, bi bilo to zanj znamenje, da ima sam zeleno kapo. Ravno molk obeh

tovarišev je znak, da imajo vsi trije zelene kape.

DIVJE GOSI: Nad mlako leti 36 gosi.

ČAROVNI REK: Romarju je ostalo po tratjem reku 0 funtov. Tretji rek je veljal 10 funtov. S tretjim rekom se je bil denar podvojil, torej je imel romar poprej 5 funtov. — Drugi rek je veljal 10 funtov, ki jih je imel romar poleg prejšnjih 5 funtov. Torej je imel 15 funtov. Drugi rek je bil denar podvojil, torej je imel poprej 7,50 funta. — Prvi rek je veljal 10 funtov, ki jih je imel poleg prejšnjih 7,50 funta. Torej je imel 17,50 funta. S prvim rekom se je bil začetni znesek podvojil, torej je imel sporetko 8,75 funta. — Pri znesku pod 10 funti je moral romar izgubiti. Ko bi bil imel več kot 10 funtov, bi bil dobil.

PREPROSTA RISBA: Najboljši odgovori, kaj pomenita ti preprosti risbi, so:

- Radiografija upokojenčevega želodca. (J. H., C.)
- Fotografija pasjih dni. (Tisto na sredi je kost.) (L. C., L.)
- Osmica se ga je napila in obležala. (G. F., I.)
- Pojdite po tej črni poti samoupravljanja, pa boste prišli v boljše bodočnost. Ne pozabite pa, da ta pot nima konca in da pomeni ta znak v računskem svetu „neskončno“. (B. R., M.)
- Ilustracija drugega dela Jurčičeve črtice RAZTRGANA VIŠNJA GORA, ZAKRPANI ŽUŽEMBERK (ob Šetinčevi „pridigi“ v Žužemberku 15. 7. 1973). (C. R., B.)
- Ustavni amadma za upokojenje. (B. R., M.)
- „Namesto na glavi so mi izrezali nekaj masla na trebuhu, hvala Bogu!“ (Direktor)

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ

Viktringer Ring 26
A-9020 Klagenfurt, Austria

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

RAVNATELJSTVO slovenskega dušnega pastirstva v zdomstvu:

Tajnik: Franc Bergant, Via della Sagrestia 17, I-00120 Città del Vaticano.
(Tel. 6382-3924).

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.
Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz (Tel. 0 31 24 - 23 59).
Anton Miklavčič, Kappelleng. 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 0 47 62 - 3 34 62).
P. Stefan Kržišnik, Zist. Stift. 6422 Stams, Tirol.
„Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.
Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I (za cerkviijo Am Hof.)
Janez Žagar, Bahnhofstr. 13, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).
Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).
Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).
Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Méricourt.
Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.
Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.
Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Slov. dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 — 53 64 53).
Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 84 10).
Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 02141 - 29 13 05).
Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29 (Tel. 02132 - 6 26 76).
Ludvik Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 - 24 38 89).
Jože Bucik, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 — 24 38 89).
Dr. Edo Škulj, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 - 61 37 22).
Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).
Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 - 38 21 74).
Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).
Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).
Feliks Grm, 807 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 42 74).
P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 0811 - 98 19 90).
Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 - 53 64 53).
Tine Vrečar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 - 53 64 53).
Štefan Vereš, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Telefon 030 - 785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030 - 784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50-44-15).
P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 / 2-19-55).